തിരിച്ചറിവ്

ഗോപാലകൃഷ്ണൻ

-Very bad- 365
വളരെ മോശം

ചിരിക്കുന്ന പെണ്ണ്

365

(Malayalam)
Chirikkunna Pennu
Detective Novel
By MADASSERI MADHAVA WARRIER

First Published July 1954
Reprinted April 1957, April 1962

Printed at
INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 1.25

Rights Reserved

Published by B. Leela

Distributors:
NATIONAL BOOK STALL
Kottayam Kerala State India

ചിരിക്കുന്ന പെണ്ണ്

മാടശ്ശേരി മാധവവാരിയർ

365

വിതരണം

നാഷനൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 1.25

D59/61-62 3-1000

365

BAD

1 കാട്ടുപൂച്ച

അല്പം പരുങ്ങലോടുകൂടിയാണു് ആ യുവതി വക്കീലാഫീസിലേക്കു കാലുകുത്തിയതു്. അകത്തേക്കു കടന്നുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ വെളിയിലേക്കുള്ള വാതിൽ തനിയെ അടഞ്ഞു. നിരത്തിയിട്ടിരുന്ന കസേരകളിൽ ഏറ്റവും സുഖസൗകര്യങ്ങളുള്ളതും നടുവിൽ കിടന്നതുമായ കസാലയിൽ അവൾ സ്ഥാനം പിടിച്ചു. വക്കീൽ ഇരുന്നിരുന്ന മുറിയുടെ വാതിലിൽത്തന്നെ ശ്രദ്ധിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടിരിപ്പായി. സാരിത്തുമ്പു് ഒന്നുകൂടെ പിടിച്ചു ശരിക്കിട്ടു. ഫോട്ടോ എടുക്കുവാൻ ഇരുന്നുകൊടുക്കുന്ന സിനിമാതാരത്തിന്റെ ഭാവമായിരുന്ന അവൾ അനുകരിച്ചതു്. തന്റെ രൂപഗുണവും യൗവനവും ശരിക്കും പ്രത്യക്ഷപ്പെടത്തക്കവണ്ണം കസാലയുടെ പിറകിലേക്കു് അവൾ ചാരിയിരുന്നു. കൈപ്പടങ്ങൾ തമ്മിൽ കോർത്തുമടക്കി മടിയിൽവെച്ചു് കാഴ്ചക്കാക്കു് ദയവു തോന്നിക്കത്തക്ക ഒരു ദയനീയഭാവം അവൾ മുഖത്തു വരുത്തി. എന്നാൽ ഇതു് അഭിനയം മാത്രമാണെന്നു കണ്ണുള്ളവക്കു വേഗം കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിയും എന്നവൾ ഓർത്തില്ല. അവൾ ഒരു കൊച്ചു സുന്ദരിയാണു്; ഏതു തോതുവെച്ചു പരിശോധിച്ചാലും. നീണ്ടുചുരുണ്ട മുടി, വലിപ്പമുള്ളതും, തിളക്കമുള്ളതുമായ മിഴികൾ, വട്ടമുഖം, വിടർന്ന റോസാപ്പൂവിനെ സ്മരിപ്പിക്കുന്ന അധരോഷ്ഠങ്ങൾ. ഇവയെല്ലാം ചേരേണ്ടതുപോലെ ചേർന്ന ഒരു നല്ല ചിത്രം. അവയവഘടനയ്ക്കു നല്ല ചേർച്ച പോരായിരുന്നെങ്കിലും ആ കുറവു് ആടകളും മോടികളുംകൊണ്ടു് അവൾ നികത്തി. സ്വയരക്ഷയ്ക്കു മതിയാകുന്ന ഒരു കവചം ധരിച്ചു്, ആത്മവിശ്വാസത്തോടുകൂടി പടക്കളത്തിലേക്കിറങ്ങുന്ന പടയാളിക്കുണ്ടാകാവുന്ന സംതൃപ്തിയും ആഹ്ലാദവും അവളുടെ മുഖത്തു ലീനമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നു.

അകത്തെ മുറിയുടെ വാതിൽ പൊട്ടന്നനെ തുറക്കപ്പെട്ടു. രാസവിഹാരി പുറത്തുവന്നു. സന്ദർശകമുറിയിലേക്ക് കാൽ കുത്തുംമുൻപുതന്നെ ഈ യുവതിയെ, അവൾ അറിയാതെ തന്നെ, അദ്ദേഹം നോക്കി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. സുഹാസിനിയും കൂടുങ്ങിയില്ല.

സുഹാസിനി: (ഉപചാരപൂർവ്വം) "വലിയ വക്കീലായ രാസവിഹാരിബാബു അല്ലേ അങ്ങ്?"

തല കുലുക്കിക്കൊണ്ട് മേശപ്പുറം അവൾക്ക് എതിരായിട്ടിരുന്ന കസാലയിൽ അദ്ദേഹം ഇരുന്നു. ആകൃതിയിലും പ്രകൃതിയിലും ഗംഭീരനായിരുന്ന ഒരു മദ്ധ്യവയസ്കനായിരുന്നു വക്കീൽ. വിരിഞ്ഞ മാർ, നീണ്ട മുഖം, നിന്നിമേഷങ്ങളും സൂക്ഷ്മദർശികളുമായ മിഴികൾ—കാഴ്ചയ്ക്ക് സൗമ്യൻ—എന്നാൽ കാര്യത്തിൽ ഉറച്ചവൻ. വേണ്ടതു വേണ്ടസമയത്തു ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് ആരുടെയും ഉപദേശം ആവശ്യമായിരുന്നില്ല.

രാസവിഹാരി: "ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു് എന്തു സഹായമാണു ചെയ്യേണ്ടതു്. കാര്യം വേഗം പറയണം."

അവൾ അദ്ദേഹത്തെ കൗതുകത്തോടെ നോക്കി.

സുഹാസിനി: "ഘോഷൽകുടുംബത്തിലെ സുനിയാണു ഞാൻ."

രാസവിഹാരി: "എന്റെ കുഞ്ഞേ, ഒരു നല്ല വക്കീലിനു് അധികം സമയം ആക്കുവേണ്ടിയും കളയാനില്ല. കാര്യം ചുരുക്കി പറയൂ."

സുഹാസിനി: "എന്റെ പേർ സുനിയെന്നാണു്. സുഹാസിനി എന്നുള്ളതു ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതാണു് സുനി."

രാസവിഹാരി: "പേരിന്റെ കഥ തീർന്നു—ഇനി വന്ന കാര്യം?"

അവൾ തല ഉയർത്തി രാസവിഹാരിയെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. തന്റെ കഥ എങ്ങനെ തുടങ്ങണം എന്നറിയാതെ കുഴങ്ങുന്ന ഭാവമാണു് അവളിൽ കണ്ടതു്. അവളുടെ കൈകൾ എന്താ വേണ്ടതെന്നു നിശ്ചയമില്ലാതെ കസേരയുടെ കൈകൾ തലോടിത്തുടങ്ങി.

സുഹാസിനി: "ഒരു വിൽപ്പത്രത്തിന്റെ കാര്യം പറയാനാണ് ഞാൻ വന്നത്."

രാസവിഹാരി: (അസഹ്യതയോടെ) "വില്ലിനും മറും നക്കൽ ഞാൻ കൂറിക്കാറില്ല. കോടതിയിൽ വാദിക്കുക, കക്ഷികളെ വിസ്തരിക്കുക ഇവയാണെന്റെ തൊഴിൽ."

സുഹാസിനി: "ഞാൻ പറഞ്ഞ വിൽപ്പത്രം ഒരു വലിയ കേസിന്റെ മൂലകാരണമാകാൻ ഇടയുള്ളതാണ്. വിൽപ്പത്രം എഴുതാനല്ല, എഴുതിവച്ച ഒരു വിൽപ്പത്രത്തെപ്പറ്റി എന്നെ ഉപദേശിക്കാനും വേണ്ടിവന്നാൽ കേസു നടത്താനുമാണ് അവിടുത്തെ സഹായം ആവശ്യമുള്ളത്."

രാസവിഹാരി: "തക്കമുള്ള വിൽപ്പത്രം. ശരി. അതിന്റെ കഥ ചുരുക്കി പറയൂ."

സുഹാസിനി: "ഒരാൾ ഒരു വിൽപ്പത്രം എഴുതിവെച്ചിട്ട് മരിച്ചു. വിൽ പൊട്ടിച്ചു് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. അതിൻപ്രകാരം സ്വത്തനുഭവിക്കേണ്ട ആൾ—"

രാസവിഹാരി: "മുഖവുര മതി—കാര്യം പറയൂ."

സുഹാസിനി: "എന്റെ അച്ഛന്റെ കഥയാണു പറഞ്ഞത്. കോടീശ്വരനായ രതീശഘോഷൽ എന്നായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരു്. അച്ഛന്റെ ഏകസന്താനമാണു് ഞാൻ."

രാസവിഹാരി: "കാര്യം മുറയ്ക്കു പറയൂ."

സുഹാസിനി: "വിൽപ്പത്രപ്രകാരം ഒരുകോടിയിൽ കൂടുതൽ ധനം നീക്കിവെച്ചിട്ടുണ്ട് എനിക്കായി."

തുകയുടെ വലിപ്പം കേട്ടപ്പോൾ വക്കീൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിച്ചു. "ഈ തുക കിട്ടാനാണോ കേസു വേണ്ടത്?"

സുഹാസിനി: "കേസു വേണ്ടിവരുമെന്നാണ് എന്റെ വിചാരം. വേറെ വഴിയില്ലെങ്കിൽ—"

രാസവിഹാരി: "ആക്കാണ് തക്കം?"

സുഹാസിനി: "പണം എനിക്കായി തന്നില്ല. അതു സൂക്ഷിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ഒരു ചുമതലക്കാരനെ നിശ്ചയിച്ചു."

രാസവിഹാരി: "ആ ചുമതലക്കാരനുമായി വല്ല ബന്ധവുമുണ്ടോ?"

സുഹാസിനി: ''അദ്ദേഹം എന്റെ മാതുലനാണ്—മധുസൂദനഘോഷ്.''

രാസവിഹാരി: ''പിന്നെ കുഴപ്പം? മാതുലനും ഭാഗിനേയിയും തമ്മിൽ വല്ല തക്കുമുണ്ടോ?''

സുഹാസിനി: ''എന്റെ വിവാഹം ഇരുപത്തിരണ്ടു വയസ്സു തികയുംമുൻപു നടക്കാൻ പാടില്ല. നടന്നാൽ അയ്യായിരം രൂപായെ എനിക്കു കിട്ടൂ. മറെറല്ലാം ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങൾക്കു കൊടുക്കുമെന്നാണ് വ്യവസ്ഥ.''

രാസവിഹാരി: ''കുമാരിക്ക് ഇപ്പോൾ എത്ര പ്രായമായി?''

സുഹാസിനി: ''ഇരുപതു കഴിഞ്ഞു—''

രാസവിഹാരി: ''അച്ഛൻ മരിച്ചിട്ട്?''

സുഹാസിനി: ''രണ്ടുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. മരിച്ച ഉടൻതന്നെ വിൽപ്പത്രം രജിസ്റ്റർചെയ്തു. അമ്മാവൻ സ്വത്തിന്റെ കൈകാര്യം ഏല്പിക്കയും ചെയ്തു.''

രാസവിഹാരി: ''വില്പെഴുതുന്ന ആളിന്റെ സ്വയാജ്ജിതമാണ് സ്വത്തെങ്കിൽ അതു വിനിയോഗിക്കാൻ അയാൾക്ക് ഇഷ്ടംപോലെ നിർദ്ദേശം കൊടുക്കാം. അതിനെപ്പററി തക്കിച്ചാൽ ഗുണംകിട്ടാൻ പ്രയാസം. എന്നാൽ ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങൾ—''

സുഹാസിനി: (പ്രത്യേകമായ ആവേശത്തോടെ) ''അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളുള്ളതായി തെളിയിക്കണം. അതിനാണ് അങ്ങയുടെ സഹായം ആവശ്യമുള്ളതു്.''

രാസവിഹാരി: ''മുഴുവൻ പറയൂ. കേൾക്കട്ടെ.''

സുഹാസിനി: ''സ്വത്തുമുഴുവൻ മാതുലന്റെ കൈവശമാണ്. അദ്ദേഹം ഇഷ്ടംപോലെ അതു നിക്ഷേപിച്ചിരിക്കയാണ്. ഞാൻ ഇരുപത്തിരണ്ടു വയസ്സു തികയുംവരെ വിവാഹം ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ, ഇരുപത്തഞ്ചു വയസ്സുവരെ നല്ല സ്വഭാവത്തോടുകൂടെ വർത്തിച്ചെന്നു് അമ്മാവനു ബോദ്ധ്യംവന്നാൽ ആ തുക മുഴുവൻ എനിക്ക് അദ്ദേഹം തരണം. അവിടെയുമുണ്ടു വേറൊരു കരാർ. ഇത്രവളരെ ധനം ഒരുമിച്ച് എനിക്കു തരുന്നതുകൊണ്ട് എനിക്കു ദോഷംവരില്ലെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു ബോദ്ധ്യമാവണം.''

രാസവിഹാരി: (തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട്) ''കുമാരിക്ക് ഇരുപതു വയസ്സു കഴിഞ്ഞു. രണ്ടുകൊല്ലംകൂടി അവിവാഹിതയായി കഴിയണം. പിന്നീട് മൂന്നുകൊല്ലംകൂടെ നല്ലനടത്തയ്ക്കു ജാമ്യം വേണം. എന്നാൽ സ്വത്തെല്ലാം കിട്ടും. ഇല്ലെങ്കിൽ അയ്യായിരം രൂപാ മാത്രം. ആകട്ടെ, ഈ കരാർ പാലിക്കാനെന്താ ഇത്ര വിഷമം? ചെറുപ്പംതന്നെ. പക്ഷേ, വിദ്യാഭ്യാസം ലഭിച്ചവളല്ലേ? മനസ്സിനു സംയമനം ശീലിക്കണം. അതു പിൽക്കാലത്തേക്കും നല്ലതാണ്. കേസുകൊടുത്താൽ വലിയ ഗുണം കിട്ടുമോ എന്നറിയാൻ പ്രയാസം. അതുമല്ല, കുമാരിയുടെ പ്രത്യേകസ്വഭാവം അറിഞ്ഞുംകൊണ്ടാണു വില്പെഴുതിയതും. ഇല്ലേ?''

സുഹാസിനി: ''അച്ഛൻ ഒരു പ്രത്യേക സ്വഭാവക്കാരനാണ്. എന്റെ സ്വഭാവം ഒരു കാട്ടുപൂച്ചയുടേതാണെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുമായിരുന്നു. സുഹാസിനി എന്നു് അദ്ദേഹം ഞാൻ ഓമ്മവെച്ചതിൽപ്പിന്നെ എന്നെ വിളിച്ചിട്ടില്ല. ദുർമുഖി, ശൂർപ്പണഖ എന്നെല്ലാമാണു് അദ്ദേഹം എന്നെ വിളിച്ചിരുന്നതു്.''

രാസവിഹാരി: ''എന്റെ കുമാരി! ആയുസ്സും ധനവും ഇഷ്ടംപോലെ ആർക്കും കിട്ടാറില്ല. അതുകൊണ്ടു് അഞ്ചുകൊല്ലംകൂടെ കുറച്ചു് അടങ്ങിയൊതുങ്ങി താമസിക്കണം. അതുകൊണ്ടു വളരെ ഗുണം വരാനുമുണ്ടു്. ഞങ്ങൾ വക്കീലന്മാർ പറയുന്നതു കേട്ടാൽ മിക്കപ്പോഴും വിചാരിച്ചതു സാധിക്കയില്ല. കായ്യം നിശ്ചയിക്കേണ്ട ജഡ്ജിക്കു് ഞങ്ങൾ പറയുന്നതെല്ലാം ശരിയാണെന്നു തോന്നാറുമില്ല. അതുകൊണ്ടു് എന്റെ ഉപദേശം...''

സുഹാസിനി: (അസഹ്യതയോടുകൂടി) ''അതു നടപ്പില്ല. അതുകൊണ്ടാണല്ലോ അങ്ങയെ വന്നു കണ്ടതു്. (തലതാഴ്ത്തിയിട്ടു്) ഞാൻ വിവാഹിതയാകാൻ നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അല്ലാതെ സാദ്ധ്യമല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ഈ നിശ്ചയം അമ്മാവനെ അറിയിച്ചോ?''

സുഹാസിനി: ''ഇല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''കുമാരിയുടെ ഇംഗിതം ഇങ്ങനെയാണെന്നു മാതുലൻ വല്ലവിധത്തിലും മനസ്സിലാക്കിയോ?''

സുഹാസിനി: ''മനസ്സിലാക്കിയെന്നു തോന്നുന്നില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''രണ്ടുകൊല്ലംകൂടി ക്ഷമിക്കരുതോ?''

സുഹാസിനി മേശപ്പുറത്തുകിടന്ന ഒരു കടലാസെടുത്തു് അതിൽ 'അതിനു നിവ്വാഹമില്ല' എന്നുമാത്രം എഴുതി വക്കീലിന്റെ മുന്നിലേക്കു നീക്കിവച്ചു.

രാസവിഹാരി: (ഗൗരവത്തിൽ) ''ആട്ടെ, വിവാഹക്കാര്യം മാതുലനെ ഒന്നറിയിക്കരുതോ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായവും അറിയാമല്ലൊ. അതോ നിങ്ങൾതമ്മിൽ രസമില്ലായ്മ വല്ലതുമുണ്ടോ?''

സുഹാസിനി: ''ഇല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ അന്യോന്യം കാണാറില്ലേ?''

സുഹാസിനി: ''ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടാണു താമസിക്കുന്നതു്. അമ്മാവനെ തെറ്റിദ്ധരിക്കേണ്ട. അദ്ദേഹം നല്ല മനുഷ്യനാണു്. പക്ഷേ, കായ്യം കായ്യമായി കരുതും. അവിടെ മുഖംനോട്ടമില്ല. അദ്ദേഹം ധനികനാണു്. അച്ഛന്റെ വക ഒരു പൈപോലും അദ്ദേഹത്തിനു് ആവശ്യമില്ല. അദ്ദേഹം അതു് എടുക്കുകയുമില്ല. പക്ഷേ, അച്ഛന്റെ വിശ്വാസപാത്രമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു് അച്ഛന്റെ ഇംഗിതം നല്ലവണ്ണം അറിയാം. അച്ഛന്റെ ഇംഗിതംപോലെ മാത്രമേ അദ്ദേഹം ആ സ്വത്തു് എനിക്കു തരുകയോ തരാതിരിക്കയോ ചെയ്യുകയുള്ളു. ഇതിൽ ഒരു കള്ളക്കച്ചവടവും അദ്ദേഹം നടത്തുകയില്ല. ഒരു പൈപോലും അനാവശ്യമായി കളയുകയുമില്ല. അച്ഛൻ ഭയപ്പെട്ടതുപോലെതന്നെ ഞാൻ ജീവിച്ചുതുടങ്ങി എന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചുതുടങ്ങിയോ എന്നു സംശയം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീക്ഷണപ്രകാരം എനിക്കു തെണ്ടാനാണു് വഴി—അതുകൊണ്ടു്—''

രാസവിഹാരി: ''വില്പിനു നിയമസാധുത്വമില്ലെന്നു തെളിയിച്ചേ രക്ഷയുള്ളു. ഇല്ലേ?''

സുഹാസിനി തലകുലുക്കി.

രാസവിഹാരി: ''ആട്ടെ, അസൽ പ്രമാണമോ പകർപ്പോ കൈവശമുണ്ടോ?''

സുഹാസിനി ഒരുകെട്ട കടലാസ് വക്കീലിന്റെ പക്കൽ കൊടുത്തു. ''വിവാഹം ചെയ്യരുതെന്നു കരാറെഴുതാൻ നിയമം സമ്മതിക്കില്ലെന്നു തെളിയിക്കണം. വിവാഹം യുവതിക്ക് (അഭ്യുവാക്യത്തിൽ) ആവശ്യവും നൈസർഗ്ഗികവുമല്ലേ?''

രാസവിഹാരി: (ചിരിച്ചുംകൊണ്ട്) ''വിവാഹം ചെയ്തില്ലെന്നുവെച്ച് ഒരു യുവതിയും മരിക്കാറില്ല. ഭ്രാന്തുപിടിക്കാറുണ്ട്.''

സുഹാസിനി: ''കളിയല്ല. ഇതു കാര്യമാണ്. ഈ കരാർ അസാധുവാണെന്നു തെളിയിക്കണം. യുവതിക്ക് ഇഷ്ടമുള്ള ആളെ വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ ഇന്നു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടെന്നല്ലേ പറയുന്നതു്. അതുകൊണ്ട് അങ്ങു് ഈ കരാർ അപ്രായോഗികവും നിയമസാധുത്വമില്ലാത്തതും ആണെന്നു തെളിയിക്കണം. അവിടെയാണ് എനിക്ക് അങ്ങയുടെ സഹായം വേണ്ടതു്.''

രാസവിഹാരി: ''ശ്രമിക്കാം. നല്ലവണ്ണം പഠിച്ചിട്ടേ തീർച്ച പറയുവാൻ സാധിക്കൂ. ധനം ദുർവിനിയോഗം ചെയ്യുമെന്നു തെളിയിക്കാൻ എതിർകക്ഷി ശ്രമിക്കും. അതു തെളിഞ്ഞാൽ രക്ഷയുമില്ല. ഞാൻ ഈ പ്രമാണം നല്ലവണ്ണം പഠിക്കട്ടെ. ആട്ടെ, പ്രതിശ്രുതവരൻ ആരാണു്?''

കുമാരി പഴയപടി 'ശ്യാമചരണൻ' എന്നെഴുതിക്കൊടുത്തു.

രാസവിഹാരി: ''ഈ യുവാവിനെ അമ്മാവൻ അറിയുമോ?''

സുഹാസിനി തലകുലുക്കി. ''അവിടെയാണു കുഴപ്പം. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി നല്ല അഭിപ്രായം അമ്മാവനില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''വിൽപ്പത്രത്തിലെ ഈ കരാറു് ശ്യാമചരണൻ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?''

പിന്നെയും സുഹാസിനി മുഖം കുനിച്ചു പതറിയ സ്വരത്തിൽ ''എന്തോ, ആവോ!'' എന്നുമാത്രം മറുപടി പറഞ്ഞു.

വക്കീൽ കുറച്ചുനേരം ചിന്താമഗ്നനായി സ്ഥിതിചെയ്തു.

സുഹാസിനി: ''അവിടുന്നു തെറ്റിദ്ധരിക്കരുതു്. വിവാഹം ചെയ്യണമെന്നും അതുടനെ വേണമെന്നും പറഞ്ഞതു മറ്റൊന്നുംകൊണ്ടല്ല. വിവാഹത്തിൽ നിന്നു് ഒഴിഞ്ഞുമാറി

യാൽ വൈഷമ്യംവരുന്ന ഘട്ടം ഒന്നും ഉണ്ടായിട്ടുമില്ല. ആ വഴിക്കു ചിന്തിക്കയും വേണ്ട. അച്ഛന്റെ സ്വത്തു് എനിക്കു കരാർ ലംഘിച്ചാലും കിട്ടാൻ വഴിയുണ്ടോയെന്നു് അവിടുന്നു പറയണം. പഠിച്ചിട്ടു് അഭിപ്രായം എന്തായാലും ധൈര്യമായി പറയണം?''

രാസവിഹാരി: (കുമാരിയെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയിട്ടു്) ''ഏതായാലും നാളെ ഈ സമയത്തു മടങ്ങിവരണം. ഞാൻ പ്രമാണം പഠിക്കട്ടെ.''

സുഹാസിനി: (അക്ഷമകാട്ടി) ''ഇന്നു പകലെതന്നെ വിവരം പറയുമോ? എന്തിനു നാളെയാക്കുന്നു?''

രാസവിഹാരി: ''കോടിക്കണക്കിനു് ധനം കിട്ടുമോ എന്നു് ഉടനെതന്നെ അറിയണമെന്നു് ആശയുണ്ടു്. ഇത്രയും ഒരു കക്ഷി ആയുസ്സിൽ ഒരിക്കലേ ഇവിടെ വരുകയുമുള്ളു. ആട്ടെ, കോടതി അഞ്ചുമണിക്കു പിരിയും. ഇന്നു വലിയ ജോലിയുമില്ല. അഞ്ചുമണി കഴിഞ്ഞു് ഇതിലെ കടക്കു. മേൽവിലാസം എന്റെ സെക്രട്ടറിയെ ഏല്പിക്കണം. വന്ദനം.''

സുഹാസിനി: ''അങ്ങനെ ചെയ്യാം. വന്ദനം.''

അവൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ വക്കീലിന്റെ മുന്നിൽ നിന്നു് ഇറങ്ങി സെക്രട്ടറിയുടെ മുറിയിലേക്കു പോയി. വക്കീൽ അവളെക്കുറിച്ചതന്നെ അല്പനേരം ചിന്തിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നു. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു മേശപ്പുറത്തുള്ള മണി ഒന്നടിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ ജോലിചെയ്തിരുന്ന വേറൊരു വക്കീൽ അവിടെ വന്നു. ''സുധീന്ദ്രാ, ഈ വില്ലു് രജിസ്റ്റരാക്കിയ ആഫീസിൽ പോയി പകർപ്പു ശരിയായിട്ടുള്ളതാണോ എന്നു് ആദ്യംതന്നെ ഒത്തുനോക്കണം. പിന്നീടു് ഇതു നല്ലവണ്ണം പഠിക്കണം. ഉച്ചയ്ക്കു കോടതി പിരിയുമ്പോൾ നോട്ടു തയ്യാറാക്കി എന്നെ ഏല്പിക്കണം.'' സുധീന്ദ്രൻ പ്രമാണവുമായി പോയി.

രാസവിഹാരി ഒരുമിച്ചു് രണ്ടു മണിനാദം മേശപ്പുറത്തുവച്ചിരുന്ന യന്ത്രത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെടുവിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രൈവറ്റുസെക്രട്ടറി ലളിത അവിടെ വന്നു. അവൾ യുവതിയും സുന്ദരിയും ബുദ്ധിമതിയും ആയിരുന്നു.

രാസവിഹാരി: "ആ യുവതിയെ കണ്ടിട്ട് എന്തു തോന്നി?"

ലളിത: "അവൾ ഒരു ദുർമുഖി. എന്തോ ഒരപകടം അവൾക്കു പറ്റിയിട്ടുണ്ട്."

രാസവിഹാരി: "വന്നുകയറിയപ്പോൾമുതൽ നിങ്ങൾ അവളെ അവൾ അറിയാതെ പരിശോധിച്ചില്ലേ? മുഖഭാവം ശരിപ്പെട്ടുത്തുന്നതിനുമുൻപു്, എന്നെ കാണുമെന്നു വിചാരിക്കുംമുൻപു്, നിങ്ങൾ അവളെ കണ്ടില്ലേ? ഫോട്ടോ എടുക്കാനിരിക്കുന്ന ഇരുപ്പേ ഞാൻ കണ്ടുള്ളൂ—."

ലളിത: "അവൾ വാസ്തവം മുഴുവൻ പറയുന്ന പ്രകൃതക്കാരിയാണെന്നു് എനിക്കു തോന്നിയില്ല."

രാസവിഹാരി: "ഇങ്ങനെ അഭിനയിച്ചു മുഖഭാവം ശരിപ്പെട്ടുത്തുന്നവർ ഒരിക്കലും സത്യം പറയാറില്ല. കാഴ്ചയിൽനിന്നു തോന്നിയതും അങ്ങനെയാണു്."

ലളിത: "നല്ല തന്റേടമുണ്ടെന്നു ഭാവിച്ചു്, താൻ സഹിക്കുന്നതു വെളിയിൽ കാണിക്കാതിരിക്കാൻ അവർ ശ്രമിക്കും. ആപത്തുവരുമ്പോൾ ഈ അഭിനയം അവരെ അന്യരിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുമെന്നു് ഇവർ വിശ്വസിക്കും. എന്നാൽ പണിപ്പെട്ടു് അന്യരെ കാണിക്കാൻ മുഖഭാവം ശരിപ്പെട്ടുത്തുമ്പോൾ മുഖത്തു് ഒരു വിരസത പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു് ഇവർ അറിയില്ല. ഏതായാലും ഈ യുവതിയുടെ സ്വഭാവം നേരെ ഉള്ളതല്ല. അവളുടെ നിയന്ത്രണത്തിനു കീഴടങ്ങുകയല്ലാതെ അവളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ സാധാരണക്കാക്കു സാദ്ധ്യമല്ല. എന്നുമാത്രമല്ല വേഗം കോപം വരുന്ന കൂട്ടത്തിലുമാണു്."

രാസവിഹാരി: "കണ്ടിട്ടു് അസുരപ്രകൃതിയാണെന്നു് എനിക്കും തോന്നി."

ലളിത: "മൃഗസ്വഭാവമാണു് ഇവക്കു കൂടുതൽ. അതനുസരിച്ചാണു വാക്കും കർമ്മവും. ആലോചനയെക്കാൾ വികാരങ്ങളുടെ പ്രചോദനമാണു് ഈ കൂട്ടരെ നയിക്കുന്നതു്. ഒരു കൊച്ചുപെൺപുലി—."

രാസവിഹാരി: "ഏയ്. അത്രവലിയ വേഷം കെട്ടിക്കേണ്ട. കുറേശ്ശേ ശല്യംചെയ്യുന്ന ഒരു കൊച്ചുപൂച്ച. തൊലി

പുറം മാന്തിപ്പൊളിക്കും. അത്രേ ഉള്ളു. ഇതു് എല്ലാ സ്ത്രീകൾക്കും ജന്മസിദ്ധമാണു്. ഇതു കുറച്ചു കൂടിപ്പോയി. അത്രമാത്രം—''

ലളിത മന്ദസ്മിതത്തോടെ അവിടെനിന്നും പോയി.

വക്കീൽ: ''ഒന്നാന്തരം കാട്ടപൂച്ച. അന്യരെ ആവശ്യം കൂടാതെ മാന്തിപ്പൊളിക്കുന്ന കാട്ടപൂച്ച.'' എന്നു പറഞ്ഞു തന്നത്താൻ ചിരിച്ചു.

2 എല്ലാം ഞാനേറു

ലളിത രാസവിഹാരിയുടെ മുറിയിൽ കടന്നുവന്നു.

രാസവിഹാരി: ''എന്താ വിശേഷം?''

ലളിത: (പുറത്തേക്കുള്ള വാതിൽ ബന്ധിച്ചു) ''ശ്യാമചരണൻ എന്നൊരു യുവാവു പുറത്തെ മുറിയിൽ ഇരിക്കുന്നു. അങ്ങയെ കണ്ടിട്ടേ പോകൂ എന്നു ശഠിക്കുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''എന്താണയാൾക്കു് അറിയേണ്ടതു്?''

ലളിത: ''കുമാരി സുഹാസിനിയെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരങ്ങൾ; അങ്ങയെ കണ്ടു ചോദിച്ചേ അടങ്ങൂ പോലും.''

രാസവിഹാരി: ''വല്ലതും മറുപടി പറഞ്ഞോ?''

ലളിത: ''ഇല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ഇങ്ങോട്ടു വിട്ടേക്കൂ.''

അസ്വസ്ഥതയുടെ ഇരുപ്പിടമായ ആരോഗ്യവാനായ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനായിരുന്നു കയറിവന്നതു്. വലിയ മൂക്കും വലിയ ചെവികളും ഉള്ള ഈ യുവാവിനു മുപ്പതുവയസ്സിൽ കൂടുതൽ പ്രായംവരില്ല. സാമാന്യത്തിൽ കൂടുതൽ കിളരം അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നു.

ശ്യാമചരണൻ: ''അവിടുന്നല്ലേ വക്കീൽ രാസവിഹാരി?''

രാസവിഹാരി: ''ഇരിക്കൂ; നിങ്ങൾക്കു് എന്തറിയണം?''

ശ്യാമചരണൻ: ''കുമാരി സുഹാസിനീദേവി ഇവിടെ വന്നിരുന്നോ?''

രാസവിഹാരി: ''ഇതു് ഒരു വക്കീലാഫീസാണു്; ഇൻഫർമേഷൻ ബ്യൂറോവല്ല.''

ശ്യാമചരണൻ: (അടിയേറ്റതുപോലെ ഭവിച്ച്) "ഈ വിഡ്ഢിത്തം കേട്ടുകൊണ്ടുപോകാൻ വന്ന ആളല്ല ഞാൻ. കുമാരി ഇവിടെ വന്നിരുന്നോ എന്നറിയാനാണ് ഞാൻ വന്നത്."

രാസവിഹാരി: "നിങ്ങൾക്ക് കുമാരിയെ പരിചയമുണ്ടോ?"

ശ്യാമചരണൻ: "ഉണ്ട്. ഞാനാണ് കുമാരിയെ അങ്ങയുടെ അടുക്കൽ പറഞ്ഞയച്ചത്."

രാസവിഹാരി: "ആ യുവതിയെ പരിചയമുണ്ടെങ്കിൽ അവരോടുതന്നെ വിവരം ചോദിച്ചറിഞ്ഞുകൊള്ളരുതോ?"

ശ്യാമചരണൻ: "നിങ്ങൾ ഇങ്ങനെ എന്നോടു പറയരുത്. ഞാൻ അന്യനല്ല. കുമാരിയെ ആരോ വല്ലാതെ ഭയപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. എനിക്കുമാത്രമല്ല കുമാരിയുടെ കൈവശമുള്ള പണംമുഴുവൻ ആരോ അവരെ ഭയപ്പെടുത്തി വാങ്ങിക്കുന്നുമുണ്ട്. ഇതിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുകയോ എന്നറിയുവാനായിട്ട് ഞാനാണ് കുമാരിയെ ഇങ്ങോട്ട് പറഞ്ഞയച്ചത്. ഞാൻ അന്യനൊന്നുമല്ല. കുമാരി ഇവിടെ വന്നിരുന്നോ? നിങ്ങൾ എന്തുപദേശം കൊടുത്തു. ഇതു് എനിക്കറിയണം."

രാസവിഹാരി: "എന്റെ ആഫീസ് ഇത്തരക്കാർക്കു പറ്റിയ സ്ഥലമല്ല. എനിക്കു പിടിപ്പതു ജോലിയുമുണ്ട്. നിങ്ങൾക്കു സ്വന്തംകാര്യം വല്ലതും പറയാനുണ്ടെങ്കിൽ പറയണം. അല്ലെങ്കിൽ മെനക്കെടുത്താതെ പോകണം. തനിയെ പോകുന്നോ? അതോ—?"

ശ്യാമചരണൻ: "ദയവുചെയ്തു ചോദിച്ചതിനു മറുപടി പറയുമോ?"

രാസവിഹാരി: "സാദ്ധ്യമല്ല."

ശ്യാമചരണൻ: (ഗത്യന്തരമില്ലാതെ) "ഞാൻ പോകുന്നു. നിങ്ങൾ ഈ തരക്കാരനാണെന്നു വിചാരിച്ചില്ല..."

സുധീന്ദ്രൻ അവിടെ വച്ചിരുന്ന നോട്ടെടുത്തു് രാസവിഹാരി വായിച്ചുനോക്കി. പിന്നെയും ലളിത മുറിയിൽ കടന്നുവന്നു് "കുമാരി വന്നിട്ടുണ്ട്. എന്റെ മുറിയിൽ ഇരിക്കുന്നു." എന്നറിയിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''ഇവിടെ വന്ന ആളും അവളുംതമ്മിൽ കണ്ടോ?''

ലളിത: ''അങ്ങനെ കണ്ടുകാണാൻ ഇടയില്ല. ഇവിടന്ന് ഇറങ്ങിയപ്പോൾ മുൻപിൽ നോക്കാതെ അയാൾ ഓടിക്കളഞ്ഞു.''

രാസവിഹാരി: ''കുമാരിയെ ഇങ്ങോട്ട പറഞ്ഞയയ്ക്കൂ. പിന്നെ കുമാരിയുടെ മുഖഭാവം എങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു?''

ലളിത: ''ഇപ്പോൾ വലിയ പരിഭ്രമമില്ല. കാറിലാണ വന്നതു്. തന്നത്താനാണു് കാർ ഓടിച്ചിരുന്നതും. കാർ നിറുത്തി അതിൽ ഇരുന്നകൊണ്ടതന്നെ സ്വന്തം സഞ്ചി തുറന്നു. കണ്ണാടിയിൽ മുഖം പരിശോധിച്ചു. തലമുടി ശരിപ്പെടുത്തി. പൊട്ട മാഞ്ഞോ എന്നു പ്രത്യേകം പരിശോധിച്ചു.''

രാസവിഹാരി: ''ആകട്ടെ. ഇങ്ങോട്ടയയ്ക്കൂ.''

കുമാരി കയറിവന്ന കാലത്തിരുന്ന കസേരയിൽ തന്നെ ഇരുന്നു.

രാസവിഹാരി: ''ശ്യാമചരണൻ വന്നു് കുമാരി ഇവിടെ വന്നിരുന്നോ, ഞാൻ എന്തുപദേശിച്ചു, എന്നുംമറ്റും ചോദിച്ചു. കുമാരിയോട്ടതന്നെ ചോദിക്കാൻ ഞാൻ പറഞ്ഞു. അതു് അത്ര രസിച്ചുകാണുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പിന്നെ ഞാൻ പ്രമാണം പരിശോധിച്ചു. എല്ലാം കുമാരിയുടെ മാതുലന്റെ അഭിപ്രായമനുസരിച്ചെ നടക്കൂ. അദ്ദേഹത്തിനെ ഒന്നു കണ്ടാലൊ എന്നു് ആലോചിക്കുകയാണു്. രമ്യതയിൽ വല്ലതും നടക്കുമോ എന്നു നോക്കാം.''

സുഹാസിനി: ''അതും കൊള്ളാം. അമ്മാവൻ പ്രത്യേക സ്വഭാവക്കാരനാണു്. രാത്രി പന്ത്രണ്ടുമണിവരെ വ്യവസായകാര്യംതന്നെ ശ്രദ്ധിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കും. പിന്നെ ഉറങ്ങുകയുള്ളു. രാത്രിയാണു് കാണാൻ സൗകര്യം. അമ്മാവനെ ഇന്നുരാത്രിതന്നെ ഒന്നു കാണരുതോ. ഞാൻ സൗകര്യപ്പെടുത്താം.''

രാസവിഹാരി: ''കുമാരിക്കെല്ലാം ധിറുതിതന്നെ. ആട്ടെ ഏഴര കഴിഞ്ഞാൽ ഞാൻ വരാം. കാറയച്ചാൽ—''

സുഹാസിനി: ''കാർ ഏർപ്പാടുചെയ്യാം. അമ്മാവനോട്ട ചോദിച്ചു് വിവരം ഫോണിൽ അറിയിക്കാം.'' വന്ദനംപോലും പറയാതെ ആ യുവതി ഉടൻ യാത്രയായി.

രാസവിഹാരി സുധീന്ദ്രനെ പിന്നെയും വിളിച്ചു: "സമയം അധികമായെന്നു കൂട്ടാക്കേണ്ട. ഒരു ശ്യാമചരണൻ ഈ മേൽവിലാസക്കാരിയെ രജിസ്റ്റർ വിവാഹം ചെയ്യുകാണണം. എന്തു ചെലവായാലും വേണ്ടിയില്ല. വിവരം ഇന്നതന്നെ അറിയണം. അട്ടത്തുള്ള രണ്ടു രജിസ്റ്റർ കച്ചേരിയിലും അന്വേഷിക്കണം. വിവരം അറിഞ്ഞാൽ ഉടൻ അതു് എഴുതി ഒരു കവറിനകത്താക്കി 'രഹസ്യം' എന്നടയാളപ്പെടുത്തി ഈ മേശപ്പുറത്തു വച്ചേക്കണം. ഞാൻ ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു നോക്കേണ്ട."

സുഹാസിനി രാസവിഹാരിയെ അമ്മാവന്റെ സമീപത്തേക്കു നയിച്ചു.

മുഖംകൊണ്ടു യാതൊരു ഭാവവും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്താത്ത ഒരു മനുഷ്യനായിരുന്നു മധുസൂദനഘോഷ്.

മധുസൂദനഘോഷ് സ്വന്തം വാച്ചെടുത്തു നോക്കി: "ഏഴരയ്ക്കു വരാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ട്..."

രാസവിഹാരി: "ഒരു മിനിട്ടെ താമസിച്ചുള്ളു. അതു കായ്മമാക്കാനുണ്ടോ?"

മധുസൂദനഘോഷ്: "ഒരു മിന്നിട്ടെന്നാൽ അറുപതു സെക്കൻറാണു്. ഒരു കൊച്ചു വ്യവസായിക്കു് അതുയും വെറുതെ കളയാൻ സമയമില്ല. എന്നാൽ വലിയ വക്കീലിനു് അതു കായ്മമല്ലായിരിക്കും. ആട്ടെ, ഇരിക്കു. സുഹാസിനിയുടെ അവകാശത്തെപ്പറ്റിയുള്ള നിയമപരമായ നില എങ്ങനെയാണു്?"

രാസവിഹാരി: "അങ്ങയുടെ ആവുത്തൻ എല്ലാം അങ്ങയുടെ വിവേചനത്തിനു വിട്ടിരിക്കുന്നു."

മധുസൂദനഘോഷ്: "അദ്ദേഹത്തിനു് എന്നിൽ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. പിന്നെ അവളുടെ പ്രകൃതവും അതു പിടിച്ചിരുന്നില്ല. അവൾക്കു വികാരങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ. പഠിച്ചിട്ടില്ല. പഠിക്കയുമില്ല. തന്റേടക്കാരിയാണു്. തൻകായ്മക്കാരിയുമാണു്. അവളെ അവളിൽനിന്നുതന്നെ രക്ഷിക്കേണ്ട പല ഘട്ടങ്ങളും വന്നുചേരും. അതുകൊണ്ടാണു് സ്വത്തു് എന്റെ ചുമതലയിൽ വിട്ടതു്. അല്ലാതെ ഇളംപ്രായത്തിൽ കോടിക്കണക്കിനു പണം അവളെ ഏല്പിച്ചാൽ ആ

ധനവും അവളും നശിക്കും. ആ അഭിപ്രായം ശരിയാണെന്നു് എനിക്കും ബോദ്ധ്യമായി. വലിയ തുക അവളെ ഏല്പിച്ചാൽ അവൾ നശിക്കും.''

രാസവിഹാരി: ''ഈ അഭിപ്രായം ശരിതന്നെ. എന്നാൽ ആ തുക മുഴുവൻ ഒന്നിച്ചുകൊടുക്കാതെ കുറേശെ കൊടുത്തു പഠിപ്പിച്ചാലോ? അതു മാത്രമല്ല, വിവാഹം കഴിഞ്ഞാൽ ഒരു സ്ത്രീയുടെ സ്വഭാവത്തിനു വലിയ മാറ്റം വരാറുമുണ്ടു്. എത്ര തലതിരിഞ്ഞവരും സ്ഥിരശീലകളായി കാണാറുമുണ്ടു്.''

മധുസൂദനഘോഷ്: ''ഈ അഭിപ്രായങ്ങളെല്ലാം സഹസ്രാവൃത്തി കഴിഞ്ഞതാണു്. എന്റെ പങ്കുകാരൻ നീലരത്നൻ ഇതു ദിവസവും ഉരുക്കഴിക്കും. ഞാൻ ചുമതലക്കാരനായിപ്പോയി. എന്റെ ആവൃത്തന്റെ—അവളുടെ പിതാവിന്റെ—ആഗ്രഹമനുസരിച്ചുമാത്രമേ എനിക്കു വല്ലതും ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കൂ. ഈയിടയായി അവൾക്കു് ഞാൻ ഒരു പൈപോലും കൊടുക്കാറില്ല.''

രാസവിഹാരിയുടെ മുഖഭാവം അത്ഭുതാധീനമായി.

''നിങ്ങളോടു് അവൾ കഥമുഴുവൻ പറഞ്ഞില്ല, ഇല്ലേ?'' മധുസൂദനഘോഷ് ചോദിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''ഇങ്ങനെ ദാക്ഷിണ്യഭാവമില്ലാതെ പെരുമാറിയാലോ? അതിനു പ്രത്യേക കാരണം ഉണ്ടോ? അതു് എന്നോടു പറയത്തക്കതാണോ?''

മധുസൂദനഘോഷ്: ''ഇങ്ങനെയെല്ലാമായാലും അവൾ നല്ലവളാണു്. സ്നേഹിക്കുവാൻ കൊള്ളാവുന്നവളാണു്. പക്ഷേ, ഈയിടത്തെ പോക്കു തലതിരിഞ്ഞതാണു്. ആരോ മുറുക്കു് അവളെ കബളിപ്പിച്ചു പണം പിടുങ്ങുന്നുണ്ടു്. ഞാൻ കൊടുത്ത പണമെല്ലാം ആരോ അവളെ ഭയപ്പെടുത്തി വാങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഏതോ അബദ്ധത്തിൽ അവൾ ചെന്നു ചാടി. അതു വെളിയിലറിയിക്കാതിരിക്കാനായിട്ടാണു് അവൾ പണം കൊടുക്കുന്നതു്. ഏതായാലും പണം കൊടുത്താൽ അതു് അവളുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായിരിക്കയില്ല ചെലവിടുന്നതു്. അതു മനസ്സിലാക്കിയിട്ടാണു് ഞാൻ കൊടുക്കാതിരിക്കുന്നതും. ഏതായാലും ഞാൻ ഒരു പൈപോലും ഇനിയും

കുറച്ചുകാലത്തേക്കു കൊടുക്കുകയില്ല. അപ്പോൾ കള്ളി പുറത്താകും.''

രാസവിഹാരി മധുസൂദനഘോഷിനെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി.

രാസവിഹാരി: ''എന്റെ നിലകൂടി അങ്ങു മനസ്സിലാക്കുമോ?—''

മധുസൂദനഘോഷ്: ''ഉവ്വ്. ശരിക്കു്. സുഹാസിനി പണംകിട്ടാൻ വല്ലവഴിയുമുണ്ടോ എന്നു നിങ്ങളോടാലോചിച്ചു. നിങ്ങളുടെ ഫീസ് അവൾ എങ്ങനെ തരാൻപോകുന്നു എന്നു നിശ്ചയമില്ല. ന്യായമായ തുകയാണെങ്കിൽ ഞാൻ തരാം. ബില്ലയച്ചേക്കു. (കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു്) നിങ്ങൾ അവളെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കണം. നിയമപ്രകാരം അവൾക്കു് എന്റെ കാരുണ്യമില്ലെങ്കിൽ ഒന്നും കിട്ടുകയില്ല. അങ്ങനെയാണല്ലൊ വിൽപ്പത്രത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്.''

രാസവിഹാരി: (ഗൗരവത്തിൽ) ''എനിക്കു കുമാരി ഫീസു തരികയോ തരാതിരിക്കുകയോ ചെയ്തോട്ടെ. അതിൽ അങ്ങു് ഇടപെടേണ്ട. പിന്നെ നിയമം ഇന്നവിധത്തിലേ വ്യാഖ്യാനിക്കാവൂ എന്നു് ആരും എന്നെ പറഞ്ഞുമനസ്സിലാക്കുകയും വേണ്ട. നിങ്ങൾ ഒന്നു മനസ്സിലാക്കണം. നിയമത്തിന്റെ പേരുംപറഞ്ഞു കണ്ടകുതം അഭിനയിക്കരുതു്. കാരുണ്യം, അതാണു് മനുഷ്യൻ, മനുഷ്യനോടു കാണിക്കേണ്ടതു്. നീതിയും കാരുണ്യവും വൈരികളല്ലെന്നു് ഈശ്വരമാഹാത്മ്യംതന്നെ നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.''

മധുസൂദനഘോഷ്: ''വക്കീൽ നിയമത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കണം. വിശദീകരിക്കണം. അല്ലാതെ കാരുണ്യവും ദൈവനീതിയുടെ സ്വഭാവവും ഒന്നും ഒരു വക്കീലിന്റെ വാക്കിൽ നിന്നു കേട്ടറിയേണ്ട ആവശ്യം എനിക്കില്ല. ഈ വിൽപ്പത്രത്തിനു നിയമപ്രകാരം വല്ല കുറ്റവും കുറവും ഉണ്ടോ? നമുക്കു് അതിനെപ്പറ്റി ചർച്ചചെയ്യാം.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ നിയമം നിർദ്ദയമല്ല. അതു ശരിയായി വ്യാഖ്യാനിച്ചാൽ കാരുണ്യവും ദയയും അതിൽ ഉണ്ടുതാനും. ലോകം നന്നാക്കാനു

ണ്ടാക്കിയ നിയമസംഹിതയാണ് നീതി. അല്ലാതെ ലോകത്തെ നശിപ്പിക്കാനുണ്ടാക്കിയതല്ല.''

മധുസൂദനഘോഷ്: ''എന്റെ സമയം പാഴാക്കാനുള്ളതല്ല. പാതിരിപ്രസംഗം എനിക്കു കേൾക്കേണ്ട. അവളുടെ അച്ഛൻ എഴുതിവച്ചിരുന്ന വില്ലിനു നിയമസാധുത്വം ഉണ്ടോ, ഇല്ലയോ? ഇതു പറയൂ. അല്ലാതെ അതും ഇതും പറയാനാണെങ്കിൽ—'' (ശിഷ്ടം പറയുവാൻ മടിക്കുന്നു).

രാസവിഹാരി: (എഴുന്നേറ്റു) ''എന്തിനു മടിക്കുന്നു? ഞാൻ പറയാം. നിങ്ങൾ എന്നെ പിടിച്ചു പുറത്താക്കാൻ ഉത്തരവിടും, ഇല്ലേ? എന്നാൽ ഞാനും ഉറച്ച മനുഷ്യൻതന്നെയാണ്. എനിക്കു പറവാനുള്ളതു മുഴുവൻ ഞാൻ ഇന്നവരെ എല്ലാവരോടും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഏറ്റവും മൂത്തേൽ ദേഷ്യക്കാരനായ ജഡ്ജിപോലും എന്റെ നാവടപ്പിച്ചിട്ടില്ല. നിങ്ങൾ ഒരു ഭീമമായ അബദ്ധമാണു കാണിക്കുന്നതു്. നിങ്ങളുടെ ഭാഗിനേയി ഒരു യന്ത്രവിശേഷമല്ല. കണക്കിനൊത്തു് എണ്ണയൊഴിക്കുകയോ ചാവികൊടുക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ട ഒരു യന്ത്രവിശേഷമല്ല ഒരു കന്യക. അവളുടെ പക്കൽനിന്നും വല്ലവരും പണംപിടുങ്ങുകയോ പിടുങ്ങാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യട്ടെ. എന്നാൽ അവളുടെ അച്ഛൻ സമ്പാദിച്ച—''

മുറിയുടെ വാതിൽ തുറന്നു് ഒരു ഗ്രസ്തിക്കാരന്റെ മട്ടു് അഭിനയിക്കുന്ന ഭൃത്യൻ കടന്നുവന്നു, ''യജമാനൻ എന്നെ വിളിച്ചോ?'' എന്നു ചോദിച്ചു.

മധുസൂദനഘോഷ്: ''ഈ മാന്യനെ പിടിച്ചു പുറത്താക്കൂ.''

ആ ഭൃത്യൻ രാസവിഹാരിയെ സമീപിച്ചു. എന്നാൽ വക്കീലിന്റെ കൈകൊണ്ടു് ഒരു തട്ടു കിട്ടിയപ്പോൾ ഭൃത്യൻ ഒഴിഞ്ഞുമാറി. വക്കീൽ ക്ഷോഭിക്കാതെ പകുതി പറഞ്ഞുനിറുത്തിയ വാചകം മുഴുമിപ്പിച്ചു: ''പണത്തിന്റെ അവകാശം അവൾക്കുതന്നെ, മറ്റാർക്കുമല്ല. അതു് അവൾക്കു കൊടുക്കണം. നിങ്ങൾ വെറും അംഗഗണിതപട്ടികയാകരുതു്. അവളെ കാരുണ്യത്തോടെ സംരക്ഷിക്കണം.''

വസ്ത്രം ഉരസുന്ന ശബ്ദം പുറകിൽ കേട്ടു. സുഹാസിനിയും മുറിക്കകത്തു കടന്നുവന്നിരുന്നു. അവൾ രാസവിഹാരിയുടെ

സമീപത്തു വന്നു. "അവിടന്നു ചെയ്യാവുന്നതെല്ലാം ചെയ്യു. എനിക്കുവേണ്ടി അമ്മ—"

രാസവിഹാരി ഇതു ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. പിന്നെയും ഘോഷിനോടായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ വെറും പണപ്പെട്ടിയായി തീരരുതു്. അവളോടു്—" വാചകം മുഴുവനാക്കാൻ സുഹാസിനി സമ്മതിച്ചില്ല.

"അവിടന്നു് എന്നെ സഹായിക്കുന്നതിനുപകരം ഉപദ്രവിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നതു്. ദയവുചെയ്തു് അമ്മാവനുമായി ശണ്ഠകൂടരുതു്." സുഹാസിനി കൂപ്പുകൈകളോടെ അപേക്ഷിച്ചു.

രാസവിഹാരി: "അവളോടു ദയവായി പെരുമാറിയില്ലെങ്കിൽ ഫലം നിങ്ങൾ അനുഭവിക്കും, താമസിയാതെ. ഇത്രയേ എനിക്കു പറയുവാനുള്ളു. ഞാൻ പറഞ്ഞതു മറക്കരുതു്. വന്ദനം."

പലവിധം വികാരങ്ങളോടുകൂടിയാണു് എല്ലാവരും അന്യോന്യം വീക്ഷിച്ചതു്. എന്നാൽ രാസവിഹാരി, ഇനിയും ഒന്നും ഇവിടെ നടക്കാനില്ല എന്ന ഭാവത്തിൽ അശ്രദ്ധനായി മുറിക്കു വെളിയിലിറങ്ങി. സുഹാസിനിയും അദ്ദേഹത്തെ അനുഗമിച്ചു. വലിയ ഒച്ചയോടുകൂടി മുറിയുടെ വാതിൽ അകത്തുനിന്നും ബന്ധിക്കപ്പെട്ടു.

രാസവിഹാരി: "ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളതിൽ ഏറ്റവും നിഷ്ണ്ഡകനാണു് കുമാരിയുടെ മാതുലൻ."

സുഹാസിനി: "അതു പറഞ്ഞാൽ ആരും വിശ്വസിക്കില്ല. ഇപ്പോൾ ബോദ്ധ്യമായില്ലേ? ഇനിയും നിയമം എന്നെ സഹായിക്കുമോയെന്നു് അവിടന്നു പറയണം, അതിനു വേണ്ട നടപടിയെടുക്കണം."

രാസവിഹാരി: "അതു് ഞാൻ ഏറ്റു. കുമാരിയുടെ അച്ഛന്റെ സമ്പാദ്യം കുമാരിക്കു കിട്ടും. അതു ഞാൻ വാങ്ങിത്തരും...."

3 വിചാരിച്ചതിലും എളുപ്പം നാടകം തുടങ്ങി

വെറും ഒരു അഭിഭാഷകൻ മാത്രമായിരുന്നില്ല രാസവിഹാരി. തന്റെ ബുദ്ധിയും സാമർത്ഥ്യവും ലോകോപകാരത്തിനുവേണ്ടി ബലികഴിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം എന്നും തയ്യാറായിരുന്നു. പിടിക്കുന്ന കേസ് ജയിക്കണമെന്ന നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും, വേണ്ടിവന്നാൽ കോടതിക്കു വെളിയിൽവച്ചു തനിക്കു നഷ്ടംവന്നാലും കേസു പറഞ്ഞുതീർക്കാൻ തയാറുള്ള മനഃസ്ഥിതി ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും ഒരു കക്ഷിയും അദ്ദേഹത്തോട് പിണങ്ങിപ്പിരിഞ്ഞിട്ടില്ല. 'രാസവിഹാരി ഏറ്റാൽ പിന്നെ ഭയപ്പെടാനില്ല. പക്ഷേ, ഏല്ക്കുമോ? അതാണറിയേണ്ടതു്" എന്നായിരുന്നു കക്ഷികളുടെ സംശയം. സുഹാസിനിയുടെ കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രതിപത്തി തോന്നി. ആ യുവതിയെ സഹായിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഉറച്ചു. അതിനു വേണ്ടതെന്തെന്നു് അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചുതുടങ്ങി. അന്നു വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങിയില്ല. നിയമഗ്രന്ഥങ്ങളുമായി ഒന്നു മല്ലിടാൻ അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. വേഗം അല്പം ആഹാരം ഒരു ക്ലബ്ബിൽനിന്നും കഴിച്ചിട്ടു് അദ്ദേഹം ആഫീസിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങി.

സ്വന്തം മേശപ്പുറത്തു് 'രഹസ്യം' എന്നു് എഴുതിയ ഒരു കവർ കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അതു പൊട്ടിച്ചു. "കഴിഞ്ഞമാസം എട്ടാംതീയതി ശ്യാമചരണൻ...എന്ന യുവാവു് സുഹാസിനിഘോഷലിനെ നിയമപ്രകാരം രജിസ്റ്റർവിവാഹം ചെയ്തു..." എന്നു് സുധീന്ദ്രന്റെ കുറിപ്പടിയായിരുന്നു അതിലെ ഉള്ളടക്കം. 'നാലും മൂന്നും ഏഴേ ആകയുള്ളൂ എന്ന ബോധം ശരിതന്നെ' എന്നു് അദ്ദേഹം തന്നെത്താൻ പറഞ്ഞു. ഈ കുറിപ്പടി ഒന്നുകൂടെ വായിച്ചു. കൈകൾ കൂപ്പായക്കീശയിലാക്കിക്കൊണ്ടു് മുറിയിൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും കുറച്ചുനേരം നടന്നു. പിന്നീടു് ഒരു കസാലയെടുത്തുകൊണ്ടു് തന്റെ നിയമഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ സമീപത്തിട്ടു. പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും സംശയം നീക്കാനെന്നവണ്ണം അദ്ദേഹം പരിശോധിച്ചു. പരിശോധിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അടയാളംവെച്ചു് മേശപ്പുറത്തു

വെച്ചു. മണി ഒൻപതു്, പത്തു്, പതിനൊന്നു് ഇങ്ങനെ മുന്നോട്ടുപോയി. വക്കീൽ ഉറക്കത്തിന്റെ കഥതന്നെ മറന്നു. മണി ഒന്നടിക്കാറായി. മേശപ്പുറത്തു ഘടിപ്പിച്ചിരുന്ന ടെലഫോൺയന്ത്രത്തിൽ ഒരു മണി അടിച്ചു. അസഹ്യതയോടെ രാസവിഹാരി അതെടുത്തു. "നിങ്ങൾക്കു തെറ്റി പ്പോയി."

ഒരു ശബ്ദം കേൾക്കായി: "മാപ്പു്—അതു രാസവിഹാരിബാബുവിന്റെ ആഫീസിലല്ലേ?"

രാസവിഹാരി: "അതെ."

"എന്നാൽ ശ്രദ്ധിക്കണേ!" എന്നായിരുന്ന യന്ത്രത്തിലെ വചനം. അല്പനിമിഷത്തിനുള്ളിൽ ബാബുവിനു സുഹാസിനിയുടെ ശബ്ദം യന്ത്രത്തിൽക്കൂടെ കേൾക്കായി:

"വക്കീൽബാബൂ! ഉടൻ വരണം."

രാസവിഹാരി: "എന്താണു് ഇത്ര അത്യാവശ്യം?"

സുഹാസിനി: "വേഗം വരണം. അമ്മാവനെ ആരോ കൊലപ്പെടുത്തി."

രാസവിഹാരി അമ്പരപ്പോടെ: "എന്താ പറയുന്നതു്?" എന്നു പിന്നീടും ചോദിച്ചു.

സുഹാസിനി: "അമ്മാവനെ—മധുസൂദനഘോഷിനെ—ആരോ അപായപ്പെടുത്തി. അവിടുന്നു് ഉടൻ വരണം."

രാസവിഹാരി: "കൃത്യം ചെയ്തതു് ആരാണെന്നറിയാമോ?"

സുഹാസിനി: "പോലീസുകാർ കുറക്കാരനെ പിടികൂടിയിട്ടുണ്ടു്. ഇവിടെ മുഴുവൻ ബഹളം. അങ്ങു് ഉടൻ വരണം."

രാസവിഹാരി: "താമസമില്ല."

കത്തുന്ന വിളക്കണയ്ക്കാൻപോലും താമസിക്കാതെ രാസവിഹാരി വെളിയിലേക്കിറങ്ങി. വെളിയിലെ മുറിയിൽ കാവൽകിടന്ന പരിചാരകനെ ഉണർത്തി എല്ലാം സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളാൻ ഏർപ്പാടുചെയ്തിട്ടു രാത്രിയിലും ആൾ ഉള്ള ഒരു കാർ വാടകയ്ക്കു കൊടുക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു് അദ്ദേഹം വേഗം നടന്നു. കാർ ഇറക്കിക്കൊണ്ടുവന്ന ഡ്രൈവറോടു് പ്രാപ്യസ്ഥാ

നത്തിന്റെ മേൽവിലാസം പറഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ട് വക്കീൽ പിറകോട്ട ചാരിക്കിടന്നു് ഒന്നു വിശ്രമിച്ചു...

ആ രണ്ടു നിലകളിലുള്ള കെട്ടിടത്തിലെ വിളക്കുകൾ എല്ലാം അന്നു കത്തിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടു മൂന്നു കാർ വെളിയിൽ കിടപ്പുണ്ടു്. വരാന്തയിൽ ഒരു തടിയൻ ആരെയോ പ്രതീക്ഷിച്ചു നില്പുണ്ടു്. ആ തടിയനുമായി രാസവിഹാരിക്കു മുൻപുതന്നെ അല്പം പരിചയമുണ്ടു്. മധുസൂദനഘോഷിന്റെ വ്യവസായപ്രവർത്തനത്തിൽ പങ്കുകാരനായ നീലരത്നനായിരുന്നു അയാൾ. രാസവിഹാരിയെ അയാൾ കണ്ട ഉടൻതന്നെ താഴെ ഇറങ്ങിവന്നു സ്വീകരിച്ചു.

നീലരത്നൻ: "അങ്ങയുടെ വരവും പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുകയായിരുന്നു ഞാൻ. മറ്റുള്ളവർ കാണുംമുൻപു് അങ്ങയെ ചിലതെല്ലാം ധരിപ്പിക്കേണ്ടതു് എന്റെ കടമയാണു്." രാസവിഹാരിയെ കൈയ്യിൽ പിടിച്ചുംകൊണ്ടു് അധികം വെളിച്ചമില്ലാത്ത മൂലയിലേക്കു നീലരത്നൻ മാറിനിന്നു.

നീലരത്നൻ: "നല്ലവണ്ണം ശ്രദ്ധിക്കണം. ആകെപ്പാടെ കുഴഞ്ഞ ഒരു കേസാണിതു്. ഇതിന്റെ പൂർണ്ണഗൗരവം ആരും മനസ്സിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞില്ല. കുമാരിയുടെ വശത്തു് അങ്ങുള്ളതു വലിയ രക്ഷയായി. അതു് ആവശ്യവുമാണു്. അവരെ ഇതിലെങ്ങും വലിച്ചുകൊണ്ടു വരാതെ നോക്കാൻ അങ്ങു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം. അതിനു വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്യണം."

രാസവിഹാരി: "കുമാരി എങ്ങനെ ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടും? അവളെപ്പറ്റി വല്ലവക്കും സംശയമുണ്ടോ?"

നീലരത്നൻ: "ഇതുവരെ ഇല്ല. എന്നാൽ കുമാരിയുടെ സ്വഭാവം പ്രത്യേകതരത്തിലുള്ളതാണു്. നാക്കിനു നിയന്ത്രണവും പോരാ. കുമാരിയും ഈ ആല്മമാലയിൽ കുടുങ്ങുമെന്നു് എനിക്കു് ഒരു ഭ്രതോദയം തോന്നുന്നു. മരിക്കുംമുൻപു് മധുസൂദനഘോഷ് ഫോണിൽ പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടരെ വിളിച്ചു. തന്റെ ഭാഗിനേയിയെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തോട്ട ഘോഷ് പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ പോലീസുകാർ പറയുന്നു."

രാസവിഹാരി: "കുമാരിയെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യിക്കുകയോ?

അതും അമ്മാവൻ പറഞ്ഞിട്ട്. എന്തിനുവേണ്ടിയാണ് അറസ്റ്റ് ചെയ്യാൻ പറഞ്ഞതെന്നറിയാമോ?''

നീലരതൻ: ''അറസ്റ്റ് ചെയ്യണമെന്നു പറഞ്ഞില്ല. തന്റെ ബ്യൂക്കുകാർ ആരോ മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. അതു് ആരു കൊണ്ടുപോയാലും വേണ്ടില്ല, അവരെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യണമെന്നു പറഞ്ഞു. ഒന്നു മര്യാദപഠിപ്പിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഒക്കില്ലെന്നാണ് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു്. മോഷ്ടാവു് സ്വന്തം ഭാഗിനേയിയാണെന്നു് അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്നോ എന്നു സംശയമാണു്. കാറും, കാറോടിച്ച ആളെയും അറസ്റ്റ് ചെയ്യണമെന്നാണു പറഞ്ഞതും. തെറ്റിദ്ധാരണ. ഭാഗിനേയി കാർ മോഷ്ടിച്ചുംകൊണ്ടു പോയെന്നദ്ദേഹം വിചാരിക്കുമോ?''

രാസവിഹാരി: ''അതു ഞാൻ പോയതിൽ പിന്നീടും മരണത്തിനുമുൻപും ആണു്. ഇല്ലേ?''

നീലരതൻ: ''പോലീസുകാരുടെ അഭിപ്രായം മരണം സംഭവിച്ചതു പതിനൊന്നുകാൽ മണിക്കാണെന്നാണു്. ഇതെല്ലാം വാസ്തവമാകാനും തരമില്ല. ഘോഷ് ഒരു പ്രത്യേകതരക്കാരനായിരുന്നു. എന്നാൽ ഭാഗിനേയിയെ സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. അവളെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹം പറയുമോ എന്നും സംശയമാണു്.''

രാസവിഹാരി: ''ആ കഥ നില്ക്കട്ടെ. സംഭവം എങ്ങനെയാണു നടന്നതെന്നു വല്ല തുമ്പുമുണ്ടോ? ഈ ഘോരകൃത്യം നടത്തിയതാരാണു്?''

നീലരതൻ: ''അതെല്ലാം തെളിഞ്ഞുപോയി. കാളിപദദാസ് എന്നൊരു ഡ്രൈവർ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടു്. അവൻ കുടിച്ചു ബോധമില്ലാതിരുന്നപ്പോൾ കുറച്ചു രൂപാ വാങ്ങാനായി അദ്ദേഹത്തെ സമീപിച്ചു. കണക്കു കണക്കായിത്തന്നെ കരുതുന്ന അദ്ദേഹം അതിനു വിസമ്മതിച്ചു. അവൻ ആ മാസത്തിലെ ശമ്പളംപോലും പിറ്റേക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവനു ദേഷ്യം വന്നു, തമ്മിൽ വാക്കുതർക്കം ഉണ്ടായി. അപ്പോൾ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ഗരളംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനെ തല്ലിക്കൊന്നു. വെളിയിൽനിന്നു വന്ന കള്ളന്മാർ ആരോ ആണെന്നു തെളിയിക്കുവാനായി ജന്നൽ തല്ലിപ്പൊളിക്കയും, താഴെ

കാല്പാടുകൾ ഉണ്ടാക്കുകയുംമറും ചെയ്യ. പക്ഷേ, ഒന്നും ശരിക്കൊത്തില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''മരണം എങ്ങനെയാണു സംഭവിച്ചതു്?''

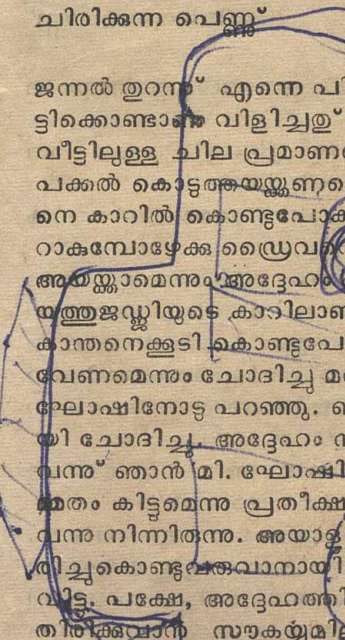
നീലരതൻ: ''പുറകിൽനിന്നു് ഇരുന്നിരുന്ന ഘോഷിന്റെ തല തല്ലിപ്പൊളിച്ചു. ഉപയോഗിച്ച ആയുധം ഒരു ഗരളമായിരുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''ആ ഗരളം കണ്ടെടുത്തോ?''

നീലരതൻ: ''ആ മണ്ടൻ അതു സ്വന്തം മുറിയിലുള്ള അലമാരിയിൽ കൊണ്ടുവെച്ചു പൂട്ടി. അവിടുന്നു പോലീസുകാർ തെരഞ്ഞെടുത്തു. കണ്ണാടിജന്നൽ തല്ലിപ്പൊളിക്കയും കാല്പാടുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തതു് അവരുടെ കണ്ണിൽ മണ്ണിട്ടില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, കൂറും ചെയ്യുന്നതു് ഘോഷിന്റെ പ്രൈവറ്റുസെക്രട്ടറി രതികാന്തൻ കാണുകയും ചെയ്യ. കഥ മുഴുവൻ വിസ്തരിച്ചു പറയാം. സൗകര്യം കിട്ടുമ്പോൾ...''

രാസവിഹാരി: ''എങ്കിലും ഒന്നു ചുരുക്കി പറയു, നടന്നതുപോലെ.''

നീലരതൻ തയാറെട്ടുകാനെന്നപോലെ ഒന്നു നിശ്വസിച്ചു. ''മധുസൂദനഘോഷ് ഒരു രാത്രിഞ്ചരനാണു്. രാത്രി പകലാക്കാൻ വിരുതനാണു്. അർദ്ധരാത്രിവരെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഫീസ്സമയം. ഞങ്ങൾ പങ്കുകാരാണല്ലോ. പലതും പറയാനുണ്ടായിരുന്നു. രാത്രി പതിനൊന്നുമണിക്കു തമ്മിൽ കാണണമെന്നു നേരത്തെ ഏർപ്പാടുചെയ്തിരുന്നു. എനിക്കു പഞ്ചായത്തുകോടതിജഡ്ജി പൗരവഘോഷിനെ ഒന്നു കാണേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹവും ഒന്നിച്ചു കാറിൽ ഞാൻ ഇങ്ങോട്ടു വന്നു. അധികം കായ്യങ്ങൾ പറയാനില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടും ഘോഷിന്റെകൂടെത്തന്നെ കാറിൽ മടങ്ങാമെന്നു പറഞ്ഞിരുന്നതുകൊണ്ടും ഘോഷ് കാറുംകൊണ്ടു് പടിക്കൽ കാത്തുകിടന്നു. മധുസൂദനഘോഷുമായി കായ്യം പറഞ്ഞിട്ടു് ഞാൻ മടങ്ങി. ഘോഷിന്റെ—പഞ്ചായത്തുജഡ്ജിയുടെ—കാറിൽ ഞാൻ കയറി. കാറു് സ്റ്റാർട്ടുചെയ്തു. അപ്പോൾ മധുസൂദനഘോഷ് മുറിക്കുള്ളിലുള്ള

ജന്നൽ തുറന്ന് എന്നെ പിന്നീടും വിളിച്ചു. തല വെളിക്കു കാട്ടിക്കൊണ്ടാണ് വിളിച്ചത്. ഞാൻ ഇറങ്ങിച്ചെന്നു. എന്റെ വീട്ടിലുള്ള ചില പ്രമാണങ്ങൾ ഉടൻതന്നെ രത്നകാന്തന്റെ പക്കൽ കൊടുത്തയയ്ക്കണമെന്നും, അതിനു കൂടെ രത്നകാന്തനെ കാറിൽ കൊണ്ടുപോകണമെന്നും, രത്നകാന്തൻ മടങ്ങാറാകുമ്പോഴേക്കു ഡ്രൈവറെ വിട്ടുകൊണ്ടുത്തി സ്വന്തം കാർ അയയ്ക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം എന്നോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ പഞ്ചായത്തു ജഡ്ജിയുടെ കാറിലാണ് വന്നതെന്നും അതുകൊണ്ട് രത്നകാന്തനെക്കൂടി കൊണ്ടുപോകാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്മതം വേണമെന്നും ചോദിച്ചു മറുപടി പറയാമെന്നും ഞാൻ മി. ഘോഷിനോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ ജഡ്ജിയദ്ദേഹത്തിനോടു പോയി ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. ഈ വിവരം തിരിച്ചുവന്ന് ഞാൻ മി. ഘോഷിനെ അറിയിച്ചു. അപ്പോഴേക്കും സമ്മതം കിട്ടുമെന്ന പ്രതീക്ഷിച്ച് രത്നകാന്തൻ താഴെ ഇറങ്ങിവന്നു നിന്നിരുന്നു. അയാളും വന്നു കാറിൽ കയറി. കാർ തിരിച്ചുകൊണ്ടുപോകുവാനായി ഇടവഴിയിൽക്കൂടെ പിറകോട്ടു വിട്ടു. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിനു തിരിച്ചിടത്തുവെച്ചു കാർ തിരിക്കുവാൻ സൗകര്യമില്ലായിരുന്നു. സൗകര്യക്കുറവുള്ളതുകൊണ്ട് കെട്ടിടത്തിന്റെ മുൻഭാഗത്തിട്ടതന്നെ കാർ തിരിക്കാമെന്ന കരുതി ഞങ്ങൾ മടങ്ങി. അതിനിടയിൽ ഭാഗ്യംകൊണ്ടോ ദുർഭാഗ്യംകൊണ്ടോ പിറകിലത്തെ സീറ്റിലിരുന്ന രത്നകാന്തൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. മുകളിലത്തെ മുറിയിൽ നടക്കുന്ന സംഭവം കാറിന്റെ പിന്നിലെ കണ്ണാടിജന്നലിൽക്കൂടെ കാണുകയായിരുന്നു. അയാൾ 'അയ്യോ' എന്നു ഉറക്കെ വിളിച്ചു. 'മി. ഘോഷിന്റെ പിറകിൽ നില്ക്കുന്ന ഒരാൾ ഒരു ഗർഭിണിക്കാണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലയ്ക്കടിക്കുന്നു' എന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അതു കേട്ട കാർ തിരിക്കാൻ ശ്രമിക്കാതെ ഓടിച്ചുവന്നു ഞങ്ങൾ മുറ്റത്തിറങ്ങി.

"ഞങ്ങൾ മൂന്നുപേരും കാറിൽനിന്നിറങ്ങി മുകളിലത്തെ മുറിയിൽ ഓടിക്കയറി. മധുസൂദനഘോഷ് അടികൊണ്ടു് ഇരുന്നിരുന്ന ഇരുപ്പിൽ മുന്നോട്ട മേശയിലേക്കു കമന്നു വീണുകിടക്കുന്നു. തല തല്ലിപ്പൊട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉടുപ്പിന്റെ കീശകളെല്ലാം തിരിച്ചുമറിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ

പേഴ്സു തുറന്നു താഴെ കിടപ്പുണ്ട്. ഞങ്ങൾ തുടന്നതന്നെ വിവരം പോലീസിലറിയിച്ചു.

''മുറിയുടെ ജന്നൽ തല്ലിപ്പൊളിച്ചിട്ടുണ്ട്. താഴെ നനഞ്ഞ മണ്ണിൽ കാല്പാടുകളും ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നു.''

രാസവിഹാരി ഉറച്ചു ചോദിച്ചു: ''അമ്മാവൻ മരുമകളെ എന്തിനു കൂട്ടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു?''

നീലരത്നൻ: ''തെറ്റിദ്ധാരണ. കാർ കണ്ടില്ല. കൊണ്ടുപോയതു ഭാഗിനേയിയാണെന്നു വിശ്വസിച്ചുംകാണുകയില്ല. വിവരം പോലീസിനറിവുകൊടുത്തു. കാറിന്റെ കഥ അന്വേഷിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് കൊലപാതകത്തിന്റെ കഥ അവർ അറിഞ്ഞതു്. രണ്ടുംതമ്മിൽ അഭേദ്യമായ ബന്ധമുണ്ടെന്നു് അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''സുഹാസിനിയാണു് കാർ കൊണ്ടുപോയതെന്നു പോലീസുകാർ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?''

നീലരത്നൻ: ''കുമാരി അതു് ഏറ്റുപറഞ്ഞു. പിന്നെ, നിങ്ങൾ കുമാരിയെ ഉടൻ കാണുണം. അവളെ ഈ ചെന്നായ്ക്കളുടെ പക്കൽനിന്നു രക്ഷിക്കണം. തലതെറിച്ച ആ ഭ്രാന്തിയുടെ ജല്പനങ്ങൾക്കു് അവർ ഉള്ളതിൽ കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം കല്പിക്കും. അതു കുഴപ്പത്തിനിടയാക്കും.''

രാസവിഹാരി: ''മാതുലനും ഭാഗിനേയിയും തമ്മിൽ വലിയ വാക്കുതർക്കം നടന്നോ?''

നീലരത്നൻ: ''അതല്ലേ കുഴപ്പം. നിങ്ങൾ മധുസൂദന ഘോഷിനെ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിപ്പിച്ചിട്ടു പോയി. അതിനു കാരണക്കാരി കുമാരിയാണെന്നു് അദ്ദേഹം ശഠിച്ചു. പിന്നെ അരവും അരവുംകൂടെ ഉരച്ചുനോക്കുന്നതുപോലെയായി അവരുടെ സംസാരം! അതും ഉറച്ചു്. ബാല്യക്കാർപോലും ഇതെല്ലാം കേട്ടു. പിന്നെ ഇങ്ങനെയുള്ള സന്ദർഭത്തിൽ ഞാൻ ഇടയ്ക്കുചെന്നു സമാധാനം പറയുകയാണു പതിവു്. ഇന്നു് അതിനും സാധിച്ചില്ല. തമ്മിൽ കൈവെച്ചില്ല എന്ന നിലവരെ എത്തി. എന്നാൽ ഈ കഠിനകൃത്യം ചെയ്യാൻതക്ക പ്രേരണ ഈ വാക്കുതർക്കത്തിനുണ്ടാകാൻ വകയില്ല. അവൾക്കു് ഈ ഗരള എട്ടുത്തുവീശുവാൻ കെല്പുമില്ല. ഒരുപക്ഷേ, കുമാരിയുടെ ഉപദേശപ്രകാരം വല്ലവരും ചെയ്തതായി വ്യാഖ്യാനി

ച്ചാൽ—ഏയ് അതിനും അവകാശമില്ല—കുറ്റംചെയ്തതു കാളിപദദാസാണ്.''

രാസവിഹാരി: ''ഒന്നുകിൽ കുറ്റം ചെയ്തതു കുമാരിയാണെന്നു നിങ്ങൾക്കു ബോദ്ധ്യമുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ എന്തോ മറയ്ക്കാൻ നിങ്ങൾ ശ്രമിക്കുന്നു. മുഴുവൻ കഥയും ഒരു കക്ഷി വക്കീലിനോടു പറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ കുഴപ്പമാണ്. പോലീസുകാർ ചോദ്യം ചോദിച്ചു കുറക്കുമെന്നാണോ സംശയം? കുമാരിക്ക് അത്ര മനഃശക്തിയില്ലെന്നാണോ നിങ്ങളുടെ ബോദ്ധ്യം?''

നീലരത്നൻ കണ്ണിമയ്ക്കാതെ രാസവിഹാരിയെ നോക്കി. ''ഞാൻ ഇതെല്ലാം വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞതു് എന്തിനാണെന്നു നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ആട്ടെ. സുഹാസിനിക്ക് ഇതിൽ പങ്കുണ്ടെന്നു നിങ്ങൾക്കു ബോദ്ധ്യമുണ്ടോ?''

നീലരത്നൻ: ''കുമാരിയെ ചോദ്യംചെയ്തു വിഷമിപ്പിച്ചാൽ കുമാരിക്കു കോപം വരും. കോപം വന്നാൽ കണ്ണും മൂക്കുമില്ലാത്ത പ്രകൃതമാണ് കുമാരിക്കുള്ളതു്. കോപിച്ചാൽ ആത്മനിയന്ത്രണം പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ആ പാവം വല്ലതുമൊക്കെ പുലമ്പും. അതുകൊണ്ടു കുമാരിക്കുതന്നെ കുഴപ്പവും വരും. കുമാരിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ ശത്രു കുമാരിതന്നെയാണ്. കുമാരിയെ കുമാരിയിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാൻ വല്ലവരും വേണം എന്നു മരിച്ചുപോയ ഘോഷ് എപ്പോഴും പറഞ്ഞുംകൊണ്ടിരുന്നതു വെറുതെയല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ശരി, നിങ്ങളുടെ ഭയം അസ്ഥാനത്തിലല്ല. അങ്ങനെ ഒരു കുഴപ്പവും വന്നുചേരാവുന്നതാണ്.''

നീലരത്നൻ: ''പോരെങ്കിൽ മറ്റു പല കാരണങ്ങളുമുണ്ടുതാനും. അവയുടെ ഏകദേശസ്വരൂപം നിങ്ങൾക്കും അറിയാം. മരിച്ചുപോയ ഘോഷും ഒരു നിർഭാഗ്യവാനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ നേരത്തെ മരിച്ചു. കുട്ടികളും അവരെ പിൻതുടർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവകാശിയും കുമാരിതന്നെ. കുമാരിയുടെ പിതാവിന്റെ അത്രയും സമ്പാദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും ഘോഷും നല്ല ധനവാനാണ്. ഈ സ്വത്തുക്കളുടെ ഏകാവകാശിയാണ് കുമാരി. അപ്പോൾ ഇതിനുവേണ്ടിയാണു കൊല നടത്തിയതെന്നു വ്യാഖ്യാനിക്കരുതോ? പ്രത്യേകിച്ചു് ഒരു

പൈപോലും ഇനിയും കൊടുക്കില്ലെന്നു ശഠിച്ച മാതുലന്റെ കഥയും—എല്ലാംകൂടി ആലോചിക്കുമ്പോൾ എന്റെ തല പുകയുന്നു. കുമാരിയെ ദൈവം രക്ഷിക്കട്ടെ.''

രാസവിഹാരി: ''ശരി. കുമാരിയെ ഞാൻ ഒന്നു കാണട്ടെ.''

അകത്തേക്കു കടക്കാൻ തുടങ്ങിയ രാസവിഹാരിയെ ഒരു പോലീസുകാരൻ തടഞ്ഞു. നീലരത്നൻ പോലീസുകാരനോടു്, ''രാസവിഹാരി ഞങ്ങളുടെ വക്കീലാണു്. അദ്ദേഹത്തെ അകത്തേക്കു വിടാതിരിക്കുവാൻ പാടില്ല'' എന്നു പറഞ്ഞു.

പോലീസുകാരൻ: ''വക്കീലും കുട്ടരും. എന്റെ ദൈവമേ! ഇവരാണു് തെളിവു നശിപ്പിക്കുന്നവർ. പോലീസുകാരെ കറക്കുന്നവർ. ഏതായാലും ഒന്നും തൊട്ടു കുഴപ്പം ഉണ്ടാക്കരുതേ.''

'ഓഹോ! വിചാരിച്ചതിലും എളുപ്പം നാടകം തുടങ്ങി.' എന്നു രാസവിഹാരി തന്നെത്താൻ പറഞ്ഞുപോയി.

4 ''നാടകം കഴിഞ്ഞു—പക്ഷേ...''

കുമാരി ഒരു സോഫായിൽ വിശ്രമിക്കുകയാണു്. വേഷത്തിന്റെ മോടി ഒന്നുകൂടെ കൂടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലേയുള്ളു. യാതൊരു പരിഭ്രമവും കാണിക്കാതെ അവൾ വക്കീലിനെ സ്വാഗതംചെയ്തു. കൊച്ചുവാചകങ്ങളിൽ തനിക്കറിയാവുന്ന വിവരമെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെ അറിയിച്ചു.

വക്കീൽ പോയതിൽപ്പിന്നെ അമ്മാവനും മരുമകളും തമ്മിൽ വലിയ വാക്കുതർക്കം നടന്നു. തന്നെ ഒരു ജംഗമസാധനംപോലെ അറുകുറുംവരാതെ സൂക്ഷിക്കുന്നവിധത്തിലുള്ള പെരുമാറ്റം ഇനി സഹിക്കുവാൻ തയാറില്ലെന്നു് അവൾ തെളിച്ചുപറഞ്ഞു. താൻ ഇനിയും മാതുലന്റെ ഗൃഹത്തിൽ താമസിക്കാനും നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ല എന്നു് അവൾ അയാളെ ധരിപ്പിച്ചു. ഗൃഹം വിട്ടുപോകുവാൻ അവൾ തയാറായി. അത്യാവശ്യം വേണ്ടിവരുന്ന ചില സാധനങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു കെട്ടി. ഇങ്ങനെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ താൻ ചെയ്യു

ന്നതു വലിയ മണ്ടത്തരമാണെന്നവൾക്കു തോന്നി. ഇനിയും എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു് ആലോചനയായി. ഈ വിചാരത്തോടുകൂടി അവൾ താഴെ ഇറങ്ങി. ഒന്നു സഞ്ചരിച്ചാൽ, കുറച്ചു കാറ്റുകൊണ്ടാൽ, തല തണുക്കുമെന്നു തോന്നി. സ്വന്തം കാറിറക്കി നഗരത്തിൽ ഒന്നു ചുറ്റിത്തിരിയാമെന്നു് അവൾ വിചാരിച്ചു. കാർഷെഡ്ഡിൽ ചെന്നു. അപ്പോൾ തന്റെ കാറിന്റെ മുന്നിൽ അമ്മാവൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ബ്യൂക്കുകാർ കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. മുന്നിൽ കിടക്കുന്ന കാർ മാറ്റിയിട്ടിട്ടു തന്റെ കാർ ഇറക്കുവാൻ താമസമുണ്ടാകുമോ എന്നു സംശയിച്ചു. അമ്മാവന്റെ കാർതന്നെ ഇറക്കി. അതിൽ കയറി നഗരത്തിൽ ഒന്നു ചുറ്റി. തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ പന്ത്രണ്ടര മണിയായി. അപ്പോഴാണു് അമ്മാവൻ മരിച്ചതറിഞ്ഞതു്. പോലീസുകാർ കാറു് മോഷ്ടിച്ച ആളെ അമ്മാവന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം അന്വേഷണവും തുടങ്ങിയിരുന്നു.

ഈ വിവരം മുഴുവൻ സശ്രദ്ധം കേട്ടിട്ടു് രാസവിഹാരി കുമാരിയോടു ഗൗരവം നടിച്ചു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: ''കുമാരി കാണിക്കുന്നതു സർവ്വാബദ്ധമാണു്. വാസ്തവം മുഴുവൻ ആദ്യം തന്നെ കുമാരി എന്നോടു പറഞ്ഞില്ല. ഇപ്പോഴും പറയുന്നില്ല. ഒരു വക്കീൽ കക്ഷിയുടെ രഹസ്യങ്ങൾ ഒരിക്കലും വെളിയിൽ പറയാറില്ല. വക്കീലിനോടും ഡോക്ടറിനോടും വാസ്തവം മുഴുവൻ പറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ ഉണ്ടാവുന്ന ഭവിഷ്യത്തു ഭയങ്കരമാണു്.''

സുഹാസിനിക്കു് ഈ പ്രസംഗം കേട്ടിട്ടും ഒരു കുലുക്കവും തോന്നിയില്ല. ''എന്താ എന്റെ കഥയിൽ അസംഭവ്യമായി വല്ലതും അങ്ങേക്കു തോന്നിയോ? എന്നെ സംശയിക്കാൻ തോന്നിയ കാരണങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്നു തെളിച്ചു പറയുമോ?''

രാസവിഹാരി: ''കുമാരി ഇന്നു രാവിലെ മുഴുവൻകഥയും എന്നോടു പറഞ്ഞോ?''

സുഹാസിനി: ''ഞാൻ എന്താണു മറച്ചുവെച്ചതു്?''

രാസവിഹാരി: ''കുമാരീപദം ത്യജിച്ചു് ഇന്നു സുഹാസിനി സുമംഗലയായി കഴിഞ്ഞില്ലേ? പിന്നെ എന്തുകൊണ്ടു് അതു പറഞ്ഞില്ല?''

സുഹാസിനിയുടെ മുഖം വാടി. "അങ്ങു വല്ല പരിചാരകന്മാരുമായി സംസാരിച്ചോ?"

രാസവിഹാരി: "അപ്പോൾ അവർക്കും ഈ അരമനരഹസ്യം അറിയാമോ?"

സുഹാസിനി: "ആ വിവരം അറിഞ്ഞിട്ട് അങ്ങേക്കു് എന്തു വേണം?"

രാസവിഹാരി: "വൈദ്യനോടും വക്കീലിനോടും കായ്യം ഒളിച്ചുവെച്ചാൽ ഉണ്ടാവുന്ന ഭവിഷ്യത്തു ഞാൻ മുൻപു് പറഞ്ഞില്ലേ?"

സുഹാസിനി കുറച്ചുനേരം ചിന്താകുലയായി സ്ഥിതി ചെയ്തു. "ആകട്ടെ, ഇനിയും അങ്ങേയ്ക്കെന്തറിയണം?"

രാസവിഹാരി: "സത്യം ഇന്നു ദേവി സുമംഗലയല്ലേ?"

സുഹാസിനി: "അതേ."

രാസവിഹാരി: "പിന്നെ വിവരം എന്തുകൊണ്ടാണു് എന്നെ അറിയിക്കാഞ്ഞതു്?"

സുഹാസിനി: "അതു രഹസ്യമായി നടത്തിയതുകൊണ്ടു്. ആട്ടെ, മാതുലൻ മരിച്ചല്ലോ. ഇനിയും ഞാൻ കുമാരിയല്ലെന്നു പുറത്തറിഞ്ഞാൽ വല്ല കുഴപ്പവുമുണ്ടാകുമോ?"

രാസവിഹാരി: "വില്ലിൻപ്രകാരം സ്വത്തു കിട്ടണമെങ്കിൽ കുമാരിക്കു് ഇരുപത്തിരണ്ടു വയസ്സുകഴിഞ്ഞേ വിവാഹം കഴിക്കാവൂ. അമ്മാവൻ മരിച്ചപ്പോൾ ചുമതലക്കാരനില്ലാതെയായി. മറ്റാരേയും ചുമതലക്കാരനാക്കാൻ വില്ലിൻപ്രകാരം അമ്മാവനു് അധികാരമില്ല. പിന്നീട്ട കരണത്തിനു സാധുതയുമില്ല."

സുഹാസിനിക്കു് ആശ്വാസമായി. "ഇനിയും ആരുമെന്നെ പറഞ്ഞു ഭയപ്പെട്ടുത്തി പണം പിടുങ്ങുകയില്ലല്ലോ, എന്താശ്വാസം."

രാസവിഹാരി: "ഇങ്ങനെ വല്ലതും ഭാവിച്ചേച്ചാൽ കൊലക്കുറ്റം ചെയ്യുവാൻ നല്ല കാരണമായി പോലീസുകാർ വ്യാഖ്യാനിക്കും."

സുഹാസിനി: "ഡ്രൈവർ കാളിപദനാണു് അമ്മാവനെ ഹനിച്ചതെന്നു തെളിഞ്ഞല്ലോ."

രാസവിഹാരി: ''അവൻ ഒരു ആയുധം മാത്രം. കാരണക്കാരി അതുകൊണ്ട് ലാഭമുള്ളവർ, ആപത്തൊഴിഞ്ഞവർ.''

സുഹാസിനി: ''ആകട്ടെ, അങ്ങ് എന്നെ ഇതിൽനിന്നു രക്ഷിക്കണം. ഞാൻ ധനികയാണ്. പിടിപ്പതു ഫീസു തരാം. നാല്പതിനായിരം നല്ല ഫീസല്ലേ?''

രാസവിഹാരി: ''അമ്മാവന്റെ സമ്മതംകൂടാതെ ഒരു കാറിറക്കിക്കൊണ്ടുപോയി സഞ്ചരിച്ചു എന്നു കുറത്തിൽനിന്നും രക്ഷിക്കാൻ നാല്പതിനായിരം രൂപാ വല്ലവരും കളഞ്ഞുകുളിക്കുമോ?'' എന്നു ചോദിച്ചു ചിരിച്ചു.

സുഹാസിനി: ''ആട്ടെ, അങ്ങ് എന്റെ വക്കാലത്തു സ്വീകരിക്കുമോ?''

രാസവിഹാരി: (തലകുലുക്കി സമ്മതിച്ചിട്ട്) ''പോലീസുകാർ എന്തെല്ലാം ചോദിച്ചു?''

സുഹാസിനി: ''ഇല്ല, ഇല്ല. അവർ മര്യാദക്കാരാണ്. എന്നെ അധികം ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചില്ല. അവരുടെ കണക്കുപ്രകാരം അമ്മാവന്റെ മരണം 11.15–നു് ആണു നടന്നതു്. ഞാൻ കാറുംകൊണ്ടു മടങ്ങിവന്നപ്പോൾ പന്ത്രണ്ടര കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നെ ഇവിടെ നടന്നതെന്തെല്ലാമാണെന്നു ഞാൻ അറിയുന്നതെങ്ങനെ? പോരെങ്കിൽ കാളിപദൻ അമ്മാവനെ ഗരളംകൊണ്ടടിക്കുന്നതു രത്നകാന്തൻ കാണുകയും ചെയ്തു. ആളുകളെ എല്ലാം അയാൾ കണ്ടതത്രേ.''

രാസവിഹാരി: ''അപ്പോൾ ഒന്നിൽക്കൂടുതൽ ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു ഇല്ലേ?''

സുഹാസിനി: ''അങ്ങനെയാണു രത്നകാന്തൻ പറഞ്ഞതു്....''

വക്കീൽ കുഴപ്പങ്ങളെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു് പിന്നെയും കുറച്ചുനേരം മൗനമവലംബിച്ചു....

രാസവിഹാരി രത്നകാന്തനെ അന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിച്ചു. ചെറുപ്പക്കാരനായ രത്നകാന്തൻ മധുസൂദനഘോഷിന്റെ പ്രൈവറ്റുസിക്രട്ടറിയായിരുന്നു. 'കൃത്യംകണ്ട സാക്ഷിയാക്കിയ' ഈ യുവാവിനെ പോലീസുകാർ വളരെനേരം ചോദ്യങ്ങൾകൊണ്ടു വിഷമിപ്പിച്ചു.

''എന്റെ ദൈവമേ! ഇത്രയും യാതന ഞാൻ ഇന്നുവരെ അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. കൃത്യസമയത്തു് ഞാൻ ഈ കെട്ടിടത്തിലില്ലായിരുന്നതു ഭാഗ്യം. അതുംകൂടായിരുന്നെങ്കിൽ ഈ കാലദുഷ്ടന്മാരുടെ മുമ്പിൽവച്ച ചോദ്യങ്ങൾക്കു സമാധാനം തേടി കുഴങ്ങി. 'ഞാൻതന്നെ ഇതു ചെയ്തതെന്നു്' ഇവരുടെ കൈകളിൽനിന്നു രക്ഷപെടാനായി ഏറുപറഞ്ഞുപോകുമായിരുന്നു. ലാത്തികൊണ്ടുള്ള അടികളെക്കാൾ ഭയങ്കരങ്ങളാണു് ഇവരുടെ ചോദ്യങ്ങൾ, എല്ലാം സംശയവും.''

രാസവിഹാരി ഇതിലനുഭാവം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ''ആട്ടെ, നിങ്ങൾ എന്തെല്ലാം കണ്ടു?'' എന്നു് ഒട്ടവിൽ ചോദിച്ചു.

രത്നകാന്തനു ശ്വാസംവന്നു. പോലീസുകാരോടു സഹസ്രാവൃത്തി കഴിച്ച ഈ കഥ ഇനിയും തികട്ടി ചവയ്ക്കാൻ പ്രയാസം എന്നായി അയാൾ.

എന്നാൽ രാസവിഹാരി ഇതുകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. രത്നകാന്തനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി ഒരു സുഖാസനത്തിൽ ഇരുത്തി. വിലകൂടിയ ഒരുപാക്കറ്റു സിഗറ്റു സമ്മാനിച്ചു. ''ഒന്നു സുഖമായിരുന്നാശ്വസിച്ചിട്ടു കാര്യം ചുരുക്കിപ്പറയൂ. ഏതായാലും കുമാരിയുടെ വക്കാലത്തു വേണ്ടിവന്നാൽ എല്ലാമെന്നു് ഞാൻ സമ്മതിച്ചുപോയി. പിന്നെ സത്യം അറിയാതെ സാധിക്കയില്ലല്ലോ.''

രത്നകാന്തൻ: ''ജഡ്ജിയദ്ദേഹത്തിന്റെ കാറിൽ കയറിപ്പോകുവാൻ അദ്ദേഹം എന്നെ ഉപദേശിച്ചു. മടങ്ങാറാകുമ്പോഴേക്കും സ്വന്തം കാർ അയച്ചുതരാമെന്നേറ്റു. അദ്ദേഹം ഗൗരവം ഭാവിക്കുമെങ്കിലും ഹൃദയമുള്ള മനുഷ്യനായിരുന്നു. തനിച്ചു മടങ്ങിപ്പോരേണ്ടെന്നും അപ്പോഴത്തേക്കു കാളിപദനെ വിളിച്ചു് കാറും കൊടുത്തയയ്ക്കാമെന്നും, അയാൾ ഉറക്കമായതിനാൽ അതിനായി താമസിച്ചാൽ ചിലപ്പോൾ കാര്യം അവതാളത്തിലാകുമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം വിവരം നീലരത്നബാബുവിനോടും പറഞ്ഞു. നീലരത്നബാബു ജഡ്ജിയദ്ദേഹത്തെ പറഞ്ഞു സമ്മതിപ്പിക്കുമെന്നു വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു് ഞാൻ താഴേക്കു് ഇറങ്ങിപ്പോകുവാൻ തയ്യാറായി നിന്നു.''

'''സമയം പതിനൊന്നരയാകാറായി, ഇനി താമസിക്ക

രുതു്. വേഗം വരൂ' എന്നു് നീലരത്നബാബു താഴെനിന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ഇതും കേട്ടുകൊണ്ടാണു് ഞാൻ മുറ്റത്തേക്കിറങ്ങിയതു്. ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും കാറിൽ കയറി. കാർ സ്റ്റാർട്ടചെയ്തു നിറുത്തിയിരിക്കുകയാണു്. അതു തിരിക്കുവാനായി പുറകോട്ടു് ഈ വളഞ്ഞവഴി കുറേനേരം ജഡ്ജിയദ്ദേഹം ഓടിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടോ ഞാൻ പുറകോട്ടു കാറിന്റെ ജന്നലിൽക്കൂടെ ഒന്നു നോക്കി. ആ വളവിൽവെച്ചാണു്. ഇങ്ങനെ നോക്കിയപ്പോൾ മുകളിലത്തെ മുറിയുടെ ജന്നലിന്റെ മുൻവശത്തുകൂടി ആ മുറിക്കകത്തു നടക്കുന്നതു് എല്ലാം കാണാമായിരുന്നു. ആ മുറിയിൽ നിന്നിരുന്ന ആളുകളെ ഞാൻ കണ്ടു. ഒരാൾ ഗരളം പൊക്കി വീശുന്നു. അതു മേശയ്ക്കു പുറകിൽ കസാലയിൽ ഇരുന്ന ആളിന്റെ തലയ്ക്കു കൊള്ളുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''ഗരള വീശിയടിക്കുന്നതു് നിങ്ങൾ കണ്ടുവെന്നതു നിശ്ചയമാണോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഞാൻ ഈ രണ്ടു കണ്ണുകൾകൊണ്ടല്ലേ കണ്ടതു്, പിന്നെ സംശയിക്കണമോ?''

രാസവിഹാരി: ''അടിക്കുന്ന ആളും അടികൊണ്ട ആളുമല്ലാതെ മുറിയിൽ വല്ലവരുമുണ്ടായിരുന്നോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''നല്ല നിശ്ചയം പോര.''

രാസവിഹാരി: ''ഇത്രയും ദൂരെ നിന്നുംകൊണ്ടു്, അതും രാത്രിയിൽ, ഇതെല്ലാം എങ്ങനെ സൂക്ഷ്മമായി കണ്ടറിഞ്ഞു?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഗരള വീശി പിറകിൽനിന്നു് ഒരാൾ മറ്റയാളെ തലയ്ക്കടിക്കുന്നതു് ഞാൻ എന്റെ കണ്ണിനു നല്ലവണ്ണം കണ്ടുപോയി. അങ്ങനാണു സംഭവിച്ചതും.''

രാസവിഹാരി: ''അടികൊണ്ടയാൾ മുന്നോട്ടു മറിഞ്ഞു വീഴുന്നതു കണ്ടോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഇല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ഇവർ രണ്ടുപേർ മാത്രമേ മുറിയിലുണ്ടായിരുന്നുള്ളുവെന്നു തീർത്തുപറയാൻ സാധിക്കുമോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''കാറിലിരുന്നുകൊണ്ടു നോക്കിയപ്പോൾ മുറി മുഴുവനും കാണാൻ സാധിച്ചില്ല. ഇത്രയും കണ്ടു. പിന്നെ എങ്ങനെ ഉറപ്പിച്ചു പറയും?''

രാസവിഹാരി: ''ആ കഥ നില്ക്കട്ടെ. മൂന്നാമതൊരാളും

ക്കുടെ മുറിയിലുണ്ടായിരുന്നെന്നു സങ്കല്പിക്കുക. അങ്ങനെ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അയാളെക്കുടെ തിരിച്ചറിയുവാൻ നിങ്ങൾക്കു സാധിക്കുമായിരുന്നോ?''

രത്നകാന്തൻ ആലോചനയിൽ മുഴുകി.

''ഇതു് ഒരു രഹസ്യമാണു്. ഇതിനു താങ്കൾ പറയുന്ന മറുപടി ഞാൻ ആരോടും പറയുകയില്ല.'' രാസവിഹാരി പറഞ്ഞു.

രത്നകാന്തൻ: ''ഞാൻ എങ്ങനെ തീർത്തുപറയും? ഒന്നാമതു് ഞാൻ ഒറ്റനോട്ടമേ നോക്കിയുള്ളു. കണ്ടതു ഗൗരവമുള്ള സംഭവമായിരുന്നതിനാൽ ഒരു ഫോട്ടോയിൽ പതിഞ്ഞതുപോലെ ആ രംഗം എന്റെ ഉള്ളിൽ പതിഞ്ഞുപോയി. നല്ല തിളക്കം അതിനു് ഇപ്പോഴുമുണ്ടു്. വിശദവിവരങ്ങൾ കാണുകയും ചെയ്തു. പോലീസുകാരോടു്, അവർ എത്ര എടുത്തു ചോദിച്ചിട്ടും, പറയാതിരുന്ന ഒരുകാര്യം കൂടി ഞാൻ കണ്ടു. മൂന്നാമതൊരാൾക്കുടെ അവിടെ നില്പുണ്ടായിരുന്നു. അതു് ഒരു സ്ത്രീയുമായിരുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''ആ സ്ത്രീയെ കണ്ടാൽ തിരിച്ചറിവാൻ സാധിക്കുമോ.''

രത്നകാന്തൻ: ''അവിടാണല്ലോ കുഴപ്പം. അങ്ങനെ സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ടാണു് ഞാനതു് അവരോടു പറയാതിരുന്നതും. പിന്നീടു് ഒരു സ്ത്രീയെക്കുടെ കണ്ട എന്നു പറഞ്ഞാൽ കുമാരിക്കു വല്ല അപകടവും വന്നുചേരാനും മതി. അതിനുമിടയാക്കേണ്ടല്ലോ. പോരെങ്കിൽ എന്റെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരുന്നതു ഗരളവീഴുന്ന ആളിലും ആയിരുന്നു. ജന്നലിൽക്കുടെ ഒരു സ്ത്രീയുടെ തോൾഭാഗവും വസ്ത്രവും അല്പം തലമുടിയും മാത്രമേ കാണുവാനും സാധിച്ചുള്ളു എന്നാണു് എന്റെ ഊഹം. ഞാൻ ഒന്നു മിന്നിക്കണ്ടതേയുള്ളു.'' ഇത്രയും പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞപ്പോഴാണു സൂത്രത്തിൽ വക്കീൽ വിശദവിവരങ്ങൾ തന്നിൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചുകഴിഞ്ഞെന്നു രത്നാകരനു തോന്നിയതു്.

അയാൾ വക്കീലിനെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി തുടർന്നു: ''ഇപ്പോഴേ ഇങ്ങനെ ക്രാസ്സുചെയ്യണോ? പോലീസുകാർപോലും ഇത്രയും ചുഴിഞ്ഞു ചോദിച്ചില്ല.''

രാസവിഹാരി: (സമാധാനമായി) "ഏതായാലും ഒരു ചോദ്യത്തിനുകൂടെ ദയവുവിചാരിച്ചു മറുപടി പറയണം. ഇത്രയുമായില്ലേ? വല്ലവരെയും ഗുണപ്പെടുത്താനാണു ഞാൻ ചോദിക്കുന്നതു്. അല്ലാതെ ദോഷപ്പെടുത്താനല്ല. പോലീസുകാർ നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതെല്ലാം കുറിച്ചെടുത്തോ?"

രത്നകാന്തൻ: "എല്ലാം കുറിച്ചെടുത്തു് എന്നെ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു."

രാസവിഹാരി: "കണ്ട സ്ത്രീയുടെ കായ്യം പറഞ്ഞില്ലല്ലോ. തീർച്ചയായിട്ടു് ഓക്കുന്നോ?"

രത്നകാന്തൻ: "ഇല്ല."

രാസവിഹാരി: "ഇതിലെന്തോ ചേച്ചയില്ലായ്യുണ്ടു്. നീലരത്നനും, നിങ്ങളും ഒരേ ഊഹത്തിൽ എത്തിച്ചേന്നിരിക്കുന്നു. സുഹാസിനിക്കു് ഇതിലെന്തോ പങ്കുണ്ടെന്നു് നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും കരുതി ചിലതെല്ലാം മറയ്ക്കുന്നുണ്ടു്. ആ സംഭവം നടന്നപ്പോൾ സുഹാസിനി ഇവിടെയില്ലായിരുന്നതാണും."

രത്നകാന്തൻ: "കുമാരി ഇവിടെയെങ്ങുമില്ലായിരുന്നെന്നു് ഞാൻ ഉറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞുകൊട്ടത്തിട്ടുണ്ടു്. കുമാരിയെ രക്ഷിക്കേണ്ടതു് എന്റെയും കടമയാണു്. കുമാരിയെപ്പറ്റി ഒരു സൂചന പോലീസുകാക്കു കിട്ടിപ്പോയാൽ പിന്നെ കൊലയ്ക്കു കാരണം വേറെ അന്വേഷിക്കേണ്ട."

രാസവിഹാരി: "ആദ്യം കണ്ടില്ലെന്നു നിങ്ങൾ പറഞ്ഞു. രണ്ടുപേരേ മുറിയിലുണ്ടായിരുന്നുള്ളെന്നു നിങ്ങൾ തീർത്തുപറഞ്ഞു. അതു മാറി മുറിയിൽ മൂന്നാമതൊരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നെന്നു പിന്നെ പറയുമ്പോൾ കോടതി നിങ്ങളുടെ സാക്ഷ്യം വിശ്വസിക്കയില്ല. എന്റെ കക്ഷിക്കു ഗുണവും പ്രത്യേകിച്ചു വരില്ല. അതു നല്ലവണ്ണം ഓർമ്മിച്ചോണം."

ഈ രഹസ്യസംഭാഷണം ഇത്രയുമായപ്പോൾ ഒരു പോലീസുകാരൻ അവിടെ വന്നു. "രത്നകാന്തബാബുവിനെ ഇൻസ്പെക്ടർദ്ദേഹം അന്വേഷിക്കുന്നു. ഉടൻ കൂടെ വരണം" എന്നു പറഞ്ഞു. "ഈ ശല്യം ഇനിയും തീർന്നില്ലയോ?" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അയാൾ പോലീസുകാരനെ അനുഗമിച്ചു.

അല്പന്മാർ വലിയവരാണെന്നു വേണ്ടതിൽ കൂടുതൽ ഭാവിക്കുക സാധാരണമാണു്. അത്തരം ഒരു കൊച്ചുവലിയ

മനുഷ്യനായിരുന്നു പൗരവഘോഷ്. ആ മനുഷ്യനു നിയമ ശാസ്ത്രവുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ തന്റെ പ്രഭാവത്തിനു് ഒരു ബഞ്ചുമജിസ്ട്രേട്ടുദ്യോഗം മാറ്റു കൂട്ടുമെന്നു മനസ്സിലാക്കി വളരെ പണിപ്പെട്ടു് അതു സമ്പാദിച്ചു. ഈ ബിരുദം അണിഞ്ഞു് നിയമജ്ഞനാണെന്നു തന്നെത്താൻ ഭാവിക്കുന്ന ഈ മനുഷ്യനുമായി രാസവിഹാരി ഇതുവരെ അടുത്തു പെരുമാറിയിരുന്നില്ല. ഏതായാലും ഒരു സാക്ഷിയായി വരാവുന്ന ഈ മനുഷ്യനുമായി ഒന്നു പരിചയപ്പെടാൻതന്നെ രാസവിഹാരി തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഇവിടെ നടക്കുന്നതിനെല്ലാം ചുമതലക്കാരൻ താനാണെന്നു ഭാവിച്ചു് പൗരവഘോഷ് ഘനപ്പിച്ചു നടക്കുകയായിരുന്നു. രാസവിഹാരി വിനീതഭാവത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ സമീപിച്ചു വന്ദിച്ചു. "എന്നെ ഓർക്കുമോ എന്നറിഞ്ഞില്ല. ഞാൻ അങ്ങയുടെ കോടതിയിലും വന്നിട്ടുണ്ടു്" എന്നു പറഞ്ഞു.

പൗരവഘോഷിന്റെ മുഖം സന്തോഷംകൊണ്ടു വിടർന്നു. "കൊള്ളാം, നിയമവുമായി വല്ല ബന്ധവും ഉള്ളവർക്കു രാസവിഹാരിയെ മറക്കാൻ സാധിക്കുമോ? നല്ല കഥ. നിങ്ങൾ ഇങ്ങോട്ടു വന്നില്ലെങ്കിൽ അങ്ങോട്ടു വന്നു കാണണമെന്നു വിചാരിച്ചേയുള്ളൂ. ഇരിക്കൂ. ഇപ്പോഴെങ്കിലും സ്വസ്ഥമായി രണ്ടു വാക്കു പറയാൻ സാധിച്ചല്ലൊ."

രാസവിഹാരി: "അങ്ങു് ഇവിടെ ഉള്ളതു ഭാഗ്യം. നല്ല വിലയും നിലയുമുള്ള ഒരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നാൽ പോലീസുകാരുടെ തട്ടിപ്പിനു് ഒരാശ്വാസമുണ്ടു്."

പൗരവഘോഷ്: "അതു ശരിയാണു്. പക്ഷേ, ഞാൻ കരുതി. എന്തൊരു കുഴപ്പമാണെന്നോ? ക്ഷീണിച്ചുവലഞ്ഞാണു് കോടതിയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞതു്. പിന്നെ പത്തരമണിവരെ എന്റെ സ്വന്തം കായ്യം കുറച്ചേറെ നോക്കി. അപ്പോഴാണു് നീലാമ്പാബു വന്നതു്. അയാളുടെ നിർബന്ധംകൊണ്ടു് വഴി കുറച്ചു വളഞ്ഞു് ഇവിടെ വന്നു. പിന്നീട്ടുള്ള കുഴപ്പം. ഒരുപോളക്കണ്ണടയ്ക്കാനൊത്തില്ല. പോലീസുകാർ നിർബന്ധിക്കുന്നു. എല്ലാം കഴിഞ്ഞെ അങ്ങു പോകാവു എന്നു്. അവരുടെ സംശയംതീർക്കാൻ ഞാൻ ഇവിടെ നില്ക്കണം പോലും."

രാസവിഹാരി: ''അവരുടെ അന്വേഷണം പൂത്തിയായില്ലേ?''

പൗരവഘോഷ്: ''മിടുക്കന്മാർ. ചൂടോടെ പുള്ളിയെ കൈക്കലാക്കി. ആ വണ്ടിക്കാരനെ. അവനാണ് ഇതു ചെയ്തതു്.''

രാസവിഹാരി: ''ആട്ടെ, ആ ഡ്രൈവർതന്നാണോ ഇതു ചെയ്തതു്? എന്നാൽ അവൻ ആനമണ്ടൻതന്നെ. സ്വ്വിവിവരവും അങ്ങറിഞ്ഞില്ലേ?''

പൗരവഘോഷ്: ''ദൈവാധീനം. അല്ലാതെന്തുപറയാനാണ്. ഞാൻ കാർ തിരിക്കാൻ പാടില്ലാത്തിടത്തേയ്ക്കാണ് വണ്ടി പിറകോട്ടോടിച്ചതു്. അതുകൊണ്ട് രത്നകാന്തനു കൃത്യം കാണുവാൻ സാധിച്ചു. ആ ഡ്രൈവർ ആപത്തിലുമകപ്പെട്ടു. അല്ലാതെ ഒരുമണിക്കൂർ സമയം അവനു ലഭിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ അവന്റെ പൊടി കാണുമോ? തെളിവെല്ലാം അവൻ നശിപ്പിക്കില്ലായിരുന്നോ? ദൈവയോഗം. അല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ല. ഞങ്ങൾ ഇങ്ങോട്ടതന്നെ വരുന്നെന്നുകണ്ടപ്പോൾ അവൻ വേഗം ഓടി സ്വന്തമുറിയിൽ ഒളിച്ച് ഉറക്കം നടിച്ചു. എന്നുമാത്രമല്ല മുഖത്തു കുറച്ചു മദ്യം പുരട്ടി കുടിച്ചവനെന്നു ഭാവിച്ചു. പോരാ ഇതിനിടയിൽ കുടിക്കയും ചെയ്തു.''

രാസവിഹാരി: (ചിരിച്ചുംകൊണ്ട്) ''ഇത്രവേഗം കുടിക്കാൻ മദ്യം അവൻ സ്വന്തം മുറിയിൽ കരുതിവച്ചിരുന്നോ?''

പൗരവഘോഷ്: ''വണ്ടിക്കാരനല്ലേ? പിന്നെ കുടിക്കാതിരിക്കുമോ? അതു് ആവശ്യമുള്ളപ്പോഴൊക്കെ ഉപയോഗിക്കാൻ കരുതിവെക്കാതിരിക്കുമോ?''

രാസവിഹാരി: ''അവൻ എങ്ങോട്ടോ പോയി ഏതാനും പ്രമാണങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ടുവരുന്ന രത്നകാന്തനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാനല്ലെ ഘോഷ് വിളിച്ചുപ്പാടുചെയ്തതു്?''

പൗരവഘോഷ്: ''എന്നെ നീലരത്നൻ ധരിപ്പിച്ചതു ശരിയാണെങ്കിൽ, ശരിയാകാനാണു ന്യായം, അദ്ദേഹം സത്യസന്ധനാണ്, അങ്ങനെയാണ് സംഭവിച്ചതു്. നീലരത്നന്റെ വീട്ടിൽനിന്നു ചില പ്രമാണങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെകൂടെ വരുന്ന രത്നകാന്തൻ വാങ്ങിക്കണമെന്നും, അതുകൊണ്ടു രത്നകാ

ന്തനെ മടക്കിക്കൊണ്ടുവരാൻ സ്വന്തം ഡ്രൈവറെ കാറും കൊടുത്തയയ്ക്കാമെന്നുമാണ് മധുസൂദനഘോഷ് വിളിച്ചുപറഞ്ഞതു്.''

രാസവിഹാരി: ''ഇതെല്ലാം ഞാനറിഞ്ഞു. പക്ഷേ, കാളിപദനും ഘോഷും തമ്മിൽ വഴക്കടിക്കാൻ ഇത്രയും സമയം മതിയായിരുന്നോ?''

പൗരവഘോഷ്: (അമ്പരപ്പോടെ) ''അങ്ങെന്തു പറയുന്നു? വേറെ വല്ലതുമാണോ സംഭവിച്ചതു്?''

രാസവിഹാരി: ''ഏയ് ഒന്നുമല്ല. അങ്ങും ഒരു നിയമജ്ഞനല്ലേ? നാലുപേർ കേൾക്കേണ്ടതല്ലേ? കോടതിയും ജൂറികളും സമ്മതിക്കേണ്ടതല്ലേ?''

പൗരവഘോഷ്: ''പിന്നെ എന്താണു് അങ്ങയുടെ സങ്കല്പം. അതു പറഞ്ഞാട്ടെ.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ കാറു് സ്റ്റാർട്ടുചെയ്തു പുറകോട്ടുവിട്ടസമയംകൊണ്ടു് ഇതെല്ലാം സംഭവിച്ചിരിക്കുമോ? അതിനധികം സമയം വേണ്ടല്ലൊ. ഇതിനിടയ്ക്കു വാക്കുതർക്കവും ഗരളംകൊണ്ടുള്ള പ്രഹരവും നടന്നുകഴിയണമെങ്കിൽ കൊലപാതകം മുന്നേകൂട്ടി ആലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെട്ടതായിരിക്കണം. ഘോഷും ഡ്രൈവറുംതമ്മിൽ വൈരം മുമ്പുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം.''

പൗരവഘോഷ്: ''മധുസൂദനഘോഷിനെ എനിക്കു നേരിട്ടു പരിചയമില്ല. എന്നാൽ നീലരത്നൻ പറഞ്ഞു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവം എനിക്കു നല്ലവണ്ണം അറിയാം. നല്ല മുൻകരുതല്ലുള്ള ആളായിരുന്നു അദ്ദേഹം. പണ്ടേ വഴക്കുകാണുമായിരുന്നെങ്കിൽ അവനെ പറഞ്ഞയച്ചുകളയുമായിരുന്നു. വലിയ മുൻകരുതലൊന്നും ഈ സംഭവത്തിനുണ്ടായിരുന്നിരിക്കയില്ല. നിയമപ്രകാരം പരിശോധിച്ചാലും ഒരു കാര്യം ആലോചിച്ചുറയ്ക്കുവാൻ അത്രസമയം വേണ്ടല്ലൊ. അധികം ആലോചനയില്ലാതെ ചെയ്യുന്നതല്ലേ മിക്ക കൊലയും?''

രാസവിഹാരി: ''ആട്ടെ വേറൊന്നു പരിശോധിക്കാം. ജന്നൽ തല്ലിപ്പൊളിച്ചിട്ടുണ്ടു്. താഴെ കാല്പാടുകളും.''

പൗരവഘോഷ്: ''അതെല്ലാം പോലീസുകാരെ കബളിപ്പിക്കാൻ ചെയ്തതാണു്. വെറും കൃത്രിമം.''

രാസവിഹാരി: "എങ്കിലും ഇതിനെല്ലാം സമയം വേണ്ടേ? ഇവയെല്ലാം കൊലപാതകം ചെയ്യുതിനുമുമ്പു നടത്തിയതോ, പിമ്പുനടത്തിയതോ? പോലീസുകാരുടെ ഊഹം പിമ്പുനടത്തിയതെന്നായിരിക്കാം. എന്നാൽ മറിച്ചും വരാൻ പാടില്ലായ്കയില്ല."

പൗരവഘോഷ് അമ്പരന്നു. "അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ഘാതകൻ ഞങ്ങൾ പോകുന്ന ലാക്കുനോക്കി കാത്തുനിന്നിരിക്കണം." പഞ്ചായത്തുജഡ്ജി ആലോചനയിൽ മുഴുകി.

രാസവിഹാരി: "കൃത്യം നടന്ന മുറി അങ്ങു കണ്ടോ? അവിടെ വിശേഷിച്ചു വല്ലതും ഉണ്ടായിരുന്നോ?"

പൗരവഘോഷ്: "പോലീസുകാർ എന്നെ തടഞ്ഞില്ല. ഞാൻ അകത്തുകയറി സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അങ്ങേയ്ക്കറിയാമല്ലോ ഞാൻ അവക്ക് ഒരു സഹായി ആയിരിക്കുമെന്നും, കണ്ടതും കേട്ടതും പറയുന്നവനല്ലെന്നും. പിന്നെ എന്റെ സ്ഥാനവലിപ്പവും നോക്കേണ്ടേ?" രാസവിഹാരി തലകുലുക്കി. "പിറകിൽനിന്നാണ് അടിച്ചതു്. തല പൊട്ടിപ്പോയി. കസാലയിൽ ഇരുന്ന ആൾ മേശപ്പുറത്തേക്കു കൈകൾ പരത്തിവീണു. ഒറ്റയടിക്കു തല പൊട്ടിക്കാണണം. മരിച്ച ആളിന്റെ വലത്തുവശത്തു ടെലിഫോൺയന്ത്രവും ഇടത്തുവശത്തു ചില പ്രമാണങ്ങളും കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ഏറ്റവും മുകളിൽ കാറിന്റെ ഇൻഷ്വറൻസ് സർട്ടിഫിക്കേറ്റാണ്. ഘോഷിന്റെ ബ്യൂക്കുകാറിന്റെ സർട്ടിഫിക്കേറ്റു്. പോലീസുകാർ ഇതു പരിശോധിച്ചു. നമ്പർ ഘോഷിന്റെ ബ്യൂക്കുകാറിന്റെതന്നെ."

രാസവിഹാരി: "ആട്ടെ മധുസൂദനഘോഷുമായി പരിചയമില്ലായിരുന്നോ?"

പൗരവഘോഷ്: "ഞാൻ അയാളെ കണ്ടുകാണും. എന്നാൽ സംസാരിച്ചിട്ടില്ല. നീലരതൻ പറഞ്ഞു് അയാളെപ്പറ്റി നല്ലവണ്ണം അറിയാം."

രാസവിഹാരി: "ഒരു വഴക്കിനെ തുടർന്നല്ല മരണം സംഭവിച്ചതു്. അതിനു് സമയമില്ലായിരുന്നു. അതു തീർത്തുപറയാം."

പൗരവഘോഷ്: "പ്രതിഭാഗത്തുനിന്നും കൊണ്ടുവരാ

വുന്ന ഒരു ഒന്നാംതരം തക്കമാണ് അതു്. അങ്ങനെയും ആകാൻ പാടില്ലാതില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''മോഷണമാണു് ആദ്യം ഉദ്ദേശിച്ചതു്. അതു ഫലിക്കാഞ്ഞപ്പോൾ കൊലപാതകവും. ആട്ടെ, പോലീസുപരിശോധനയിൽ ഇതു വെളിവായോ?''

പൗരവഘോഷ്: ''വെളിയിൽ പറഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത പല തെളിവും അവക്കു കിട്ടിയിട്ടുണ്ടു്. അതിൽ മിക്കതും ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടുമുണ്ടു്. എന്നാൽ അവ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതും ശരിയല്ലല്ലൊ. ആ വണ്ടിക്കാരന്റെ കീശയിൽനിന്നും രണ്ടു് ആയിരംരൂപായുടെ നോട്ടുകൾ കണ്ടെടുത്തിട്ടുണ്ടു്. ആ കാറി അതു തന്റെ ചേപ്പിൽ എങ്ങനെ വന്നു എന്നറിഞ്ഞുകൂടാ എന്നു ശഠിക്കുന്നു. ആ നോട്ടുകൾ മരിച്ച ഘോഷിന്റെ പക്കൽ നിന്നെടുത്തതായിരിക്കണം.''

രാസവിഹാരി: ''അതും സംഭവ്യമാണു്.''

പൗരവഘോഷ്: ''ബാബു, പുറത്തു പറയാൻ പാടില്ലാത്ത വിവരംപോലും ഞാൻ പറഞ്ഞുപോയി. എന്റെ നിലയും സൂക്ഷിക്കേണ്ടേ? ഇനിയും ചിലതുകൂടെ അറിയണമെന്നു് അങ്ങേയ്ക്കു് ആഗ്രഹം കാണും. പക്ഷേ, എനിക്കു പറയാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. ഞാൻ ഒരു വിട്ടുവായനല്ല: ഇവതന്നെ അങ്ങയെ അറിയിക്കരുതായിരുന്നു.''

രാസവിഹാരി ഒരു ചാരുകസാലയിൽ ചെന്നു കിടന്നു. ഒരു ഒഴിഞ്ഞ മുറിയായിരുന്നു അതു്. പലരും പറഞ്ഞ വിവരങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുചേർത്തു് നടന്ന സംഭവത്തിന്റെ ചിത്രം ഒന്നു സങ്കല്പിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം വളരെ ശ്രമിച്ചു. എവിടോ ഒരു ചേർച്ചയില്ലായ്മയുണ്ടു്. ആരും മുഴുവൻ നേരും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തല പുകഞ്ഞു. ഓരോരുത്തരുടെ വാക്കുകളും അദ്ദേഹം ഓർത്തു. അവയിൽ നെല്ലെത്ര പതിരെത്ര എന്നു വേർതിരിക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചു. ഇവയെല്ലാം വിശകലനംചെയ്തു ശരിയായുള്ളതെടുത്തു് ഒരു ചിത്രം രചിക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചു. അതു മനസ്സിനെ വല്ലാതെ കുഴക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തല പുകഞ്ഞു. ഏതാണു് എവിടാണു് തെറ്റു് എന്നു കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർ സൂക്ഷിരങ്ങൾ മുറുക്കെ ചെറുതായുള്ള അരിപ്പുകൾ ഒന്നിനൊന്നു

താഴെവച്ചു നദീജലം അരിക്കുന്നതുപോലെ അദ്ദേഹം ഓരോ രുത്തരുടേയും വാക്യങ്ങൾ പല പ്രാവശ്യം പരിശോധിച്ചു. ഇങ്ങനെ ഏകാഗ്രചിത്തനായിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്തയുടെ ഗതി തടയപ്പെട്ടു. പിറകിൽ കണ്ണില്ലെന്നു പറയാറുണ്ടെങ്കിലും ഒരു ആറാമത്തെ ചേതന പലപ്പോഴും പല രുടേയും പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളെ സഹായിക്കാറുണ്ട്. ആ ചേതന ഏറ്റവും നല്ലവണ്ണം വളർത്തിയ മനുഷ്യനായിരുന്നു രാസവിഹാരി. കണ്ണു തുറക്കാതെതന്നെ ആരോ ഒരാൾ തന്നെ പിറകിൽനിന്നു് ഉറ്റുനോക്കുന്നുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. "മുന്നിൽ വരൂ—നിങ്ങൾക്കു് എന്തു വേണം?" എന്നു കസേരയിൽ കിടന്നുകൊണ്ടു കണ്ണു തുറക്കാതെതന്നെ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

ഒരു തടിച്ച സ്ത്രീ—മദ്ധ്യവയസ്കം—ഗജഗാമിനി—ആത്തി കാണിക്കുന്ന കണ്ണും മുഖവും. അവർ രാസവിഹാരിയുടെ മുന്നിൽ വന്നു പല്ലു മുഴുവൻ കാട്ടി ചിരിച്ചു. "എനിക്കോ? എല്ലാവക്കും വേണ്ടതു് എനിക്കും വേണം. പണം."

രാസവിഹാരി: "നിങ്ങൾ ആരു്? നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ എന്തിനു പണം തരണം?"

സ്ത്രീ: "ഞാൻ പ്രതിമ. ഇവിടത്തെ വെപ്പുകാരി. അങ്ങല്ലേ കുമാരിയുടെ വക്കീൽ? കുമാരി ചക്രേശ്വരിയും. അപ്പോൾ കുമാരി വക്കീലിനു ധാരാളം പണം കൊടുക്കും. അതിൽ കുറച്ചു വക്കീൽ എനിക്കും തരും. കുമാരിയും എനിക്കു കൈനിറച്ചു പണം തരും."

രാസവിഹാരി: "ഒരുപക്ഷേ കുമാരി വെപ്പുകാരിക്കു വല്ലതും കൊടുക്കുന്നതും കൊടുക്കേണ്ടതും ആവശ്യമാണു്. എന്നാൽ ഇതുവരെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരാൾക്കു് ഞാൻ എന്തിനു പണം തരണം?"

പ്രതിമ: "കുമാരിയും വക്കീലും പ്രതിമയെ പ്രീതിപ്പെടുത്തിയില്ലെങ്കിൽ അവർ ഉപ്പുവെള്ളം കുടിക്കേണ്ടിവരും. എന്നോടു കളിച്ചാൽ ഞാൻ നിങ്ങളെ രണ്ടുപേരേയും തെണ്ടിക്കും. മനസ്സിലായോ? പ്രതിമ പൊട്ടിയും മറുമല്ല."

രാസവിഹാരി: "തെളിച്ചു പറയൂ."

അവൾ ചുറ്റും നോക്കി. ആരും അടുത്തെങ്ങും ഇല്ലെന്നു

നിശ്ചയം വരുത്താൻ വെളിയിലിറങ്ങി നോക്കിയിട്ട് തിരിച്ചു വന്നു പറഞ്ഞു: "നമ്മുടെ രഹസ്യം ആരും അറിയേണ്ട എന്നു കരുതിയാണു ഞാൻ തെളിച്ചു പറയാഞ്ഞതു്. ഈ കുഞ്ഞു് ഇന്നു കുമാരിയല്ല. അതിന്റെ വിവാഹം കഴിഞ്ഞു."

രാസവിഹാരി: (അത്ഭുതം നടിച്ചു്) "അങ്ങനാണോ കഥ?"

പ്രതിമ: "ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായോ? ഇതു വെളിക്കറിഞ്ഞാൽ ഈ പണം മുഴുവൻ വല്ല ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങളും കൊണ്ടുപോകും. നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഉപ്പുവെള്ളം കുടിക്കും. പിന്നെയും ചില ചരടെല്ലാം എന്റെ കൈവശമുണ്ടു്. നിങ്ങൾ തെണ്ടുന്നതു കാണാൻ രസമാണു്."

രാസവിഹാരി: "പണം എല്ലാവർക്കും ആവശ്യമാണു്. പ്രതിമയ്ക്കു തരാൻ ഞാൻ ഒന്നും പ്രത്യേകം വാങ്ങുന്നില്ല. ശനിയാഴ്ച വന്നാൽ എന്റെ സെക്രട്ടറി കാലണ തരും."

പ്രതിമ: (ആക്ഷേപസ്വരത്തിൽ) "കാൽലക്ഷം രൂപ തരണം. അല്ലാതെ പ്രതിമ ചിരിക്കയില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ മുമ്പു പറഞ്ഞില്ലേ ആ ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങൾ ഈ സ്വത്തു കൊണ്ടുപോകും."

രാസവിഹാരി: "പിന്നെ ഒരു കാര്യം. ഞാൻ വക്കീലാണു്. കുറുകരമായ സംഗതി ആരെയും അറിയാതെ ഒളിക്കുന്നതും കുറുകരമാണു്. പ്രത്യേകിച്ചു കൊലക്കുറ്റത്തിന്റെ തെളിവു്. ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ പോലീസുകാരെക്കൊണ്ടു നിങ്ങളേയും ഞാൻ ജയിലിലടപ്പിക്കും. ആളുകളെ ഭയപ്പെട്ടുത്തി പണം വാങ്ങാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു നിയമപ്രകാരം വലിയ കുറ്റമാണു്. ഈ രണ്ടു കുറ്റങ്ങൾക്കുംകൂടി കുറഞ്ഞതു് ഒരു പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലം കിട്ടും."

പ്രതിമ: "കൊള്ളാം. എന്നെ വെരട്ടാനും ആളുണ്ടോ? അതു കൊള്ളാം; അത്രയ്ക്കായോ? എന്നാൽ കണ്ടിട്ടതന്നെ കാര്യം."

"കാര്യം പറഞ്ഞതന്നേയുള്ളൂ. നിങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചോളൂ. ഞാൻ വീൺവാക്കു പറയാറില്ല."

പ്രതിമ: "അപ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞതു നിങ്ങൾ വകവെക്കുന്നില്ല. പിന്നെ കരഞ്ഞാൽ കാര്യം നടക്കില്ല."

രാസവിഹാരി: (കോപിച്ച സ്വരത്തിൽ) ''പുറത്തിറങ്ങെടീ. ഇനിയും ഇവിടെ നിന്നാൽ ഞാൻ പോലീസുകാരെ വിളിക്കും. പിന്നെ മധുസൂദനഘോഷ് മരിച്ചപോയി. ഇനിയും കുമാരി വിവാഹിതയാണെന്ന പരസ്യം ചെയ്താലും ദോഷമില്ല. അവളുടെ കത്തു് അവൾക്കുതന്നെ കിട്ടും. മരണപത്രത്തിനു നാല് [illegible] വിലയും ഇനിയുമില്ല കേട്ടോ. അതും പ്രച്ചുപെടുത്തി ഇനിയും ആരെയും ഭയപ്പെടുത്തേണ്ട. ഭയപ്പെടുത്തിയാൽ [illegible]''

വക്കീലിനെ തുറിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടു് അവൾ അവിടുന്നിറങ്ങിപ്പോയി. രാസവിഹാരി ചുറ്റും നോക്കി. നേരം പ്രഭാതമായിക്കഴിഞ്ഞു.

''നാടകം കഴിഞ്ഞു. പക്ഷേ, കണക്കുപറച്ചിൽ ഈയിടെയെങ്ങും തീരാൻ പോകുന്നില്ല. എല്ലാവരും ഒന്നാംകിടക്കാരാണു്'' എന്നു രാസവിഹാരി തന്നെത്താൻ പറഞ്ഞു.

5 ''ഈശ്വരോ രക്ഷതു''

രാവിലെതന്നെ മരിച്ച ആളിന്റെ ആഫീസും പ്രമാണങ്ങളും, പോലീസുകാരും രാസവിഹാരിയും ചേർന്നു പരിശോധിക്കാൻ തുടങ്ങി. രത്നകാന്തന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി അവർ അലമാരകളും, ഇരുമ്പുപെട്ടിയും എല്ലാം തുറന്നു പരിശോധിച്ചു.

രത്നകാന്തൻ: ''ഈ അലമാരിയിലാണു് പങ്കിടപാടിന്റെ റിക്കാർഡെല്ലാം.''

രാസവിഹാരി: ''ഇവയുടെ ചരിത്രം ഒന്നു ചുരുക്കിപ്പറയൂ. വിസ്തരിച്ചു നമുക്കു പരിശോധിക്കാം. പങ്കുകച്ചവടത്തിൽ ലാഭമോ ചേതമോ? മിച്ചം വല്ലതുമുണ്ടോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''വൻതോതിൽ മുതല്വ മുടക്കിയ ചില വ്യവസായങ്ങളിൽ കുറച്ചു നഷ്ടം വന്നിട്ടുണ്ടു്. ചേതം ഒരു ലക്ഷത്തോളം വരും. എന്നാലും മിച്ചം എട്ടുലക്ഷം രൂപയോളം കാണണം. ശരിയായ തുക കണക്കുനോക്കിപ്പറയാം.''

രാസവിഹാരി: ''ഉദ്ദേശം എത്രവരുമെന്നു് ഇപ്പോൾ

അറിഞ്ഞാൽ മതി. ഏതായാലും ഇവ വിശദമായി പരിശോധിക്കണം. അതിനിപ്പോൾ അവസരമില്ല.''

രത്നകാന്തൻ: ''ഇന്നലെവരെയുള്ള കണക്കു് എഴുതിത്തീർത്തിട്ടുണ്ടു്. ഇനംപ്രതി ഞാൻ വായിക്കാം.''

രാസവിഹാരി മനസ്സുകൊണ്ടു് ഒന്നു വേഗം കണക്കുകൂട്ടി. രത്നകാന്തൻ പറഞ്ഞ തുകയോടു് അടുത്ത സംഖ്യതന്നെ മിച്ചമുണ്ടായിരുന്നു.

രാസവിഹാരി: ''ഇനിയും കുമാരിയുടെ വക സ്വത്തിന്റെ കഥ എങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു?''

രത്നകാന്തൻ: (വേറൊരലമാര തുറന്നു്) ''ഈ കണക്കുപുസ്തകത്തിൽ അതിന്റെ ചുരുക്കം എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്. പലയിടത്തായി ഒന്നരക്കോടി രൂപ നിക്ഷേപിച്ചിട്ടുണ്ടു്.''

രാസവിഹാരി: ''ഈ ഇനത്തിൽ എന്തു കടം ഉണ്ടു്?''

രത്നകാന്തൻ: ''കടമോ? ഒരു പൈപോലുമില്ല. ഇത്ര സ്വച്ഛമായ സമ്പത്തു വേറൊരിടത്തും കാണില്ല. അതുപോലെതന്നെ കണക്കും.''

രാസവിഹാരി: ''ഇനിയും ഘോഷിന്റെ സ്വന്തം കണക്കുംകൂടെ ഒന്നു നോക്കണം. അവ എവിടെ?''

രത്നകാന്തൻ: ''അതിന്റെ വിശദവിവരങ്ങൾ ഒന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. കച്ചവടം എല്ലാം പൊതുവിലായിരുന്നു. ആണ്ടോടാണ്ടു് രണ്ടുപേർക്കുമുള്ള ലാഭം വീതിച്ചു ചെക്കെഴുതി എടുത്തിരുന്നു. അവ എങ്ങനെ നിക്ഷേപിച്ചു എന്നു് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഈ ഇരുമ്പുപെട്ടി ഞാൻ തുറക്കാറില്ല. അതിനകത്തു കണ്ടേക്കും.''

അവർ ഇരുമ്പുപെട്ടി തുറന്നു. അതിനകത്തെ പ്രമാണങ്ങൾ വേഗത്തിൽ ഓടിച്ചു പരിശോധിച്ചു. വൻതുകയ്ക്കുള്ള പല ഇൻഷ്വറൻസു സർട്ടിഫിക്കറുകൾ, വേറെ ചില പ്രമാണങ്ങൾ, അതിനോടുകൂടെ ഒരു ചെറിയ നോട്ടപുസ്തകവും. 'മോട്ടോറിന്റെ കണക്കു്' എന്നു് അതിന്റെ പുറത്തു കുറിച്ചിരുന്നു. കാർ വാങ്ങിച്ചപ്പോൾമുതൽ അതു് ഓടിച്ച സ്ഥലം, ദൂരം, പെട്രോൾ, മറ്റു് എണ്ണകൾ ഇവ വാങ്ങിച്ച കണക്കു് ഇവ ശ്രദ്ധിച്ചു് എഴുതിയിരുന്നു.

365

രാസവിഹാരി: ''അദ്ദേഹത്തിനു് ഒന്നിൽക്കൂടുതൽ കാറുണ്ടായിരുന്നല്ലൊ.''

രത്നകാന്തൻ: ''രണ്ടെണ്ണത്തിൽ ഒന്നു കുമാരിയുടെ ഉപയോഗത്തിനു വിട്ടുകൊടുത്തു. എത്ര പറഞ്ഞിട്ടും അതു വേണ്ടപോലെ കുമാരി ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. മിതഭാഷിയായ അദ്ദേഹം അതു നിർബ്ബന്ധിച്ചുമില്ല. എന്നാൽ സ്വന്തം കാറിന്റെകാര്യം അദ്ദേഹം നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചു.''

രാസവിഹാരി: ''ആട്ടെ, അമ്മാവന്റെ കാർ ഭാഗിനേയി ഇറക്കിക്കൊണ്ടു പോകാറുണ്ടായിരുന്നോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഇല്ല. സാധാരണ കുമാരി അതുപയോഗിക്കാറില്ല.''

രാസവിഹാരി അശ്രദ്ധ ഭാവിച്ചു. എന്നാൽ കാറിന്റെ കണക്കുപുസ്തകത്തിലെ ഒടുവിലത്തെ കുറിപ്പ് മനസ്സിൽ നല്ലവണ്ണം കുറിച്ചു.

'15299·5 ബാങ്കിൽ പോകുംമുമ്പു്. 15304·7 ബാങ്കിൽനിന്നു വരുമ്പോൾ. ഡ്രൈവറോടു നിറച്ചു പെട്രോൾ നിറയ്ക്കാൻ ഏർപ്പാടു ചെയ്തു.'

രാസവിഹാരി: ''എനിക്കു് ഇവയെല്ലാം വിശദമായി പരിശോധിക്കണം. സൗകര്യംപോലെ മതി. നോട്ടെഴുതാൻ എന്റെ പ്രൈവറ്റസെക്രട്ടറിയേയും കൊണ്ടുവരണം. പിന്നെ വിശദമായി പരിശോധിക്കണമെങ്കിൽ രണ്ടുദിവസം വേണം. ഇൻസ്പെക്ടറദ്ദേഹത്തിനും ഇടകിട്ടട്ടെ. സാവധാനത്തിൽ മതി.''

പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ: ''രണ്ടുദിവസം കഴിയട്ടെ. അതാണ നന്നു്. എല്ലാം പൂട്ടി താക്കോൽ അങ്ങയെ ഏല്പിക്കാം. മുദ്രയും വെയ്ക്കാം. താക്കോലെല്ലാംകൂടി ഒരു പെട്ടിയിലാക്കി മുദ്രവെച്ചു് അങ്ങു സൂക്ഷിക്കണം. പിന്നെ, ഈ ഭാഗിനേയിയാണ ഭാഗ്യവതി. അച്ഛന്റെ വക ഒന്നരക്കോടി, മറേറതും ഒരുപടി. ഒരാൾക്കു ജീവിക്കാൻ ഇത്രയൊരുപാടു ധനം വേണമോ?''

രാത്രിമുഴുവൻ ഉറക്കിളച്ച ഇൻസ്പെക്ടർ പിന്നെയുമിരുന്നുറക്കം തുങ്ങിത്തുടങ്ങി. ഇടയ്ക്കു് അദ്ദേഹത്തെ രാസവിഹാരി

വിളിച്ചുണർത്തി പറഞ്ഞു: "പിന്നെയെല്ലാം അവിടത്തെ സൗകര്യംപോലെ. എന്നെ അറിയിച്ചാൽ ഞാനും വരാം."

വക്കീൽ പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ പോയതിനുശേഷം കാർഷെഡ്ഡിൽ പോയി നോക്കി. തന്നെ വല്ലവരും പരിശോധിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനും സംശയം തോന്നി. എന്നാൽ അദ്ദേഹം അതിന്റെ ഭാവമൊന്നും വെളിക്കു കാണിച്ചില്ല.

രാസവിഹാരി മന്ദം നടന്നു് സുഹാസിനിയുടെ മുറിയിലെത്തി. അവൾ കാപ്പി കുടിക്കുകയായിരുന്നു.

സുഹാസിനി: "വന്ദനം. ഇന്നലെ ഉറങ്ങിയതേയില്ല. ഇല്ലെന്നു മുഖഭാവം പറയുന്നു. പിന്നെ ഞാൻ ഒന്നു കിടന്നു നോക്കി. ഒരുപോളക്കണ്ണടച്ചില്ല. പിന്നെ ഞാൻ—രാവിലെ വല്ലതും വേണമോ? അങ്ങേയ്ക്കു് ഒരു ചെറിയ ആവശ്യം കാണും. പണം."

രാസവിഹാരി: "കക്ഷി വക്കീലിനു ഫീസുകൊടുക്കണം. പക്ഷേ..."

സുഹാസിനി: "ആ കാര്യത്തിൽ ഞാൻ അമ്മാവന്റെ പക്ഷക്കാരിയാണു്. മുൻപേർ പണം കൊടുത്തോലെ വക്കീലന്മാർ ആത്മാർത്ഥതയോടുകൂടെ കേസു നടത്തുവെന്നു് അദ്ദേഹം പറയുമായിരുന്നു." അവൾ മേശ തുറന്നു് ഒരു കൊച്ചു പൊതിയെടുത്തു വക്കീലിന്റെ കൈയ്യിൽകൊടുത്തു വച്ചുകൊടുത്തു.

രാസവിഹാരി പൊതി തുറന്നുനോക്കി. ആയിരം രൂപായുടെ പത്തു പുതിയ നോട്ടുകൾ.

രാസവിഹാരി: "ഇത്ര രാവിലെ ഇവ എവിടുന്നു കിട്ടി?"

കുമാരി: "അറിഞ്ഞിട്ടെന്തു വേണം? അങ്ങേയ്ക്കു പണം പോരെ? എന്നാൽ പറയണം."

രാസവിഹാരി: "കുമാരി, കോപം കൊള്ളുകയില്ല. കള്ളം പറകയുമരുതു്. കുമാരി രണ്ടാമതും എന്നോടിന്നലെ കള്ളം പറഞ്ഞു. അമ്മാവന്റെ കാർ ഇറക്കിക്കൊണ്ടുപോയി പോലും. അമ്മാവൻ ബാങ്കിൽനിന്നു വന്നപ്പോൾ സഞ്ചരിച്ചുകഴിഞ്ഞ ദൂരം കുറിച്ചുവച്ചിരുന്നു. അതുതന്നെ കാറിലെ യന്ത്രത്തിലും കാണുന്നു. ഞാൻ മുൻപു പറഞ്ഞില്ലേ? ഇതു രണ്ടും നന്നല്ല.

വികാരങ്ങൾ നയിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യൻ ആപത്തിൽ താനെ ചാടും.'' സുഹാസിനിയുടെ കൈകളിൽനിന്നു കപ്പു താഴെ വീണു. അതുടഞ്ഞു. ''ആട്ടെ, ഈ പണം എവിടുന്നു കിട്ടി?''

സുഹാസിനി: ''അമ്മാവൻ എനിക്കു തന്നു. മരിക്കും മുൻപു്. എന്താ, അതും അവിടുന്നു വിശ്വസിക്കുന്നില്ലയോ?''

വെളിയിൽ എന്തോ ഒച്ച കേട്ടെന്നു നടിച്ചു് രാസവിഹാരി പുറത്തേക്കിറങ്ങി. അടങ്ങിയൊതുങ്ങി പ്രതിമ ചെവികൊട്ടുത്തുംകൊണ്ടു് അവിടെ നിന്നിരുന്നു. ''പിന്നെ ഞാനുള്ളപ്പോൾ ഇതിനു തുനിയരുതു്. ഇന്നലത്തെ സംഭവം ഓർമ്മയിലിരിക്കട്ടെ'' എന്നു പ്രതിമയോടദ്ദേഹം ഗൗരവത്തിൽ പറഞ്ഞു. പ്രതിമ അവിടുന്നു കടന്നു. രാസവിഹാരി തിരിച്ചു വന്നു.

രാസവിഹാരി: ''കുമാരീ! കാറിന്റെ കഥ കള്ളമാണു്. ആട്ടെ, അമ്മാവൻ മരിച്ചസമയം കുമാരി ഇവിടെത്തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലേ?''

സുഹാസിനി: ''പലപ്പോഴും അങ്ങും മറയനായി പോകുന്നല്ലൊ, ഞാൻ സത്യമെ പറഞ്ഞുള്ളു.''

ക്രിമിനൽവക്കീൽ നരേന്ദ്രദത്തു് രാസവിഹാരിയെ പ്രതീക്ഷിച്ചു് ആഫീസിൽ ഇരിപ്പുപിടിച്ചിട്ടു കുറച്ചുനേരമായി. കുറുത്തുതടിച്ചു കഷണ്ടിക്കാരനായ ആ മനുഷ്യന്റെ രൂപംതന്നെ ഭയം ഉളവാക്കുന്നതായിരുന്നു. നിത്യകർമ്മങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുവന്ന വിഹാരി ആദ്യം കണ്ടതു് ഈ മനുഷ്യനെയാണു്. വലിയ ക്രിമിനൽവക്കീലാണെന്നു സ്വയം ഭാവിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും രാസവിഹാരിക്കു് ഈ മനുഷ്യനെപ്പറ്റി വലിയ മതിപ്പില്ലായിരുന്നു.

നരേന്ദ്രദത്തു്: ''ബാബു, ഘോഷ്കുടുംബത്തിന്റെ വക്കാലത്തു പിടിച്ചു ഇല്ലേ?''

രാസവിഹാരി: ''വക്കാലത്തു പിടിക്കാമെന്നേറ്റു.''

നരേന്ദ്രദത്തു്: (അസൂയയോടെ) ''ഭാഗ്യവാൻ! എനിക്കു വണ്ടിക്കാരന്റെ വക്കാലത്തു കിട്ടി. അതെ വരുള്ളു. സിംഹത്തിനു ചേർന്നതു് ഇര—കുറുക്കനു് അതിന്റെ എച്ചിലും. ആട്ടെ, വിവരമെല്ലാം അങ്ങേയ്ക്കറിയാമല്ലോ. നമ്മൾ തമ്മിൽ രഹസ്യവും വേണ്ടല്ലോ. പണം അങ്ങേയ്ക്കും, പണി എനിക്കും

എന്നാണല്ലൊ വന്നുചേന്നതു്. വെറുതെ തുക്കുമരത്തിൽ ആ പാവം കാളിപദൻ കയറണമല്ലൊ. അതൊന്നു് ഒഴിക്കണേ! ഇതു രഹസ്യമാണു്. വക്കാലത്തുപിടിച്ച കക്ഷിയുടെ കായ്മാത്രം നോക്കിയാൽ വക്കീലിനു ജീവിക്കാൻ സാധിക്കുമോ?''

രാസവിഹാരി: ''പിന്നെ അതല്ലേ വക്കീലിന്റെ ധർമ്മം?''

നരേന്ദ്രദത്തു്: ''ഞാൻ എന്റെ കക്ഷിയുടെ കായ്ത്തിൽ എന്തുനിലയാണു സ്വീകരിക്കേണ്ടതെന്നു് അങ്ങു നിശ്ചയിക്കണം. ധർമ്മവും മർമ്മവും ഒരുമുറയ്ക്കു കിടക്കും.'' എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു കാറൊങ്ങോട്ടാണു് അടിക്കുന്നതെന്നറിയാൻ രാസവിഹാരിയെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി.

രാസവിഹാരി: ''പറയാനുള്ളതു മുഴുവൻ തുറന്നു പറയു.''

നരേന്ദ്രദത്തു്: ''കുമാരിയെ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുത്താതിരിക്കാൻ അങ്ങു ശ്രമിക്കുന്നു. നല്ലവണ്ണം പണിഞ്ഞാലെ അതു സാധിക്കു. അതിനു് എന്റെ സഹായവും വേണം. വെറും ഊഹംവെച്ചുള്ള തെളിവേ എന്റെ കക്ഷിയെപ്പറ്റിയുമുള്ളു. അതു ദുർബ്ബലമാണുതാനും. കൂടിച്ചു ലക്കില്ലാതെ കിടന്ന സമയത്തു് അവന്റെ പാക്കറ്റിൽ പണം കൊണ്ടിടാനും, മുറിയിൽ ഗരള കൊണ്ടുവയ്ക്കാനും ആർക്കും സാധിക്കും. ഒരു വിഷമവുമില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''രത്നകാന്തൻ ഇതു കണ്ടതായി പറയുന്നില്ലേ? അതുമല്ല, നീലരത്നൻ പിരിഞ്ഞുപോയപ്പോൾ കാളിപദനെ ഘോഷു് വിളിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. അതെല്ലാം മറന്നുപോയോ?''

നരേന്ദ്രദത്തു്: ''ഞാൻ ഒന്നും മറന്നില്ല. മറക്കുകയുമില്ല. ഈ സംഭവം നടന്നപ്പോൾ മുറിയിൽ ഒരു സ്ത്രീ നിന്നിരുന്നതായറിയാമോ?'' രാസവിഹാരി തല കുലുക്കി. ''അതുപോരെ കുമാരിയെ കുടുക്കാൻ? ഇതു രത്നകാന്തൻ കണ്ടിരുന്നുതാനും.''

രാസവിഹാരി: ''അയാൾ കൊടുത്ത മൊഴിയിലതില്ല.''

നരേന്ദ്രദത്തു്: ''പോലീസിൽ കൊടുത്ത മൊഴിക്കു യാതൊരു വിലയുമില്ലെന്നു നമുക്കറിഞ്ഞുകൂടെ? അതു് ആർ വക

വെയ്ക്കും? സാക്ഷിക്കൂട്ടിൽവെച്ചു വക്കീലിന്റെ ചോദ്യംകൊണ്ടു തലകറങ്ങി വാസ്തവം പറഞ്ഞുപോയാലോ?''

രാസവിഹാരി: ''മൊഴി തമ്മിൽ വ്യത്യാസം വന്നാൽ സാക്ഷിയുടെ വിശ്വാസ്യതയെ കൂട്ടത്തിൽ സംശയിക്കും, അത്രതന്നെ.''

നരേന്ദ്രദത്ത്: ''എന്റെ കക്ഷി തെണ്ടി. അങ്ങയുടെ കക്ഷികൾ കുബേരന്മാർ. തമ്മിൽ വിരോധവും നമ്മൾ തമ്മിൽ ഇല്ല. കാളിപദൻ കൂടിച്ചു ലക്കില്ലാതായപ്പോൾ ആലോചിക്കാതെ അപ്പോഴത്തെ കോപത്തിനു ചെയ്ത സംഭവമായി ഇതിനെ വരുത്താം. പക്ഷേ, അങ്ങനെ ചെയ്യണമെങ്കിൽ...''

രാസവിഹാരി: ''പണത്തിനുവേണ്ടി സത്യം മറയ്ക്കാനും മറുക്കാനും നിങ്ങൾ തയാറാണ് ഇല്ലേ?''

നരേന്ദ്രദത്ത്: ''അങ്ങനെയും വ്യാഖ്യാനിക്കാം. ഇങ്ങനെയും വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ സാധിക്കും. അതിനുവേണ്ടി എന്തുതരാൻ തയാറുണ്ടെന്നാണ് അറിയേണ്ടതു്.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം എത്ര സ്ഥാനം വരെ എത്തി?''

നരേന്ദ്രദത്ത്: ''അര ലക്ഷം. അതു് ഈ പ്രതികളുടെ നിലയോർത്താൽ സാരമില്ലാത്തതുമാണു്. അങ്ങു വിചാരിച്ചാൽ കാളിപദൻ കഴുത്തിൽ കയർ ധരിക്കും. കുമാരിയും മറ്റും രക്ഷപ്പെട്ടും.''

രാസവിഹാരി: ''ആട്ടെ, നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം പറയൂ. കാളിപദനല്ലേ ഈ ഘോരകൃത്യം ചെയ്തതു്?''

നരേന്ദ്രദത്ത്: ''അതിന്റെ വാസ്തവം അങ്ങേയ്ക്കും അങ്ങയുടെ കക്ഷികൾക്കും അറിയാം. ഞാൻ അന്വേഷിക്കുന്നില്ല. ഞാൻ പറഞ്ഞ തുക എനിക്കു തന്നാൽ എല്ലാം ശരിപ്പെട്ടത്താം. പോലീസുകാരും സർക്കാർ വക്കീലും എത്ര ശ്രമിച്ചാലും ഒന്നും ഈ കാളിപദനെ രക്ഷിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. അതിനു വേണ്ട കുരുക്കു് ഞാൻ ചമയ്ക്കും.''

രാസവിഹാരി ക്ഷോഭംകൂടാതെ സാവധാനത്തിൽ എഴുന്നേറ്റു് വാതിൽ തുറന്നു. ''നീചാ, പുറത്തു കടക്കു്. ഈ നിമിഷംതന്നെ. അല്ലെങ്കിൽ—ഒരു വക്കീലിനിങ്ങനെ തോന്നുമോ?''

നരേന്ദ്രദത്ത്: (കോപിച്ച്) "നിങ്ങളും ഹരിശ്ചന്ദ്ര നല്ല. കേട്ടോ—എന്നോട്ട കളിച്ചാൽ കായ്യം കുഴങ്ങും. അതോത്തോള."

രാസവിഹാരി: (സകോപം) "മണ്ണാങ്കട്ട—എന്നെ പഠിപ്പിക്കാൻ വരുന്നു. പുറത്തു കടന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കവഞ്ചി എടുക്കും. അതിന്റെ രുചി അറിയണോ?"

നരേന്ദ്രദത്ത്: "ആട്ടെ, കാണാം." എന്നുംപറഞ്ഞു പോയി.

ലളിത അവിടെ കയറിവന്നു. "എന്താ, നല്ല വക്കീൽ. കക്ഷികളെക്കൊണ്ട ചതുരംഗം കളിക്കാൻ മിടുക്കൻ."

മേശപ്പുറത്തുള്ള ടെലിഫോണിൽ മണിനാദം മുഴങ്ങി കേട്ട. വക്കീൽ യന്ത്രം എടുത്തു ചെവിയിലണച്ചു. ശബ്ദം സുഹാസിനിയുടേതായിരുന്നു. "എനിക്ക് അങ്ങയെ കണ്ടു് ഉടൻ സംസാരിക്കണം—അത്യാവശ്യം."

രാസവിഹാരി: "അമ്മാവന്റെ കാർ ഇറക്കിക്കൊണ്ട് ഇങ്ങോട്ട വരൂ."

സുഹാസിനി: "അതു സാദ്ധ്യമല്ല. അതിനു പോലീസു കാർ മുദ്രവെച്ചു."

രാസവിഹാരി: "എന്നാൽ സ്വന്തം കാറില്ലേ? അതിലാകാം. ഞാൻ ആഫീസിൽത്തന്നെ കാണും."

രാസവിഹാരി ലളിതയെ വിളിച്ചു്, "സുഹാസിനി ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞെത്തും. അതിനു മുൻപു് ഞാൻ വന്നെത്താമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, സാധിച്ചില്ലെന്നും വരാം. എന്റെ രഹസ്യമുറിയിൽ അവളെ പിടിച്ചിരുത്തി കതകു പുറത്തുനിന്നും പൂട്ടിയേക്കണം. അകത്തേക്കു് ആരെയും വിടരുതു്. അവൾ ഇവിടെ ഉണ്ടെന്നു് ആരെയും അറിയിക്കുകയും അരുതു്. ഞാൻ ബാങ്കുവരെ ഒന്നു പോയിവരട്ടെ."

രാസവിഹാരി ബാങ്കിൽച്ചെന്നു പലതും അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞു. തലേദിവസം മധുസൂദനഘോഷ് ബാങ്കിൽനിന്നു തുടർച്ചയായി നമ്പരുള്ള കുറെ ആയിരംരൂപായുടെ നോട്ടുകൾ വാങ്ങിയെന്നും അവ തിരിച്ചു വല്ലവരും മാറാൻ കൊണ്ടുവന്നാൽ തന്നെ അറിയിക്കണമെന്നു പ്രത്യേകം ശട്ടംകെട്ടിയിരുന്നെന്നും മനസ്സിലാക്കി, നോട്ടിന്റെ നമ്പരുകൾ കുറിച്ചെ

ട്ടത്തു. ഘോഷ് മരിച്ചുപോയെങ്കിലും ഇവ മാറാൻ വരുന്ന ആളെപ്പറ്റി തനിക്കറിവുതരണമെന്നു്, അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ശട്ടംകെട്ടി. അതുകഴിഞ്ഞു് അദ്ദേഹം മടങ്ങിയെത്തി, ലളിതയെ വിളിച്ചു. അപസർപ്പകൻ കവികണ്ഠാഭരണൻ ഒരു കക്ഷിയുടെ നിലയ്ക്കു തന്നെ വന്നുകാണുവാൻ ഫോണിൽക്കൂടി ഏർപ്പാടുചെയ്യുവാൻ ആജ്ഞാപിക്കുകയുണ്ടായി.

ലളിത രാസവിഹാരിയുടെ ഗൗരവഭാവം കണ്ടു്, "കേസു വളരെ കുഴപ്പമുള്ളതാണോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

രാസവിഹാരി. "ആ യുവതി പാവമാണോ? അവൾ കുഴപ്പത്തിലാണു്."

ലളിത: "വന്നു—പക്ഷേ, അവൾ ഇതു ധരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല."

രാസവിഹാരിക്കു ലളിതയുടെ 'വിലയുള്ള കണ്ണുകളെ' പണ്ടേ മതിപ്പാണു്.

രാസവിഹാരി: "അവൾ വാസ്തവം എന്നോടേറുപറഞ്ഞാൽ അവളെ ഞാൻ രക്ഷിക്കും."

ലളിത: "അവൾ കഥ മുഴുവൻ ഇതുവരെ പറഞ്ഞില്ലേ?"

രാസവിഹാരി: "പറഞ്ഞ കഥയിൽ നൂണയെത്ര വാസ്തവമെത്ര എന്നു് അവൾതന്നെ ഏറുപറയണം. പക്ഷേ, അതിനു് അവളെ ഒന്നുകൂടി വെരട്ടണം. അപ്പോൾ എല്ലാം പുറത്തുവരും. അതിനാണു് ഈ സംരംഭം എല്ലാം."

സുഹാസിനി പഴയപടി പഴയ കസാലയിൽ ഇരിക്കുന്നു. കാറ്റിൻെറകൂട്ടു് അടുക്കാൻ പാടില്ലാത്ത ആ പ്രകൃതക്കാരി രാസവിഹാരിയുടെ തല കണ്ട ഉടൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: "അങ്ങയെ കാണണം എന്നു പറഞ്ഞതിൻെറ കാര്യം മനസ്സിലായോ?"

രാസവിഹാരി: "കുമാരി പറയുന്നതുമാത്രം ധരിച്ചാൽ മതിയാവില്ല. പോരെങ്കിൽ എനിക്കു കുമാരിയെക്കാൾ ബുദ്ധിയുണ്ടു്. ലോകപരിചയമുണ്ടു്. പഠിപ്പുണ്ടു്. ഇവയെല്ലാം വേണ്ടയിടത്തു വേണ്ടവണ്ണം ഉപയോഗിക്കാനറിയാം. ഇതിൻെറ ഗൗരവം കുമാരിക്കു ബോദ്ധ്യംവന്നില്ല. ആട്ടെ ഇന്നു് എനിക്കു തന്ന പണം എവിടുന്നു കിട്ടി? സത്യം പറയണം."

സുഹാസിനി: "ഞാൻ മുൻപെതന്നെ പറഞ്ഞില്ലേ? അമ്മാവൻ തന്നതാണെന്ന്?"

രാസവിഹാരി: "ജീവിച്ചിരുന്ന അമ്മാവൻ വിളിച്ചുതന്നതോ മരിച്ചശേഷം പാക്കറ്റിൽനിന്ന് എടുത്തതോ?"

സുഹാസിനി: "അമ്മാവൻ എന്നെ വിളിച്ചുതന്നതാണ്. കലശലിനുശേഷം, നീലരത്നൻ വരുംമുൻപ്. എല്ലാംകൂടി 48 ആയിരംരൂപായുടെ നോട്ടുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ അഭിപ്രായം തെറ്റിപ്പോയി എന്ന് അദ്ദേഹം ആദ്യമായി സമ്മതിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണ് പോകാൻ തയാറായ ഞാൻ അതു വേണ്ടെന്നുവച്ചതും."

രാസവിഹാരി: "എനിക്കു പത്തു നോട്ടുകൾ തന്നു. ശിഷ്ടം മുപ്പത്തെട്ടെണ്ണം എവിടെ?"

സുഹാസിനി: "ഞാൻ ധർമ്മംകൊടുത്തു."

രാസവിഹാരി: "കൊടുത്തതു് ആക്കെന്നു പറയാതെ നിവൃത്തിയില്ല. ആ വെപ്രുകാരി പ്രതിമസ്സല്ലേ? പണം കൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ കള്ളി പുറത്താക്കുമെന്ന് അവൾ കുറച്ചുദിവസമായി ഭയപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങിയില്ലേ?" കുമാരി തല കുലുക്കി. "ഇതു നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കണം. നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചാലേ കഴുകുമരത്തിൽനിന്നു തല വലിക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളു. കുമാരിയെ കുടുക്കാൻ കാളിപദന്റെ വക്കീൽ ഒന്നാന്തരം ഒരു കയർ പിരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. പോലീസുകാരും വിടില്ല. അവർക്ക് എന്തോ തുമ്പു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അതാണു കാറിനു മുദ്രവച്ചതു്. ഈ ആയിരംരൂപായുടെ നോട്ടുകൾ വ്യാപാരികൾ മാറിത്തരില്ല. അതാണ് അമ്മാവൻ തന്നതും. ഏതു ബാങ്കിൽനിന്നു കൊടുത്തോ അവരേ ഇതു മാറിത്തരൂ. മാറാൻ കൊണ്ടുവരുന്നവരെ പിടികൂടാമെന്നായിരുന്നു ഘോഷിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. അതുമല്ല, ഈ നോട്ടുകളുടെ നമ്പർ പോലീസുകാർക്കും അറിയാം. വെപ്രുകാരി ഒരെണ്ണം മാറാൻ ശ്രമിക്കട്ടെ, പിന്നെ ഉണ്ടാകുന്ന കുഴപ്പം."

സുഹാസിനി അല്പം ഭയപ്പെട്ടു. വക്കീൽ മേശസ്സുകത്തുനിന്നും തടിച്ച ഒരു കവർ എടുത്ത് അദ്ദേഹത്തിനു സുഹാസിനി സമ്മാനിച്ച നോട്ടുകൾ അതിനകത്താക്കി ഒട്ടിച്ചു മുദ്ര

വച്ചു. തെക്കേ ഇൻഡ്യയിൽ താമസിക്കുന്ന ഒരാളുടെ മേൽവിലാസം എഴുതി കവർ ലളിതയെ വിളിച്ചു കൊടുത്തു.

"ഇതു് ഇപ്പോൾത്തന്നെ തപാലിൽ രജിസ്റ്റർചെയ്യണം. ഒട്ടും താമസിക്കരുതു്," എന്നു് ഏർപ്പാടുചെയ്തു.

"ഇതൊരു പുത്തൻ മേൽവിലാസമാണല്ലൊ?" എന്നു ലളിത പറഞ്ഞു.

രാസവിഹാരി: "കുറച്ചുദിവസം കഴിയുമ്പോൾ ആളേ കണ്ടില്ല എന്നു പറഞ്ഞു് ഇതു തിരിച്ചു മടങ്ങിവരും. അതുമ്പോലം പോലീസുകാരും വിഷമിക്കട്ടെ. (കുമാരിയോടായി) വാസ്തവം ആദ്യമെ പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ഈ കുഴപ്പം വരില്ലായിരുന്നു. പോലീസുകാരിൽനിന്നു പലതും ഒളിച്ചുവു നന്നായില്ല. അവരുടെ ഊഹം കുറുക്കാരി കുമാരിയാണെന്നാണു്. തെളിവു മുഴുവനായെ കുമാരിയെ അവർ പിടികൂട്ടു. കുമാരിയുടെ മണ്ടത്തരം അതിനു വഴിയും ഉണ്ടാക്കും."

സുഹാസിനി: "പണംകൊണ്ടു വല്ലതും സാധിക്കാമോ?"

രാസവിഹാരി "അതു കേസുകഴിഞ്ഞിട്ടു്. ആട്ടെ ഇങ്ങനെ പ്രതിമയ്ക്കു പണം കൊടുത്തെന്നു വേറെ വല്ലവരും അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?"

സുഹാസിനി: "ഉണ്ടു്, അദ്ദേഹം."

രാസവിഹാരി: "ശ്യാമചരണനോ?" കുമാരി തല കുലുക്കി. "അപ്പോൾ അദ്ദേഹവും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു ഇല്ലേ?"

കുമാരി തല കുലുക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു: "അദ്ദേഹം ആകപ്പാടെ വിഷമിച്ചു. അമ്മാവനു് അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുകൂടാ. പ്രതിമയുടെ ഭയപ്പെട്ടുത്തൽ. എന്റെ നിസ്സഹായത. നീലരത്നൻ അമ്മാവനെ കാണാൻ പോകുംമുൻപു മനസ്സുപതറിയ അദ്ദേഹം എന്റെ സമീപത്തിൽ വന്നു. പ്രതിമയുടെ വാ മൂടിയതുകൊണ്ടു് തല്ക്കാലം ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്നു ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ അറിയിച്ചു. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുംകൂടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാറിൽ കയറിപ്പോയി. അമ്മാവന്റെ കാർ എട്ടത്തെന്നു പറഞ്ഞതു കള്ളമാണു്. ആദ്യം ഒരു കള്ളം പറഞ്ഞുപോയതുകൊണ്ടു് പിന്നെയും അതു് ആവർത്തിക്കേണ്ടിവന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹംകൂടി അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നെന്നു പറഞ്ഞാൽ കൂടുതൽ കുഴപ്പമാകും എന്നു് എനിക്കു തോന്നി.

അതിനു സ്വീകരിച്ച സൂത്രമാണ് അമ്മാവന്റെ കാർ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയെന്ന കെട്ടുകഥ.''

രാസവിഹാരി: ''ഇവയെല്ലാം ഞാൻ ഊഹിച്ചു. ഇവിടെനിന്നും കുറച്ചുദൂരെ ഒരു ആരോഗ്യകേന്ദ്രമുണ്ട്. അവിടെ പോയി കുമാരി ഒരു കള്ളപ്പേരിൽ കുറച്ചുനാൾ താമസിക്കണം. ഈ കൊലയെപ്പറ്റി വല്ലതും പറഞ്ഞാലും പത്രത്തിൽ കണ്ടാലും ഉടൻ ഭയപ്പെട്ട ഭാവം കാണിക്കരുത്. പോലീസുകാർ കുമാരിയെ വിടില്ല. പക്ഷേ, അതു കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു മതി. പ്രത്യക്ഷപ്പെടാതിരിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. അതു് ഒടുവിൽ മതി.''

ലളിത കയറിവന്നു് കവികണ്ഠാഭരണൻ വന്നിട്ടുണ്ടു് എന്നു് അറിയിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''അവിടെ ഇരിക്കാൻ പറയൂ. ഉടൻതന്നെ അദ്ദേഹത്തെയും കാണാം.'' (സുഹാസിനിയോടായി) ഞാൻ പറയുംപോലെ ചെയ്യാമോ? എന്നെ വിശ്വാസമുണ്ടോ?''

സുഹാസിനി: ''എന്റെ രക്ഷയ്ക്കു് അതേ മാർഗ്ഗമുള്ളുകിൽ ഞാൻ അതിനും തയാറുതന്നെ. അവിടത്തെ ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''ഈശ്വരോ രക്ഷതു! ഇപ്പോഴെങ്കിലും നല്ലബുദ്ധി തോന്നിച്ചല്ലൊ.''

6 ''രഹസ്യത്തിനുപരി രഹസ്യം''

കവികണ്ഠാഭരണൻ ഒരു അപസർപ്പകനാണെന്നു് ആരും സ്വപ്നത്തിൽപ്പോലും കരുതുകയില്ല. പോരെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വേറൊരു തൊഴിലുമുണ്ടു്. അതിലുള്ള പ്രാഗത്ഭ്യം സുവിദിതവുമാണു്. ഗോസ്വാമി തുളസീദാസന്റെ ശിഷ്യപരമ്പരയിൽപ്പെട്ട ഒരു പണ്ഡിതനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. പുരാണപാരായണവും കഥാപ്രസംഗവുമായിരുന്നു അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ചിരുന്ന തൊഴിൽ. രാമമാനസചരിതവും, ഭാഗവതവും അദ്ദേഹത്തിനു കാണാതറിയാം: വൃന്ദാവനത്തിലെ ഗോപി

കമാരുടെ കഥ വണ്ണിക്കുവാൻ ഇത്രയും വിരുതുള്ള ഒരു പണ്ഡിതനെ വടക്കേയിൻഡ്യയിൽ കാണില്ല. യമുനയുടെ തീരത്തെ മണൽത്തരികളിൽ രാസവിഹാരിയുടെ കാലടികൾ കാണുന്ന അദ്ദേഹം കുറവാളികളുടെ പിറകെ നടക്കാറുണ്ടെന്നും അവരെ കണ്ടുപിടിച്ചു പോലീസിലേല്പിക്കാറുണ്ടെന്നും ആരും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഈ ഭക്തോത്തമനു് പല പണ്ഡിതസദസ്സുകളും ചേർന്നു് നൽകിയ ബിരുദമായിരുന്നു കവികണ്ഠാഭരണൻ എന്ന നാമം. തെളിവു ശേഖരിച്ചുകൊട്ടക്കയല്ലാതെ കച്ചേരിയിൽ അദ്ദേഹം പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ വ്യാപാരം ചുരുക്കം ചില പോലീസുദ്യോഗസ്ഥന്മാരും മറ്റു ചിലരുമെ അറിഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂതാനും.

രാസവിഹാരിയും കണ്ഠാഭരണനുംതമ്മിൽ പണ്ടേ പരിചയമുണ്ടു്. രാസവിഹാരി, പോലീസുകാരെയും കോടതിയേയും അമ്പരപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം അവിചാരിതമായി ഹാജരാക്കുന്ന തെളിവുകൾ ചടച്ചു സുസ്മേരവദനനായി നടക്കുന്ന ഈ പരമഭാഗവതനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭക്തസംഘവും ഒരുക്കിക്കൊട്ടുക്കുന്നവയായിരുന്നു എന്നു് അധികമാരുമറിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

കണ്ഠാഭരണൻ: "ആട്ടെ, പുത്തൻ വല്ല ന്യൂലാമാലയും ഉണ്ടോ?"

രാസവിഹാരി: "പണ്ടു് രാമായണത്തിലെ ഒരു കഥ എന്നോടു പറഞ്ഞില്ലേ? സിംഹികയുടെ നിഴല് പിടിച്ചുനിറുത്തി കൊല്ലുന്ന നീചയുടെ..."

കണ്ഠാഭരണൻ: "വല്ല നിഴലും നിങ്ങളെ പിടിക്കുടിയോ?"

രാസവിഹാരി: "ആ സൂത്രം ഒന്നു പരിശോധിക്കണം; മൂന്നുപേരുടെ അടുക്കൽ. അതിനാണു് അന്വേഷിച്ചതു്,"

കണ്ഠാഭരണൻ: "ഒരു വലിയ മർദ്ദനമാണു് അതു്. അനാവശ്യമായി പ്രയോഗിക്കാറുമില്ല. മനഃശാസ്ത്രപരമായ ഒരു വശത്തുകൂടി വിചാരിച്ചിരിക്കാത്തവഴിയിലുള്ള മർദ്ദനമാണതു്. മനസ്സിലുള്ള രഹസ്യം പുറത്തുപറയാതിരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർക്കു് ഈ മാനസികമായ വിഭ്രമം ഉണ്ടാക്കുന്നതു

കൊണ്ട് സമചിത്തത തെറ്റുകയാണ് പതിവ്. അതു പല തരത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാറുണ്ട്. സാധാരണ ചെയ്യാറുള്ള പണി ഇതാണ്. നമുക്ക് ഒരാളിൽനിന്ന് ഒരു രഹസ്യം അറിയണമെന്നു വിചാരിക്കുക. അയാൾ പറയുകയുമില്ല. നമുക്ക് അറിഞ്ഞേ മതിയാവുതാനും. അയാൾ സ്ത്രീജിതനാണെങ്കിൽ കണ്ടാൽകൊള്ളാവുന്ന ഒരു സ്ത്രീയെ അയാളുടെ സമീപത്തേയ്ക്കയയ്ക്കും. അവളുടെ പ്രേരണയ്ക്കു വശംവദനായി അയാൾ കുറേശ്ശെ പൊങ്ങച്ചം പറഞ്ഞുതുടങ്ങും. ക്രമേണ അവളുടെ പ്രേരണയാൽ അവിചാരിതമായി അയാൾ രഹസ്യം പുറത്തു പറഞ്ഞുപോകും. അല്ലെങ്കിൽ, ഇതു നടന്നില്ലെങ്കിൽ അയാൾക്കു സുപരിചിതനല്ലാത്ത ഒരാളെക്കൊണ്ട് അയാളെ ഒരു ആപത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചെന്നു വരുത്തും. അങ്ങനെ ചെങ്ങാത്തം പിടിക്കും. അതിൽനിന്നും കായ്യം അറിയുവാൻ ശ്രമിക്കും. മിക്കവരുടെ കായ്യത്തിലും ഇവ രണ്ടും മതി. എന്നാൽ വരിമുറിഞ്ഞകള്ളന്മാർ ചിലരുണ്ട്. അവരെ കുറച്ചുകൂടി കരുതി പരിശോധിച്ചാലെ കായ്യം പുറത്താകൂ. അതിനു് ആദ്യം ഏറ്റവും പരസ്യമായി അയാൾ അറിഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ എന്ന ഭാവത്തിൽ ഒരാളെ അയാളെ പിൻതുടരാൻ അയയ്ക്കും. അയാൾ അപസർപ്പകകഥകളിലെ ചാരനെപ്പോലെ അയാളുടെ പിറകെ കൂടും. ഒളിച്ചും പതുങ്ങിയും നടക്കുന്നെന്നു നടിക്കുന്ന ഈ ചാരന്റെ കമ്മങ്ങൾ കുറവാളി നല്ലവണ്ണം കാണും. ഇതു കാണുമ്പോൾ കുറ്റവാളിയുടെ മനസ്സിൽ—കുറ്റംചെയ്തവന്റെ മനസ്സിൽ കുറേശ്ശെ അമ്പരപ്പു തുടങ്ങും. അയാൾ വേഗം നടക്കാനും ഒളിച്ചുമാറാനും ശ്രമിക്കും. ഈ പരസ്യമായി പിൻതുടരുന്നവന്റെ മറ ഉപയോഗിച്ചാണ് ശരിയായ അപസർപ്പകൻ അയാളെ പിൻതുടരുന്നതു്. ഈ അപസർപ്പകൻ തന്നെ പിൻതുടരുന്നതു് അറിയുകയുമില്ല. വേണമെങ്കിൽ സന്ദർഭം ഉണ്ടാക്കി, ക്രമേണ പരിചയം ഭാവിച്ചു് അയാൾ മറ്റൊരാളുടെകൂടെ ചേരും. നിങ്ങളെ ഒരാൾ പിൻതുടരുന്നുണ്ടെന്നും, അതിൽനിന്നു രക്ഷപ്രാപിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഏതെല്ലാമാണെന്നു് പറഞ്ഞുകൊടുക്കയുംചെയ്യും. വേണമെങ്കിൽ അയാളെ അതിൽനിന്നും രക്ഷിക്കയും ചെയ്യും. പിന്നീടാണ് അയാൾ അറിയാതെ ശർദ്ദിപ്പിച്ച രഹസ്യം മനസ്സിലാക്കുക.

ആട്ടെ, അങ്ങേയ്ക്ക് ആരെയാണ് ഇങ്ങനെ പരിശോധിക്കേണ്ടത്?''

രാസവിഹാരി: ''രണ്ടുമൂന്നുപേരെ. ഒന്നാമതൊരു സ്ത്രീയെ—കൊല്ലപ്പെട്ട മധുസൂദനഘോഷിന്റെ വീട്ടിലെ വെപ്പുകാരിയെ. രണ്ടാമത്തേത് രത്നകാന്തൻ എന്നു പേരുള്ള ഘോഷിന്റെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയെ. മൂന്നാമത്തേത് പങ്കുകാരനായ നീലരത്നനെ. പോലീസുകാർ കൊലക്കുറ്റം ഡ്രൈവറിൽ ആരോപിച്ചെന്നു ഭാവിക്കുന്നു. എന്നാൽ അങ്ങനെയൊന്നുമല്ല അവരുടെ ഊഹം.''

ലളിത അടച്ചിരുന്ന വാതിലിനു മുട്ടി. രാസവിഹാരി കതകു തുറന്നു. അവൾ പറഞ്ഞു: ''നീലരത്നബാബുവിനു് അങ്ങയെ ഉടൻ കാണണം.''

രാസവിഹാരി: ''വരാൻ പറയൂ.''

ലളിത പോയി. നീലരത്നബാബു മുറിയിലേക്കു കടന്നു വരുന്നതു കണ്ടുംകൊണ്ടു രാസവിഹാരി തുടർന്നു: ''മഹാശയാ! എന്റെ കഷ്ടഫലം. അല്ലാതെ എന്തു പറയട്ടെ. ഇന്നു കച്ചേരിയിൽ വലിയ തിരക്കില്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അങ്ങയെക്കൊണ്ടു കുറച്ചു രാമായണം വായിപ്പിച്ചുകേൾക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചു. പക്ഷേ, എന്തെടുക്കാം. അങ്ങു ഗ്രന്ഥം തുറന്നില്ല; അതിനു മുൻപു് എന്നെ അന്വേഷിച്ചു് ആൾ വന്നു. വൈകുന്നേരം വീട്ടിൽ വരണേ; മറക്കരുതു്.''

ഒരു ചെറിയ പ്രതിഫലവും കൊടുത്തു രാസവിഹാരി, കവികണ്ഠാഭരണനെ യാത്രയാക്കി.

നീലരത്നൻ: ''എല്ലാം കുഴപ്പംതന്നെ. ഞാൻ പറഞ്ഞതുപോലെ ഒന്നും അങ്ങു ചെയ്തില്ല. കുറ്റം ചെയ്തതു കാളിപദനാണെന്നു വരുത്തിവെക്കാനുള്ള അവസരം എല്ലാം അങ്ങു പാഴാക്കി. സമയത്തിനു പോലീസുകാരോടു ചില സൂചനവെച്ചുകൊടുത്താൽ മതിയായിരുന്നു. അങ്ങു് അനങ്ങിയില്ല. അവർ കിളിച്ചതും മുളച്ചതും എല്ലാം അന്വേഷിച്ചുതുടങ്ങി. ഇപ്പോൾ നരേന്ദ്രദത്തു് എന്നൊരു വക്കീലും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു് ആ വണ്ടിക്കാരന്റെ വക്കാലത്തും പിടിച്ചു. അയാൾ ആൾ ഭയങ്കരനാണു്; അയാളുമായി നിങ്ങൾ ഒന്നു കൂട്ടിമുട്ടണം. പണം കൊടുത്താലും വേണ്ടില്ല, കാളിപദനെത്തന്നെ

കൂറക്കാരനാക്കണം. ആ ക്രിമിനൽവക്കീൽ മിടുക്കനാണ്. അയാളുമായി രമ്യമായില്ലെങ്കിൽ അയാൾ നമ്മെ ചുറ്റിക്കും, പണത്തിന്റെ കായ്യം ചിന്തിക്കേണ്ട. അതു ഞാനേറ്റു.'' ഒരേ ശ്വാസത്തിൽ നീലരത്നൻ ഇത്രയും പറഞ്ഞുതീർത്തു.

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ ആ നരേന്ദ്രദത്തിനെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?''

നീലരത്നൻ: ''ഇല്ല, അയാൾ എന്നോട്ട ഫോണിലാണ് സംസാരിച്ചതു്. അയാൾ വിചാരിച്ചാൽ കുമാരിയെ കൂറക്കാരിയാക്കാൻ കഴിയുംപോലും.''

രാസവിഹാരി: ''അയാൾ ചെന്നായുടെ പ്രകൃതക്കാരനാണ്. ചോര മുഴുവൻ ഊറ്റിക്കുടിക്കും. ഒരിക്കൽ അയാൾക്കു വശംവദനായിപ്പോയാൽ പിന്നെ അയാളിൽനിന്നു നിങ്ങളെ രക്ഷിക്കാൻ ഈശ്വരനുപോലും സാധിക്കയില്ല. നിങ്ങൾ അയാളെ അടുത്തു കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?''

നീലരത്നൻ: ''ഇല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''അതാണ് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതു്. ഒന്നു കണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ, ഒന്നു സംസാരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ കായ്യമെല്ലാം മനസ്സിലാകുമായിരുന്നു.''

നീലരത്നൻ: ''അതിൽ കുഴപ്പമില്ല. പണത്തിന്റെ കഥ കൂട്ടാക്കേണ്ട. അയാളുമായി കായ്യം പറഞ്ഞൊതുക്കണം.''

രാസവിഹാരി: (ഗൗരവത്തിൽ) ''ഒരാളുടെ വക്കാലത്തേറ്റെടുത്തുവെച്ചു് അയാൾക്കു വേണ്ടി എത്ര നീചകർമ്മവും ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ തയാറില്ല. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു വക്കീലിനെയാണ് അങ്ങേയ്ക്കു് ആവശ്യമെങ്കിൽ മറ്റുവല്ലവരേയും അന്വേഷിച്ചുകൊള്ളണം.''

നീലരത്നൻ: (ദേഷ്യത്തോടെ) ''വലിയ വക്കീലാണെന്നു ഭാവിച്ചാൽ പോരാ. വല്ലതും ചെയ്യുകകൂടി വേണം. നിങ്ങളോട്ട ഞാൻ പറഞ്ഞതൊന്നും കേട്ടില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ഈ കുഴപ്പമൊന്നും വരില്ലായിരുന്നു. ഞാൻ വേറെ ആൾക്കു വക്കാലത്തു കൊടുക്കേണ്ടായെങ്കിൽ നരേന്ദ്രദത്തുമായി രമ്യമാകണം.''

രാസവിഹാരി: ''എന്റെ കായ്യം എനിക്കറിയാം. എനിക്കു നിങ്ങളുടെ വക്കാലത്തും വേണ്ട. കുമാരിയുടെ വക്കീലാ

കാര്യം എനിക്ക് അത്യാഗ്രഹമൊന്നുമില്ല. വേറെ ആക്കെ കിലും വക്കാലത്തു കൊടുത്തുകൊള്ളണം. ഇനിയും നിങ്ങൾ എന്റെ കക്ഷിയല്ല, എന്നെ ശല്യപ്പെടുത്തരുതു്.''

നീലരത്നൻ കോപിച്ചിറങ്ങിപ്പോയി.

രാസവിഹാരി അയാളെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടു കുറച്ചു നിന്നിട്ടു് ലളിതയെ വിളിച്ചു. ''ലളിതേ, ഇവിടെയെല്ലാം അടച്ചുപൂട്ടി താക്കോലെടുത്തുവച്ചുകൊള്ളു. ഞാൻ ഇന്നു് ഇങ്ങോട്ടു മടങ്ങിവരുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഒന്നിറങ്ങട്ടെ, നിങ്ങളും ആഫീസിൽ ഇരിക്കേണ്ട.''

രാസവിഹാരി സ്വന്തം കാർ കിടന്ന സ്ഥലത്തേക്കു പോയി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഡ്രൈവർ അവിടെത്തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. കാർ സഞ്ചരിച്ച ദൂരം കുറിക്കുന്ന യന്ത്രത്തിൽ അടയാളപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന ദൂരത്തിന്റെ കണക്കു മാറ്റാൻ പ്രയാസമുണ്ടോ എന്നു് അദ്ദേഹം അവനോടു ചോദിച്ചു.

ഡ്രൈവർ: ''കാറുകാർ എല്ലാം പ്രയോഗിക്കുന്ന തന്ത്രമാണിതു്. സ്പീഡോമീറ്റർ പുറകോട്ടു തിരുത്തിവെക്കാൻ വലിയ പ്രയാസവുമില്ല. കാറു വില്ക്കാനാലോചിക്കുമ്പോഴാണു് ഇതു സാധാരണ ചെയ്യുക.''

രാസവിഹാരി അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ടെലിഫോണാഫീസിൽ കയറി. മധുസൂദനഘോഷിന്റെ വീട്ടിന്റെ നമ്പരുമായി തന്നെ ഒന്നു സന്ധിപ്പിക്കണമെന്നു് ആഫീസുകാരോടു് അപേക്ഷിച്ചു. അവിടത്തെ വാല്യക്കാരൻതന്നെയായിരുന്നു ടെലിഫോണിൽ രാസവിഹാരിയോടു സംസാരിച്ചതു്. താൻ ആരെന്നും തനിക്കു് അയാളോടു സൗകര്യമായി കുറച്ചു സംസാരിക്കണമെന്നും, അതിനു് എപ്പോൾ സൗകര്യം കാണുമെന്നും, എവിടെയാണു കാണേണ്ടതെന്നുമെല്ലാം ആ വാല്യക്കാരനോടു രാസവിഹാരി ഏർപ്പാടുചെയ്തു. പാക്കിൽവെച്ചു താമസിയാതെ കാണാമെന്നു് അവൻ ഫോണിൽക്കൂടെ ഏറ്റു.

കൃത്യസമയത്തുതന്നെ ആ വൃദ്ധൻ രാസവിഹാരിയെ സമീപിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങളുടെ മോഷ്ടിയല്ലേ പ്രതിമ? അവൾ എവിടെ?''

വൃദ്ധൻ: ''അയ്യോ അതറിഞ്ഞില്ലയോ? അവളെ പോലീസുകാർ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി.''

രാസവിഹാരി: ''സ്റ്റേഷനിൽനിന്നു മടങ്ങിവന്നാൽ ഉടൻ ഞാൻ അന്വേഷിച്ചതായി പറയണം. ഞാൻ അവളോടു് ഒരു കാര്യം പറഞ്ഞിരുന്നു. അതു പറഞ്ഞോ?''

മധുദത്ത്: (അതാണു വൃദ്ധന്റെ പേർ) ''എല്ലാം നിങ്ങളുടെ ദയ. അവിടത്തോടു കുറച്ചു പണം ചോദിച്ചിരുന്നതല്ലേ കാര്യം?''

രാസവിഹാരി, ''അതെ. അതു വേണമെങ്കിൽ ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കണം. ആട്ടെ, കാറിന്റെ സ്പീഡോമീറ്റർ തിരുത്തിവെച്ചതു നിങ്ങളോ പ്രതിമയോ?''

വൃദ്ധൻ അമ്പരന്നു: ''അയ്യോ ഞാനോ. അവിടുന്നു് എന്നെ സംശയിക്കുവാൻ കാര്യം? എനിക്കു വണ്ടിയെപ്പറ്റി ഒന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ.''

രാസവിഹാരി: ''പ്രതിമയ്ക്കറിയാം. ഈ വിദ്യ ചെയ്തതാരാണെന്നു് അറിഞ്ഞു പറഞ്ഞാലെ ഞാൻ പറഞ്ഞ കരാർ നടക്കൂ എന്നു് അവളോടു പ്രത്യേകം പറഞ്ഞേക്കണം. നിങ്ങളുടെ യജമാനൻ പോലീസുകാരെ കാറു് മോഷ്ടിച്ച വിവരം ധരിപ്പിച്ചിരുന്നല്ലൊ. അതു കൊണ്ടുപോയ ആൾ, കാർമോഷണം അറിയാതിരിക്കാനായി മടക്കി കൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ സഞ്ചരിച്ച ദൂരം അറിയാതിരിക്കാൻവേണ്ടി സ്പീഡോമീറർ തിരിച്ചുവച്ചു. അതാരെന്നറിയാമോ?''

മധുദത്ത്: ''ഞാനല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''എന്നാൽ കാളിപദനായിരിക്കണം. നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരല്ലാതെ വേറെ ആണുങ്ങളായ വാല്യക്കാർ വല്ലവരും അവിടുണ്ടോ?

മധുദത്ത്: ''പിന്നെ ആ കൊച്ചനേ ഉള്ളു. അടുക്കളയിൽ സഹായിക്കാൻ അരവിന്ദൻ എന്നൊരു പയ്യനേ അവിടെ ഉള്ളു. അവനു കാറിന്റെ സംഗതി ഒന്നും അറിയാൻ പാടില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''പ്രതിമ എപ്പോൾ മടങ്ങിവരും?''

മധുദത്ത്: ''പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ കൊണ്ടുപോയവരുടെ കഥ എങ്ങനെ നിശ്ചയംപറയാനാണു്.''

രാസവിഹാരി: "ശരി. പ്രതിമയെല്ലാമറിയാം. അവൾ മടങ്ങിവരുമ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞതായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞേക്കണം. ഘോഷിന്റെ മരണത്തിനുമുമ്പ് ബ്യൂക്കുകാർ ആരാണ് ഇറക്കിക്കൊണ്ടുപോയതെന്ന് അന്വേഷിച്ചറിയണം. ശരിക്ക് അതു് അറിഞ്ഞു പറഞ്ഞാൽ നമ്മൾതമ്മിൽ പറഞ്ഞ ഇടപാട് നടക്കും എന്നു്. ആട്ടെ മനസ്സിലായോ?"

വൃദ്ധൻ തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് അതു സമ്മതിച്ചു.

രാസവിഹാരി: "പിന്നെ ഒരു കാര്യം. കൊലപാതകം നടന്നപ്പോൾ നിങ്ങൾ എവിടെയായിരുന്നു?"

മധുദത്തു്: "ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയി. അർദ്ധരാത്രി ആകാറായില്ലേ? പിന്നെ ഉണർന്നിരിക്കാൻ ഒരു വയസ്സനു സാധിക്കുമോ?"

രാസവിഹാരി: "ഏതായാലും നിങ്ങളുടെ ഭാഗ്യ കണ്ണും തുറന്നിരുന്നതു ഭാഗ്യം. പിന്നെ, കൊലപാതകം നടന്ന മുറിയിൽ ഒരു സ്ത്രീ അസ്സമയത്തുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ കണ്ട സാക്ഷികളും ഉണ്ടു്. അതു പ്രതിമയാകാനാണു ന്യായം." വൃദ്ധൻ ഭയപ്പെട്ട വിറച്ചുതുടങ്ങി. "അവൾ കൊന്നെന്നല്ല പറയുന്നതു്. പക്ഷേ, അവൾ ആ സമയത്തു് അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു."

മധുദത്തിനു ഭ്രാന്തുപിടിച്ചെന്നു ഭാവിച്ചു.

രാസവിഹാരി: "ഇതു് എനിക്കറിയാമെന്നു് അവളെ ധരിപ്പിക്കണം. മറക്കരുതു്. മറ്റാരും കേൾക്കയുമരുതു്. എന്നിട്ട മറുപടി പ്രതിമതന്നെ നാളെ ആഫീസിൽ വന്നു പറയാൻ പറയണം." ഒരു ചെറിയ തുക സമ്മാനിച്ചു് രാസവിഹാരി വൃദ്ധനെ യാത്രയാക്കി.

അടുത്തുതന്നെ നല്ല നിലയിൽ നടത്തുന്ന ഒരു ക്ലബ്ബുണ്ടായിരുന്നു. രാസവിഹാരി അതിൽ കയറി കാപ്പി കുടിക്കാനിരുന്നു. പ്രത്യേകം ആസ്ഥയില്ലാത്തവനെപ്പോലെ അവിടെ കിടന്ന പത്രം അദ്ദേഹം ഒന്നു പരിശോധിച്ചു. മുൻവശത്തു വലിയ അക്ഷരങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ആകർഷകമായ വിധത്തിൽ ഈ കൊലപാതകത്തെപ്പറ്റി വിവരങ്ങൾ കൊടുത്തിരുന്നു.

"കോടീശ്വരന്റെ കൊലപാതകം."

"പിറകിൽനിന്നു തല തല്ലിപ്പൊളിച്ചു."

"കൃത്യം ചെയ്യിച്ചതു് ഒരു സ്ത്രീയാണുപോലും."

"അടയാളമുള്ള ആയിരംരൂപാനോട്ടുകൾ പോലീസുകാർ അന്വേഷിക്കുന്നു."

"അവകാശിയായ കുമാരി രഹസ്യമായി പണ്ടേ വിവാഹംകഴിച്ചു എന്ന വിവരം ഇപ്പോഴാണു പുറത്തറിയുന്നതു്."

"അവകാശിയായ സുഹാസിനിദേവിയുടെ ഭർത്താവു് ഒളിവിൽ."

"ഏകദേശം രണ്ടുകോടി രൂപായുടെ സ്വത്തിനാണു് ഈ സംഭവം നടത്തിയതു്."

"സുഹാസിനിയും ഒളിവിൽ."

"രഹസ്യത്തിനുപരി രഹസ്യം."

ഇങ്ങനെ മഞ്ഞുങ്ങായും വെണ്ടയ്ക്കായും ഇരുപത്തിനാലു പോയിൻറും എല്ലാം ഉൾപ്പെട്ടുത്തിയ ഈ വിശദവിവരം മുഴവൻ രാസവിഹാരി വായിച്ചു. കുമാരിയും അവളുടെ രഹസ്യഭർത്താവുമാണു കുറ്റക്കാരെന്നു സ്ഥാപിച്ചായിരുന്നു റിപ്പോർട്ടു്. പത്രം വായിച്ചുകഴിഞ്ഞു് രാസവിഹാരി വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങിയില്ല. പലപ്പോഴും താൻ ചില രഹസ്യകാര്യങ്ങൾ നടത്തുവാനായി ഒരു കള്ളപ്പേരിൽ താമസിക്കുവാൻ ഒരു കെട്ടിടം വാടകയ്ക്കെടുത്തിരുന്നു. അതിനകത്തു ചെന്നു കിടന്നു് അദ്ദേഹം നല്ലവണ്ണം ഉറങ്ങി.

7 പക്ഷിയെ കൂട്ടിലടച്ചു

രാവിലേതന്നെ രാസവിഹാരി ആഫീസിൽ വന്നു. ലളിത അതിനുമുൻപുതന്നെ ഹാജരായിരുന്നു. സ്വന്തം മുറിയിലേക്കു കടന്നുപോയ വക്കീലിനെ അവൾ അനുഗമിച്ചു. "ആരോ രാത്രിയിൽ കടന്നു കയറി ഇവിടൊക്കെ പരിശോധിച്ചിരിക്കണം." അവൾ പറഞ്ഞു. രാസവിഹാരി വിരൽ ചുണ്ടത്തുവെച്ചു് 'നിശ്ശബ്ദം' എന്നു് അടയാളം കാണിച്ചു. വക്കീൽ ഇതിനിടയിൽ മുറി മുഴവൻ ഒന്നു പരിശോധിച്ചു. ഭിത്തിയിൽ തൂക്കിയിരുന്ന ചിത്രങ്ങൾപോലും പൊക്കിനോക്കി. അലമാരികളുടെ പിറകും മേശയുടെ അടിവശവും പരിശോധിച്ചു. പരവതാനി മുഴവൻ ഇളക്കിനോക്കി. "വല്ല യന്ത്ര

വിശേഷവും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു നോക്കുകയായിരുന്നു. ഇവിടെ നടക്കുന്ന സംസാരം കേട്ടറിയുവാൻ വല്ല വിദ്യയും പോലീസുകാർ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നുപോലും സംശയിക്കണം.'' എന്നു് അദ്ദേഹം ലളിതയോടു പറഞ്ഞു.

ലളിത: ''രാത്രി മുഴുവൻ ഉറക്കിളച്ചു് അവർ പരിശോധിച്ചിരിക്കണം. ഇരുമ്പുപെട്ടിക്കകത്തിരുന്ന പ്രമാണങ്ങളുടെ അടുക്കുന്ന രീതി അല്പം മാറിയിരുന്നതുകൊണ്ടാണു് എനിക്കു സംശയം തോന്നിയതു്. മിടുക്കന്മാർ! എല്ലാം അവർ സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചു.''

രാസവിഹാരി: ''അതും സംഭവിക്കാവുന്നതാണു്. എന്തെല്ലാമുണ്ടു് പത്രത്തിൽ വിശേഷം?''

ലളിത: ''പത്രങ്ങളിലെല്ലാം വിശേഷംതന്നെ. അതു പറയുംമുൻപു സ്വന്തം കാര്യം പറയാം. മുൻവശത്തു മൂന്നു പോലീസുകാർ രാവിലെമുതൽ ഇരുപ്പുപിടിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആരുടെ വരവോ അവർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടു്.''

രാസവിഹാരി: ''അതത്ര കൂട്ടാക്കാനില്ല. നോക്കിനോക്കി അവരുടെ കണ്ണു കഴച്ചു പിന്മാറിക്കൊള്ളും. പിന്നെ, പത്രത്തിലെ വിശേഷം പറയു.''

ലളിത: ''ഘോഷിനെ തല്ലിക്കൊല്ലാൻ ഉപയോഗിച്ച ആയുധം ആദ്യം സംശയിച്ചതുപോലെ ഒരു ഗരളയല്ലത്രെ. ഒരു തടിയൻ കുറുവടിയാണു്. ശ്യാമചരണൻ കൊണ്ടുനടക്കാറുള്ളതുമാണു്. അയാൾ നമ്മുടെ കക്ഷിയുടെ ഭർത്താവുമാണു്.''

രാസവിഹാരി. ''ആദ്യം പോലീസുകാർ ഊഹിച്ചതെല്ലാം തെറ്റിപ്പോയി, ഇല്ലേ?''

ലളിത: ''നമ്മുടെ കക്ഷിയേയും സംശയിക്കുന്നുണ്ടു്. പോലീസുകാർ അറിഞ്ഞ വിവരം മുഴുവനും വെളിക്കു പറയുന്നുമില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''അതു നമുക്കു് ഊഹിക്കാം.''

ലളിത: ''അവിടുന്നു കോപിക്കരുതു്. വക്കീലന്മാർ കക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി കോടതിയിൽ പോയി വാദിക്കണം. എന്നാൽ അങ്ങു തെളിവന്വേഷിച്ചു തെരുവു തെണ്ടുന്നു. പോരെങ്കിൽ കുറ്റംചെയ്തവരെ ഒളിവിൽ താമസിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇതൊന്നും ഒരു വക്കീലും ചെയ്യുന്നതല്ല. ഇന്നലെ വീട്ടിലോട്ട പോയിപോലുമില്ലല്ലൊ.''

രാസവിഹാരി ചിരിച്ചു. ലളിതയുടെ വാക്കുകൾക്ക് അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. ''ആട്ടെ, വല്ലവരും വന്നു കാത്തിരിപ്പുണ്ടോ എന്നു നോക്കൂ.''

ലളിത പുറത്തേക്കു പോയിട്ടു മടങ്ങിവന്നു പറഞ്ഞു: ''പ്രതിമ എന്നു പേരുള്ള ഒരു പൊണ്ണി വന്നിരിപ്പുണ്ട്.''

രാസവിഹാരി: ''അവളെ ഇങ്ങോട്ടു കടത്തിവിട്ടേക്കൂ. അവൾ പോകുംവരെ വേറെ ആരെയും വിടരുതു്, കേട്ടോ.''

പ്രതിമ അകത്തു കടന്നുവന്നു. രാസവിഹാരി കതകടച്ചു തഴതിട്ടു. പ്രതിമ വല്ലാതെ കലമ്പിയാണു വർത്തമാനം പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയതു്. ''ഇതെന്തൊരു കൂത്തപ്പാ. എട്ടുംപൊട്ടും അറിയാത്തവരെ വെരട്ടുക. നട്ടാൽ കിളിക്കാത്ത നുണ പറഞ്ഞു പറ്റിക്കുക. ഇതാണോ വക്കീലിന്റെ തൊഴിൽ. വശം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നവനാണു വക്കീൽ. അല്ലാതെ വശംകേടു വരുത്തുന്നവനല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ശ്ലോഷിന്റെ ബ്യൂക്കാറിന്റെ കഥ നിന്റെ ഭർത്താവിനോടു ഞാൻ ചോദിച്ചതു ശരിയാണു്. ശ്ലോഷ് ബാങ്കിൽ പോയിട്ടു മടങ്ങിയപ്പോൾ അതുവരെ ആ കാർ ഓടിയിട്ടുള്ള ദൂരം ആ യന്ത്രത്തിൽ കണ്ടതു ശരിക്കു് അദ്ദേഹം കുറിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കാർ പിന്നീടും രാത്രിയിൽ ആരോ ഇറക്കിക്കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ പോയ ദൂരം ആ യന്ത്രത്തിൽ അടയാളപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നില്ല. ആരോ ആ യന്ത്രത്തിൽ ഏതോ അപകടം കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കാർ ഇറക്കിക്കൊണ്ടുപോയ ആളാണു് അങ്ങനെ ചെയ്തതു്.''

പ്രതിമ: (തല വിലങ്ങനെയാട്ടി) ''കാർ രാത്രി ആരും ഇറക്കിക്കൊണ്ടുപോയില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''അതു നിശ്ചയമാണോ?''

പുറത്തുനിന്നു കതകു തുറക്കാനഭ്യർത്ഥിക്കുന്നതുപോലെ ചില ശബ്ദങ്ങൾ കേട്ടുതുടങ്ങി. എന്നാൽ രാസവിഹാരി അതു ശ്രദ്ധിച്ചെന്നു ഭാവിച്ചില്ല.

പ്രതിമ: ''അതെ, നിശ്ചയംതന്നെ. എന്നെ അട്ടക്കളജോലിക്കു സഹായിക്കുന്ന അരവിന്ദൻ എന്നൊരു പയ്യൻ

അവിടുണ്ട്. അവൻ കാറിട്ടിരിക്കുന്ന മുറിയുടെ മുകളിലത്തെ മുറിയിലാണ കിടപ്പ്. നേരത്തേ അവൻ അവിടെ ചെന്നു കിടന്നതാണ്. ഏതോ ഒരു പീറക്കഥപ്പുസ്തകം കിട്ടിയതു കൊണ്ട് അവൻ അന്നു നേരത്തേ ഉറങ്ങിയില്ല. പിന്നെ ഉറങ്ങാനും സാധിച്ചില്ല. കാറുകൾ രണ്ടും ആരും അന്നു രാത്രിയിൽ ഇറക്കിക്കൊണ്ടുപോയിട്ടില്ല എന്നു് അവൻ സത്യം ചെയ്യുന്നു. യജമാനൻ കാറു് തിരിച്ചുകൊണ്ടിട്ടശേഷം ആ മുറി ആരും തുറന്നിട്ടില്ല.''

പുറത്തെ ശബ്ദം അധികമായി. വാതിൽ ബലവിച്ചു് ആരോ തുറക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

രാസവിഹാരി: ''ഈ മുടന്തൻ ന്യായവാദങ്ങൾ ഒന്നും എനിക്കു കേൾക്കേണ്ട. നമ്മൾതമ്മിൽ പറഞ്ഞ കരാർപ്രകാരം നടക്കണമെങ്കിൽ സ്റ്റീഡോമീറ്റർ തിരിച്ചുവച്ചതു് ആരെന്നു് അന്വേഷിച്ചു് എന്നെ അറിയിക്കണം, തെളിവുസഹിതം. മനസ്സിലായോ?''

പ്രതിമ പിന്നീടും തലയാട്ടി. ''അതിനെക്കുറിച്ചു് ഇനിയും നമ്മൾ സംസാരിക്കേണ്ട. കിട്ടിയതൊക്കെ മതി. എല്ലാം കുഴപ്പത്തിലായി. കൊക്കിനു വെച്ചതു ചക്കിനു കൊണ്ടു. പോലീസുകാർ ഇനിയും ആ പെൺകൊച്ചിനെ പിടികൂടാതിരിക്കുമോ? ദ്രോഹി! കുറച്ചു ചക്രമുള്ള ഒരു തറവാട്ടിൽ പിറന്നെന്നുവെച്ചു് എന്തും ചെയ്യുകളയാമെന്നോ?''

രാസവിഹാരി: (ഗൗരവത്തിൽ) ''നിത്തു്. അവൾ കൂട്ടുങ്ങിയെങ്കിൽ, കൂട്ടുക്കിയതു മറാരുമല്ല. നീ ഒരുത്തി. അവളെപ്പറ്റി നുണ പറഞ്ഞു പരത്തിയതും, ഭയപ്പെട്ടുത്തിയതും, പണം പിടുങ്ങിയതും നീയാണു്. അതിനു നിനക്കു നല്ല ശിക്ഷ ഞാൻ വാങ്ങിത്തരും.''

പ്രതിമയ്ക്കു ദേഷ്യം വന്നു. ''എല്ലാത്തിനും ഒരതിരുണ്ടു്. എടുത്തുചാടിയാൽ താഴെവീഴും. കുറേക്കാലം അവൾ സുഖിച്ചു. ഇനി ഉപ്പുവെള്ളം കുടിക്കട്ടെ. ജനിച്ചപ്പോൾ മുതൽ ഞാൻ മടവേലയെടുത്തു് ഉണക്കി പുറക്കൊള്ളിച്ചു. കുറച്ചു പണമുണ്ടാക്കി സുഖിക്കാമെന്നു് ഞാനും കരുതി. അപ്പോൾ ഒരു വഴി എനിക്കു കിട്ടി. അതുവെച്ചു ഞാനും കുറച്ചു പണം വാങ്ങിച്ചു. ഇതിലെന്താണു തെറ്റു്? ഒന്നും പറയരുതു

ന്നാണു വിചാരിച്ചതു്. എന്നാൽ ആ പോലീസുകാർ എന്നെ പിടികൂടി. നില്ക്കാൻ കള്ളിയില്ലാതായപ്പോൾ ഞാൻ കുറച്ചു സത്യം പറഞ്ഞുപോയി. ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലായിരുന്നെങ്കിലും അവർ അറിയുമായിരുന്നു. അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ഞാൻ പറഞ്ഞല്ല അവർ അറിഞ്ഞതു്. അവക്കു നല്ല തെളിവു കിട്ടിയിട്ടുണ്ടു്. അതുവച്ചു് അവർ അവളെ യമന്റെ വീട്ടിലേക്കയയ്ക്കും. ഇടിപേടിച്ചു് അവർ തെളിവുസഹിതം ചോദിച്ചപ്പോൾ ഞാനേറുപോയി.''

വക്കീൽ: ''മതി. ദ്രോഹീ! ഒരുമിച്ചു് ഇരുപത്തെണ്ണായിരം തന്നവളെ ഇങ്ങനെ ചതിക്കണം. ഇല്ലേ? ഏതായാലും പോലീസുകാരല്ലല്ലോ വിധിക്കുന്നതു്. നീതിന്യായക്കോടതിയല്ലേ? അവിടെ വരട്ടെ. നിന്റെ സാക്ഷി! ഈ മൊഴിക്കു് അതെഴുതിയ കടലാസിന്റെ വിലയില്ലെന്നു തെളിയിക്കുമാത്രമല്ല, നിന്റെ കൈകൾക്കു ചേരുന്ന ചില വളയങ്ങൾ ഞാൻ തരുവിക്കയും ചെയ്യും. നന്ദികേടിനും ഒരതിരു വേണം. അവളുടെ പണമെല്ലാം പിടിച്ചുപറിച്ചു്, അവളെപ്പറ്റി ഇല്ലാത്തതും ചെയ്യാത്തതും പറഞ്ഞുപരത്തി. കഴുവേറ്റി കണ്ടു രസിക്കാനും വേണ്ടതു ചെയ്യാൻ ഏറ്റു. നീയും നിന്റെ പോലീസുകാരും, നീ ഒളിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള ഇരുപത്തെട്ടു് ആയിരംരൂപാ നോട്ടുകളിൽ ഒന്നുപോലും അനുഭവിക്കയില്ല. അതു ഞാൻ പറയുന്നതുപോലെ വരും. നീയാണു ജയിലിൽ കിടക്കേണ്ടതു്.''

വാതിൽ പൊളിഞ്ഞുതുടങ്ങി. രാസവിഹാരി തഴതെട്ടുത്തു വാതിൽ തുറന്നു. ഒരു തടിയൻ പോലീസുകാരൻ അകത്തേക്കു കടന്നു. ''ഇതെന്തൊരു നാശം! എന്റെ മുറി തല്ലിപ്പൊളിക്കാൻ തനിക്കാരു് അധികാരം തന്നു?''

പോലീസുകാരൻ: ''കതകു തുറക്കാൻ ഞാൻ പലപ്രാവശ്യം പറഞ്ഞു. ഞാനൊരു പോലീസുകാരൻ ആണു്.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ ഡെല്ലിപാദുഷായായാലും എനിക്കൊന്നുമില്ല. എന്റെ മുറി തല്ലിപ്പൊളിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതിനു താൻ ഉത്തരം പറയും. മാറിനില്ലു്.''

പോലീസുകാരൻ: ''ഇതിന്റെ ആവശ്യം വരില്ലായി

രുന്നു. ഈ സ്ത്രീക്കു വാറണ്ടുണ്ട്. അവരെ ഇറക്കിവിട്ടതന്നാൽ ഞാൻ അവരെയുംകൊണ്ടു പൊയ്ക്കൊള്ളാം.''

പ്രതിമ വാവിട്ടലറി. പോലീസുകാരൻ തുടർന്നു: ''ഇവരും കൊലയ്ക്കു സഹായിച്ചവളാണ്. അതിനു തെളിവുണ്ട്.''

രാസവിഹാരി: ''എന്നെ വന്നു കണ്ടെന്നോ? ഇവർ ഇങ്ങോട്ടു കടക്കുംമുമ്പെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യരുതായിരുന്നോ? താൻ വാതിൽക്കൽ കാത്തിരുന്നിട്ടു നേരം കുറച്ചായില്ലേ?''

അപ്പോഴേക്കു വേറെ രണ്ടു പോലീസുകാരും വന്നു. ഇതു് ആദ്യത്തെ ആൾക്കു ധൈര്യം കൊടുത്തു:

''കേട്ടോ വക്കീലങ്ങത്തേ, അത്ര ഹരിച്ചന്ദ്രനാകേണ്ട. വല്യ വക്കീലാണെന്നുവച്ചു ഞെളിയുകയും വേണ്ട. നിങ്ങളെയും ഞങ്ങൾ വിടാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ല. മരിച്ച ആളിന്റെ കൈവശം ഉണ്ടായിരുന്ന ആയിരംരൂപാനോട്ടുകൾ മറവു ചെയ്തതിനു നിങ്ങളും ഉത്തരം പറയണം.''

രാസവിഹാരി: ''അതിനു മുന്നുകായ്യം വേണം. ഒന്നാമതു ഞാൻ പണം വാങ്ങിച്ചെന്നു തെളിയണം. രണ്ടാമതു് അതെന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്നെന്നു്. മൂന്നാമതു് ഞാൻ അതെവിടെ സൂക്ഷിച്ചുവച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുക. അപ്പോൾ മതി ഞാൻ ഉത്തരം പറയുന്നതു്. താനും കൂട്ടരുംകൂടെ രാത്രിയിൽ ഇവിടം മുഴുവൻ അരിച്ചുപെറുക്കിയില്ലേ? എന്നിട്ടു് എന്തു ഫലമുണ്ടായി?''

പോലീസുകാരൻ: ''അതു ഞങ്ങളുടെ കായ്യം. നമുക്കു പിന്നെ കാണാം. തല്ക്കാലം ഇവളെ തുറുങ്കിലടയ്ക്കട്ടെ.''

അവർ പ്രതിമയെ വളരെ വിഷമിച്ചു പിടിച്ചു വലിച്ചും കൊണ്ടു പോയി.

രാസവിഹാരി ഇതു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഫോൺ എടുത്തുവച്ചു് ഒരു നമ്പർ വിളിച്ചു. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ സുഹാസിനിയുടെ ശബ്ദം അതിൽക്കൂടെ കേൾക്കായി.

രാസവിഹാരി: ''കേട്ടോ, ശ്യാമചരണനെ കൊലക്കുറ്റത്തിനു് അറസ്റ്റ് ചെയ്തു. അയാൾ കൊണ്ടുനടന്ന കുറുവടികൊണ്ടാണു് നിങ്ങളുടെ അമ്മാവനെ ഹനിച്ചതു്.''

സുഹാസിനി: (യന്ത്രത്തിൽക്കൂടെ) ''അങ്ങനെ വരാൻ ഇടയില്ല. അമ്മാവനും അദ്ദേഹവും തമ്മിൽ വാക്കുതർക്കമുണ്ടാ

യതു ശരിതന്നെ. പക്ഷേ, ധിറുതിക്കു കൊണ്ടുനടന്ന വടി അവിടെവച്ചു മറന്നുപോയിരിക്കാം.''

രാസവിഹാരി: ''അതു പോകട്ടെ. നമ്മൾ സംസാരിക്കുന്നതു പോലീസുകാർ ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കണം. കുമാരിയുടെ രക്ഷയ്ക്കു് ഒളിവിൽ താമസിക്കുന്നതിൽ ഭേദം വെളിക്കു വരുകയാണു്. എല്ലാം ഞാനേറ്റു. എല്ലാത്തിനും പോംവഴിയുമുണ്ടു്. എന്നെ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നോ? വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കണം.''

സുഹാസിനി: ''അങ്ങു പറയുമ്പോലെ ഞാൻ ചെയ്യാൻ തയാറുതന്നെ.''

രാസവിഹാരി: ''എന്നാൽ ഒരു കാർ പിടിച്ചു് ഇങ്ങോട്ടു വരണം. ഞാൻ കുമാരിയെ പോലീസിലേല്പിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. എല്ലാം നേരെയാകും.''

സുഹാസിനി: ''അതിനു് ആവശ്യമുണ്ടോ?''

രാസവിഹാരി: ''ഉണ്ടു്.''

സുഹാസിനി: ''എന്നാൽ ഞാൻ തയാറുതന്നെ.''

രാസവിഹാരി ഫോൺമുഖാന്തരം പോലീസ്സ്റ്റേഷനിലേക്കു വിളിച്ചു. ''സുഹാസിനിക്കു വാറണ്ടുണ്ടല്ലോ. അവൾ സ്വയം നിങ്ങൾക്കു കീഴടങ്ങാൻ പോകുന്നു. അരമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞു് എന്റെ ആഫീസിൽ വാറണ്ടുംകൊണ്ടുവന്നാൽ പുള്ളിയെ ഞാൻ തരാം. ഒരു കരാർമാത്രം. വെറുതെ പത്രക്കാരെ കൊണ്ടുവരരുതു്. അതു ശല്യമാണു്.''

കൃത്യസമയത്തു പോലീസുകാർ ഹാജരായി. ചില ഉപദേശങ്ങൾക്കുശേഷം കുമാരിയെ പോലീസുകാർ രഹസ്യമായി സ്റ്റേഷനിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അറസ്റ്റ്ചെയ്ത വിവരം അന്നു് ആരും അറിഞ്ഞില്ല.

''പക്ഷിയെ കൂട്ടിലടച്ചു. ഇനി പുറത്തു് ഇറങ്ങിപ്പറക്കാൻ സാധിക്കുമോ?'' എന്നു് രാസവിഹാരി തന്നെത്താൻ ചോദിച്ചു.

8 "എല്ലാം ഞാനേറ്റുകൊള്ളാം"

"എല്ലാം മുറയ്ക്കു നടക്കുന്നു. രഹസ്യങ്ങളുടെ ചരടിന്റെ അറ്റം എല്ലാം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഇനിയും കടലിൽനിന്നു വല വലിച്ചുകയറ്റുന്നതുപോലെ സൂക്ഷിച്ചു വലിച്ചുകയറ്റിയാൽ മതി. മൂന്നുപേരും കൂട്ടങ്ങി എന്നാണു വിചാരിക്കേണ്ടതു്. വെപ്പുകാരി പ്രതിമ വെരുണ്ടു. അവളെ അങ്ങുതന്നെ വെരുട്ടി. പോലീസുകാർ ഇതിലേറെ. അതുകൊണ്ടു് എനിക്കു വലിയ പണി ചെയ്യേണ്ടിവന്നില്ല. അവളുടെ കൂട്ടുകാരിയാണെന്നു നടിച്ചു് ഒരു മദ്ധ്യവയസ്കയെ അടുത്തുകൂടി. പക്ഷേ, ആ മത്സ്യം വിലപിടിപ്പുള്ളതല്ല. പണം തട്ടിക്കാൻവേണ്ടിയും, ആ പാവം പെണ്ണിനെ വെരുട്ടാൻവേണ്ടിയും അറിയാവുന്നതിൽക്കൂടുതൽ അവൾ ഭാവിക്കയാണു്. സമയത്തും കാലത്തും ഒന്നും അവൾ അറിഞ്ഞില്ല. ആ താടക കൂക്കംവലിച്ചു് ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഇങ്ങനെ ഒന്നാംപുള്ളിയുടെ കഥ നമുക്കു തീർക്കാം" എന്നാണു കവികണ്ഠാഭരണൻ രാസവിഹാരിയെ അറിയിച്ചതു്.

രാസവിഹാരി: "അതു ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു. ഇനിയും മറ്റു രണ്ടുപേരുടെ കഥയോ?"

കവികണ്ഠാഭരണൻ: "കേട്ടിട്ടില്ലേ, നല്ലവണ്ണം മദ്യം ഉള്ളിൽ ചെന്ന ആൾക്കു പിന്നെ ഒന്നും അടക്കിവെക്കാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നു്. അതുപോലെ ഒരു അവസ്ഥ രത്നാകരനു വന്നുചേർന്നു. പക്ഷേ, 'മദ്യപാനംകൊണ്ടല്ല, മദ്യാഖ്യയെന്നിയെ മദത്തിനൊരൗഷധം താൻ' എന്ന വിധക്കാരിയുടെ കൂട്ടുകൊണ്ടു്. ഒരു കൊച്ചുസുന്ദരിയുമായി അയാൾ ഇഷ്ടമായി. അവൾ അയാളെ പറഞ്ഞു വശത്താക്കി. ഉട്ടപ്പിലെ പാക്കറ്റു പരിശോധിക്കുന്നതുപോലെ അവൾ എല്ലാ കായ്വും താമസിയാതെ അറിഞ്ഞുകൊള്ളും."

രാസവിഹാരി: "ആട്ടെ, ഇതുവരെ അയാളിൽനിന്നു് എന്തു മനസ്സിലാക്കി?"

കവികണ്ഠാഭരണൻ: "മുഴുവൻ പറയാറായില്ല. എങ്കിലും സംഭവം നടക്കുമ്പോൾ ഒരു ചുവന്ന സാരിക്കാരിക്കൂടെ

ആ മുറിയിലുണ്ടായിരുന്നെന്നു് അയാൾ ഉറപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു വാസ്തവമല്ലെന്നു പറയാനും പാടില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ആദ്യം പോലീസിൽ കൊടുത്ത മൊഴിയിൽ ആ സംഗതിയില്ലായിരുന്നു.''

കവികണ്ഠാഭരണൻ: ''ആ മൊഴി ഇനിയും പുറത്തു കാണില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, പോലീസുകാർ നിങ്ങളെപ്പോലും സംശയിക്കുന്നുണ്ടു്. ആയിരംരൂപായുടെ നോട്ടെല്ലാം നിങ്ങൾ ഒളിച്ചുവെച്ചിരിക്കയാണുപോലും. കാളിപദനു കൈ ഒന്നുമില്ല എന്നാണു പുത്തൻ കണ്ടുപിടിത്തം.''

രാസവിഹാരി: ''പ്രതിമയുടെ മുറി ഒന്നു പരിശോധിക്കണം. അവൾക്കും ചുവന്ന സാരി കാണും.''

കവികണ്ഠാഭരണൻ: ''ആകാം. തെളിവെല്ലാം നമുക്കെതിരായിട്ടാണു പോലീസുകാർ ചമയ്ക്കുന്നതു്. ഈ മരണം സംഭവിച്ചതുകൊണ്ടു് ലാഭം മുഴുവൻ സുഹാസിനിക്കാണുതാനും. അവളെ കുറ്റംകൊണ്ടു മൂടിയേച്ചാൽപ്പിന്നെ വിഷമവുമില്ലല്ലൊ. അതിനു ചേർന്ന തെളിവും അവർ കണ്ടുപിടിക്കും.''

രാസവിഹാരി: ''കേസ്സു കമ്മിറ്റുചെയ്യ. വിസ്താരം താമസിയാതെ തുടങ്ങും. അപ്പോഴേക്കു വല്ല പുത്തൻ തെളിവും കിട്ടണം. അതു് അവിചാരിതമായിട്ടുള്ള അവസരത്തിൽ നമുക്കു ഹാജരാക്കി ജൂറിമാരെയും ജഡ്ജിയേയും നല്ലവണ്ണം ബോധിപ്പിക്കണം. സർക്കാർവക്കീലിന്റെ തലയ്ക്കു പുറകിൽനിന്നടിച്ചതുപോലെ ആകണം. അതു പറഞ്ഞപ്പോഴാണു് ഓർമ്മിച്ചതു്. ഈ കേസ്സു നടത്താൻ പ്രേമനാഥ് മഞ്ജൂദാറിനെ ഏല്പിക്കുന്നുപോലും. അതിനായി അദ്ദേഹത്തെ സർക്കാർവക്കീലായി നിയമിക്കാനുമിടയുണ്ടത്രെ.''

കവികണ്ഠാഭരണൻ: ''വക്കീലിന്റെ വാദമല്ലല്ലൊ, തെളിവല്ലേ നമുക്കു നോട്ടം.''

രാസവിഹാരി: ''കേസ്സിനു് അവധി വേണം കുറച്ചൂടെ എന്നു് ഞാൻ വാദിക്കാം. പക്ഷേ, അവധി തരുമോയെന്നു സംശയമാണു്.''

കവികണ്ഠാഭരണൻ: ''എനിക്കു് ഒരാഴ്ചത്തെ അവധി മതി. ഈ കാർമോഷണകഥയുടെ രഹസ്യം വേണ്ടതുപോലെ മനസ്സിലാകുന്നില്ല.''

കണ്ണാഭരണൻ പോയശേഷം രാസവിഹാരി പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽപ്പോയി കുറ്റം ചെയ്തതായി സ്ഥാപിക്കാൻ പോലീസുകാർ അറസ്റ്റ് ചെയ്ത ശ്യാമചരണനെ കാണുവാൻ അനുവാദം വാങ്ങിച്ചു.

രാസവിഹാരി: "പോലീസുകാർ സ്റ്റേറ്റുമെൻറു വല്ലതും വാങ്ങിച്ചോ?"

ശ്യാമചരണൻ: "ഞാൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം അവർ എഴുതിയെടുത്തു. പക്ഷേ, ഞാൻ ഒപ്പിട്ടുകൊടുത്തില്ല. ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നു സ്റ്റേറുമെൻറു കൊടുക്കേണ്ടായിരുന്നെന്നു്."

രാസവിഹാരി: "കാരണം?"

ശ്യാമചരണൻ: "മറ്റാർക്കും ഇതിൽ കൈ ഇല്ല. ഞാൻ തന്നെയാണു് ഇതു ചെയ്തതെന്നു് എല്ലാമെന്നാ വിചാരിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു സുഹാസിനി രക്ഷപ്പെടുമെങ്കിൽ..."

രാസവിഹാരി: "അങ്ങനെ ഏറ്റാൽ കൂടുതൽ കുഴപ്പം വരും. കുറ്റം ചെയ്തതു നിങ്ങളാണെന്നു് ഏറ്റാൽ അതിൽ പകുതി മാത്രമേ വിശ്വസിക്കൂ. പകുതി അവർ അവിശ്വസിക്കും. കൂട്ടുനിന്നവളായി കുമാരിയെ പിടികൂടും. അതുമല്ല, കൊലക്കുറ്റത്തിനു് ഒരാളെമാത്രമല്ല ശിക്ഷിക്കാവുന്നതും."

ശ്യാമചരണൻ: "ഞാൻ മുഴുവനേറ്റാലും?"

രാസവിഹാരി: "രക്ഷയ്ക്കു് ഏറ്റവും നല്ല വഴി എല്ലാം ഏറ്റുപറയുകയാണു്; സത്യംപോലെ. സത്യംമാത്രം പറഞ്ഞാലാണു് രക്ഷയും. ആട്ടെ, എന്നെ വിശ്വാസമില്ലേ?"

ശ്യാമചരണൻ: "അങ്ങനെയെ വിശ്വാസമില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ല. സുഹാസിനിയെ രക്ഷിക്കാൻവേണ്ടി എന്തും ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ തയാറാണു്."

രാസവിഹാരി: "അല്പാലം മിണ്ടേണ്ട. മൊഴിയും സ്റ്റേറ്റുമെൻറും എല്ലാം കോടതിയിൽ കൊടുത്താൽ മതി."

ശ്യാമചരണൻ: "എല്ലാം ഞാൻ ഏറ്റുകൊള്ളാം. സുഹാസിനി രക്ഷപ്പെട്ടാൽ മതി."

9 "വേണ്ടതെല്ലാം ഇവിടുണ്ട്"

ഈ കേസ്സുകാര്യം വംഗദേശത്തു വലിയ ഹാലിളക്കംതന്നെ ഉണ്ടാക്കി. പത്രക്കാരായിരുന്നു ഇതിനു കാരണക്കാർ. അല്ലാലം രാഷ്ട്രീയരംഗം ശാന്തമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അവർ ഈ കേസ്സാണു വലിയ വാർത്തയായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു്. പോരെങ്കിൽ സുഹാസിനിയുടെ നിലയും വിലയും. ക്രിമിനൽകേസ്സു നടത്താൻ നല്ല ത്രാണിയുള്ളവരായിരുന്നു പ്രേമനാഥ് മഞ്ജൂദാറും രാസവിഹാരിയും. ഈ നിയമമല്ലാതുടെ ഗുസ്തി രസപ്രദമാണെന്നു് എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നു. കോടതിയിൽ നടക്കുന്നതു് അക്ഷരംപ്രതി റിപ്പോർട്ടുചെയ്യുവാൻ എല്ലാ പത്രക്കാരും പ്രത്യേകം ഏർപ്പാടുചെയ്തിരുന്നു. പ്രതികളെ കൊണ്ടുവരുന്നതു കാണുവാൻതന്നെ റോഡുനിറച്ചു് ആൾ തിങ്ങി. കച്ചേരിയും പരിസരവുംകൂടി നിറഞ്ഞ ജനതതിയെ നിയന്ത്രിക്കാൻ വളരെ വിഷമിക്കേണ്ടിവന്നു. സഭ്യന്മാരെ (ജൂറികളെ) തെരഞ്ഞെടുക്കുവാൻതന്നെ വളരെ വിഷമിച്ചു. രണ്ടുഭാഗത്തുനിന്നും ഇവരുടെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിനെപ്പറ്റി തർക്കമുണ്ടാകുമായിരുന്നു എന്നായിരുന്നു സംസാരം.

കോടതി കൂടി. സഭ്യന്മാർ സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. ഈ പന്ത്രണ്ടുപേരുടെ നിയമനത്തിൽ വക്കീലന്മാർ ആക്ഷേപം ബോധിപ്പിക്കാഞ്ഞതുതന്നെ കാണികൾക്കു് അത്ഭുതം ഉളവാക്കി.

പ്രേമനാഥ് മഞ്ജൂദാർ കേസ്സു് ഇങ്ങനെ അവതരിപ്പിച്ചു:

"മാന്യരേ!

"ഈയാണ്ടു് ഒക്ടോബർമാസം ഇരുപത്തിമൂന്നാം തീയതി രാത്രി പതിനൊന്നടിച്ചു മുപ്പത്തിരണ്ടു മിനിട്ടായപ്പോൾ സ്വന്തം ആഫീസ്മുറിയിലിരുന്ന മധുസൂദനഘോഷ് എന്ന ലക്ഷപ്രഭുവും ഈ നാട്ടിലെ ഒരു വലിയ വ്യവസായിയുമായിരുന്ന ദേഹത്തെ തലയ്ക്കടിച്ചുകൊന്നു. മരണം ഉടൻതന്നെ സംഭവിച്ചു. അടിച്ചതു് ഒന്നാംപ്രതിയായ ശ്യാമചരണൻ ആണെന്നും രണ്ടാംപ്രതിയായ സുഹാസിനിയുടെ പ്രേരണയ്ക്കു വശംവദനായാണു് ഈ യുവാവു് ഇങ്ങനെ ചെയ്തതെന്നു

മാണ് അന്വേഷണത്തിൽ തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. രണ്ടാംപ്രതി മൃതന്റെ മരുമകളാണ്. ഇവർ കൊലക്കുറ്റത്തിനു പ്രേരണ നൽകുക മാത്രമല്ല, വേറെ പല കുറ്റങ്ങളുംകൂടി അന്നു ചെയ്തുയുണ്ടായി. മരിച്ചുകിടന്ന ആളിന്റെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പണം, നാല്പതിനായിരം രൂപയോളം ഇവർ യാതൊരു സങ്കോചവുംകൂടാതെ കവർന്നെടുത്തു. കൂടാതെ ഇവർ ചെയ്ത വേറൊരു കുറ്റം തെളിവു നശിപ്പിക്കുവാനും കുറ്റക്കാരനെ തെറ്റിദ്ധരിക്കുവാനുമായി മരിച്ച ആളിന്റെ വണ്ടിക്കാരൻ കിടന്ന മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ച് കൊലയ്ക്കുപയോഗിച്ച ഗരളം ഒളിച്ചുവെച്ചു. ജോലിചെയ്യ തളർന്നുകിടന്നതുകൊണ്ട് ഉറങ്ങിപ്പോയ കാളിപദൻ എന്ന വണ്ടിക്കാരന്റെ പോക്കറ്റിൽ കുറച്ചു രൂപയും തിരുകിവെച്ചു. വെളിയിൽനിന്നു വന്നവരാണ് ഈ കൃത്യം ചെയ്തതെന്നു തെളിയിക്കുവാൻവേണ്ടി ജന്നൽ തല്ലിപ്പൊളിക്കയും താഴെ നിലത്തു കാല്പാടുകൾ ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തു.

"കൃത്യസമയത്തു പ്രതി അവിടില്ലെന്നു വരുത്തുവാനായി ചെയ്ത ഒരു സൂത്രമായിരുന്നു കാർമോഷണം. ഇതെല്ലാം തെളിയിക്കുവാൻ വേണ്ട രേഖയും സാക്ഷികളും ഉണ്ടുതാനും."

മഞ്ജുദാർ കൃത്യംകണ്ട് ബോദ്ധ്യനായവിധത്തിലുള്ള വണ്ണനയോടുകൂടി പടിപടിയായി നടന്നതെന്നു സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ട ചിത്രം വാഗ്രൂപത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ട് സഭ്യന്മാരിൽ താൻ നല്ല ഒരു വിശ്വാസം ഉണ്ടാക്കിക്കഴിഞ്ഞു എന്നു നോക്കി മനസ്സിലാക്കിയിട്ട് തൃപ്തനായി സ്വസ്ഥാനത്തെ പ്രാപിച്ചു.

അക്ഷോഭ്യനായി എതിർവക്കീൽ രാസവിഹാരി എഴുന്നേറ്റു തനിക്കു തല്ക്കാലം ഒന്നും പറയാനില്ലെന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു.

വാദിഭാഗം സാക്ഷികളെ മുറയ്ക്കു വിസ്തരിക്കാൻ കോടതി ഉത്തരവായി. ഒന്നാംസാക്ഷി ഒരു സർവ്വയർ ആയിരുന്നു. അയാൾ കൃത്യം നടന്ന സ്ഥലത്തിന്റെയും കെട്ടിടത്തിന്റെയും അളന്നു വരച്ച പടങ്ങളും ചിത്രങ്ങളും ഹാജരാക്കി, ആ സ്ഥലത്തിന്റെ ഒരു രൂപം, സഭ്യരിലും കോടതിക്കും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു.

സക്കാർഭാഗം വക്കീൽ: "വഴിയിൽവെച്ചു കാറിന്റെ

പിറകിലത്തെ ഇരിപ്പിടത്തിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട്' പുറകോട്ട തിരിഞ്ഞു നോക്കിയാൽ മുറിയിൽ നടക്കുന്നതു രാത്രിയിൽ കാണാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നോ?''

ഈ ചോദ്യം ചോദിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാസവിഹാരി പെട്ടെന്നെഴുനേറ്റു. ''ഈ ചോദ്യം ഉത്തരംപറയുവാൻ സൂചനകൊടുക്കുന്ന ചോദ്യമാണു'. വാദിഭാഗത്തുനിന്നും ഇത്തരം ചോദ്യം ചോദിക്കുവാൻ കോടതി അനുവദിച്ചുകൂടാത്തതാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു' ഈ ചോദ്യം ചോദിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതാകുന്നു. എന്നുമല്ല സഭ്യരെ ഇതു വഴിചുറ്റിക്കുവാനായി, കുഴക്കുവാനായി, കുതിക്കുട്ടിക്കൊണ്ടു കൊണ്ടുവരുന്ന ചോദ്യമാണു'.''

ജഡ്ജി: ''ചോദ്യം തടഞ്ഞു. അടുത്തചോദ്യം ചോദിച്ചുകൊള്ളു.''

സർക്കാർഭാഗം വക്കീൽ: ''എന്റെ ഈ സാക്ഷിവിസ്താരം തീർന്നു. ഇനിയും ക്രാസാണുള്ളതു'.''

എല്ലാവരുടേയും ശ്രദ്ധ രാസവിഹാരിയിലേക്കു പകർന്നു. ക്രിമിനൽ കേസ്സിൽ രാസവിഹാരിയുടെ ക്രോസ്സ് ഒരു പ്രമാണമായിട്ടാണു' എല്ലാവരും കരുതിയിരുന്നതു'. അദ്ദേഹത്തിനു' ഇതിലുള്ള പാടവം പ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. എത്ര ഉറപ്പിച്ചുവിട്ട സാക്ഷികളെയും ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ അദ്ദേഹം തെറ്റിക്കാതിരിക്കയില്ല. അക്ഷോഭ്യനായി ഗൗരവത്തിൽ അദ്ദേഹം ക്രാസ്സുതുടങ്ങി.

''വഴിയിൽ കാറുനിന്ന സ്ഥലവും, സംഭവം നടന്ന മുറിയും തമ്മിൽ എത്രകലം വരും?''

അളന്നുവരച്ച പടം ഒന്നുകൂടി അളന്നു കണക്കുകൂട്ടിയിട്ടു സാക്ഷി മൊഴികൊടുത്തു: ''ശരിയായിട്ടു പറയുകയാണെങ്കിൽ 272 അടി മൂന്നരയിഞ്ചു'.''

വിസ്മയഭാവത്തോടുകൂടി രാസവിഹാരി സാക്ഷിയെ വീക്ഷിച്ചുംകൊണ്ടു': ''ശരിക്കുള്ള ദൂരമാണോ ഇതു'?''

സാക്ഷി: ''കൃത്യംതന്നെ. അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും ഒരു ഇഞ്ചിന്റെ പത്തിലൊന്നു വ്യത്യാസംപോലും കാണില്ല.''

രാസവിഹാരി: (ജഡ്ജിയോടായി) ''എനിക്കിത്രയെ ചോദിക്കാനുള്ളു.''

ഇത്രവേഗം ഒന്നാംസാക്ഷിയുടെ ക്രാസ്സു തീരുമെന്നു് ആരും വിചാരിച്ചില്ല. സക്കാർവക്കീൽ അമ്പരന്നു. അടുത്ത സാക്ഷി പഞ്ചായത്തുകോടതി ജഡ്ജി പൗരവഘോഷായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ അടുത്തദിവസം വിസ്തരിക്കുവാനെ സാധിക്കുകയുള്ള എന്നും അതുകൊണ്ടു് അടുത്തദിവസം വന്നാൽ മതിയെന്നും സക്കാർവക്കീൽ പറഞ്ഞിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു സാക്ഷിവിസ്താരം അടുത്തദിവസത്തേക്കു മാറ്റിവെക്കണമെന്നു സക്കാർവക്കീൽ അപേക്ഷിച്ചു.

ജഡ്ജി: "ഇതു സെഷ്യൻകേസ്സാണു്. അനാവശ്യമായി താമസിക്കാൻ പാടില്ല. ഇനി ഇങ്ങനെ അബദ്ധം വരരുതു്. സാക്ഷികളെ തുടർച്ചയായി വിസ്തരിക്കണം. സഭ്യന്മാർ സത്യംചെയ്ത സംഗതി മറന്നുപോകരുതു്."

ഇങ്ങനെ ആലിപ്പൂർ സെഷ്യൻകോടതി ആദ്യമായി ഉച്ചയ്ക്കുമുമ്പെ പിരിഞ്ഞു.

രാസവിഹാരി: "ഞാൻ ആ എൻജിനീയരെ ഇട്ടു കറക്കുമെന്നു കരുതി. ഇല്ലേ?"

സുധീന്ദ്രബോസ്: "എങ്കിലും ഇത്രവേഗം സാക്ഷിവിസ്താരം ഇതിനുമുൻപു് ഈ കോടതിയിൽ തീർന്നുകാണില്ല?"

രാസവിഹാരി: "അയാൾ ഹാജരാക്കിയ അളവും പടവും നമുക്കു നിഷേധിക്കേണ്ട. പിന്നെ വാചാപി പറയിച്ചൊന്നിളക്കിവച്ചുറപ്പിക്കുന്നതു് ആ ദൂരം മതി. സഭ്യരെ ബഹുമാനിച്ചെന്നും അവരുടെ സമയം വെറുതെ കളഞ്ഞതില്ലെന്നും അവർക്കും തോന്നും. നമുക്കു ശരിയായി അറിയേണ്ടതു് ആ ദൂരം മാത്രമാണു്. അതു ചോദിച്ചുറപ്പിച്ചു. എന്നാൽ നാളെ ഇങ്ങനെയല്ല. വലിയ ഭാവം നടിക്കുന്ന ആ പഞ്ചായത്തു ജഡ്ജിയെ നട്ടംതിരിക്കാതെ വിടാനുമൊക്കുകയില്ല. അയാളെ പോലീസുകാരും മറ്റും നല്ലവണ്ണം പഠിപ്പിച്ചയയ്ക്കും. പക്ഷേ, അവിടെയും ഞാൻ സ്വീകരിക്കുന്ന നില ഇതുതന്നെയാണു്. വിചാരിച്ചിരിക്കാത്ത ഭാഗത്തുനിന്നുംകൊണ്ടു തലയ്ക്കിട്ടിടിക്കും. അതു മതി."

പിറേറദിവസം കോടതി കൂടി. പഞ്ചായത്തുകോടതി ജഡ്ജി ഘോഷ് സത്യംചെയ്തു മൊഴികൊടുക്കാൻ തയ്യാറായി.

സക്കാർവക്കീൽ: (പേരും ജോലിയും പറഞ്ഞതിനുശേഷം) "കൃത്യദിവസം മധുസൂദനഘോഷിന്റെ താമസസ്ഥലത്തിനുസമീപം ചെന്നിരുന്ന ഇല്ലേ?"

പൗരവഘോഷ്: "ഉവ്വ്."

സക്കാർവക്കീൽ: "എപ്പോഴാണു ചെന്നതെന്നു പറയാമോ? സമയം സൂക്ഷ്മപ്പെടുത്തി പറയാമോ?"

പൗരവഘോഷ്: "രാത്രി പതിനൊന്നടിച്ചു് ആറു മിന്നിട്ടായപ്പോൾ."

സക്കാർവക്കീൽ: "അങ്ങനെ കൃത്യമായി പറയുവാൻ എങ്ങനെ സാധിച്ചു?"

ഈ ചോദ്യം തന്നെ പറിക്കാനാണു സക്കാർവക്കീൽ നേരത്തെ ചോദിച്ചു വരുത്തുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതെന്നു രാസവിഹാരി മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടു് എഴുന്നേറ്റു:

"ഈ ചോദ്യം ചോദിച്ചു് എന്റെ ബഹുമാനപ്പെട്ട സ്നേഹിതൻ എന്നെ സഹായിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഇതു് അനുവദിക്കത്തക്കതല്ല."

ജഡ്ജിക്കുപോലും ചിരിവന്നു. "ശരി. ഈ ചോദ്യം രാസവിഹാരിബാബു ചോദിക്കാൻ കരുതിവച്ച കുറച്ചു ചോദ്യങ്ങളിലൊന്നായിരിക്കാം. അതുകൊണ്ടു ചോദ്യം അനുവദിക്കുന്നില്ല."

സക്കാർവക്കീൽ: "ആരെല്ലാം അപ്പോൾ കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു?"

പൗരവഘോഷ്: "നീലരത്നൻ. ഞാൻ മടങ്ങാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ രത്നകാന്തനും വന്നുകയറി."

സക്കാർവക്കീൽ: "അവിടെ എന്തെല്ലാമാണു നടന്നതു്?"

പൗരവഘോഷ്: "ഞാൻ കാറുനിത്തി. നീലരത്നൻ ഇറങ്ങി. രാമസിയാതെ മടങ്ങിവരാമെന്നു പറഞ്ഞു മരിച്ച ആളിനെ കാണാൻ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. ഞാൻ കാത്തിരുന്നു."

സക്കാർവക്കീൽ: "അതിനിടയിൽ അങ്ങു വല്ലതും ചെയ്തോ?"

പൗരവഘോഷ്: ''പുകവലിച്ചു. പലപ്പോഴും സമയം അധികമാകുന്നെന്നുവിചാരിച്ചു് വാച്ചുനോക്കി.''

സക്കാർവക്കീൽ: ''പിന്നെ എന്തു സംഭവിച്ചു?''

പൗരവഘോഷ്: ''നീലരത്നൻ സംഭാഷണം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങി; ഞാൻ കാർ സ്റ്റാർട്ടചെയ്തു. അപ്പോൾ കെട്ടിടത്തിന്റെ തെക്കുകിഴക്കുള്ള ജന്നൽ തുറക്കപ്പെട്ടു. ആഫീസുമുറിയിൽനിന്നു മധുസൂദനഘോഷ് തല വെളിയിലേക്കിട്ടു.''

സക്കാർവക്കീൽ: ''അതു മധുസൂദനഘോഷിന്റെ ആഫീസുമുറിയാണെന്നറിയാമായിരുന്നോ?''

പൗരവഘോഷ്: ''എനിക്കു് അതുവരെ ആ കെട്ടിടത്തിനകത്തു കയറിനോക്കേണ്ട ആവശ്യം വന്നിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് ആ കെട്ടിടത്തിനകത്തെ കാര്യം ഒന്നും അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. എന്നാൽ പിന്നീടു ഘോഷ് നിന്നിരുന്ന മുറി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഫീസുമുറിയാണെന്നു മനസ്സിലായി.''

സക്കാർവക്കീൽ (ഹാജരാക്കി തെളിയിച്ച പടം കാണിച്ചുംകൊണ്ടു്) ''ഈ മുറിയല്ലേ അതു്?''

പൗരവഘോഷ്: ''അതെ.''

സർക്കാർവക്കീൽ: ''മധുസൂദനഘോഷ് എന്തു പറഞ്ഞു?''

പൗരവഘോഷ്; ''നീലരത്നം, രത്നകാന്തനെക്കൂടെ കാറിൽ കൊണ്ടുപോയി ആ പ്രമാണങ്ങൾ ഇന്നതന്നെ എടുത്തുകൊടുത്തയയ്ക്കണം. മടങ്ങിവരാൻ നീലരത്നം, കാർ കൊടുക്കേണ്ട. ഞാൻ കാളിപദനെ വിളിച്ചുണർത്തി കാറയച്ചുകൊടുക്കാം.''

സക്കാർവക്കീൽ: ''പിന്നീടു്?''

പൗരവഘോഷ്: ''നീലരത്നൻ ഇങ്ങനെയാണു മറുപടി പറഞ്ഞതു്: 'ഈ കാർ എന്റേതല്ല, ജഡ്ജിയുദ്ദേഹത്തിന്റേതാണു്. ചോദിച്ചു മറുപടി പറയാം.' 'ചോദിച്ചു മറുപടി പറയൂ.' മധുസൂദനഘോഷ് തല പിൻവലിച്ചു. നീലരത്നൻ വന്നു. രത്നകാന്തൻ ചില പ്രമാണങ്ങൾ...''

രാസവിഹാരി: (എഴുന്നേറ്റു) ''സാക്ഷിക്കറിയുവാൻ സൗകര്യമില്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞിട്ടും തെളിവായി സ്വീകരിച്ചിട്ടും ആവശ്യമില്ല. ഈ വാചകങ്ങൾ സ്വീകാര്യങ്ങളല്ല.''

ജഡ്ജി: (സാക്ഷിയോടായി) "കണ്ടതു പറഞ്ഞാൽ മതി."

പൗരവഘോഷ്: "എനിക്കു സമ്മതമാണെന്നു നീലരത്നൻ കാറിൽനിന്നു മടങ്ങി മി. ഘോഷിനെ അറിയിച്ചു. ഈ സംസാരം എനിക്കു കേൾക്കാമായിരുന്നു. കെട്ടിടത്തിന്റെ മുൻവശത്തെ കതകു തുറന്നു് രത്നകാന്തൻ വേഗത്തിൽ വന്നു കാറിൽ കയറി. 'ഇനി പോകാം' എന്നു പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ മൂന്നുപേരുംകൂടെ കാറിൽ കയറി. മുൻപിലത്തെ സീറ്റിൽ ഞാനും നീലരത്നനുമിരുന്നു. പിറകിലത്തെ സീറ്റിലാണു രത്നകാന്തൻ ഇരുന്നതു്. കാർ ഞാൻതന്നെയാണു് ഓടിച്ചതു്. കാർ തിരിച്ചുകൊണ്ടുപോകാനായി സൗകര്യമുള്ള സ്ഥലം നോക്കി ഞാൻ കാർ കുറച്ചു പിറകോട്ടോടിച്ചു. ഏതുവരെ ഓടിച്ചെന്നു പടത്തിൽ കാണിക്കാം. അപ്പോൾ രത്നകാന്തൻ പിറകോട്ടുനോക്കി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു."

രാസവിഹാരി: "കേട്ടതായി പറയുന്നതൊന്നും തെളിവായി സ്വീകരിക്കാൻ പാടില്ല. പോരെങ്കിൽ രത്നകാന്തനെത്തന്നെ സാക്ഷിയാക്കിയിട്ടുമുണ്ടു്."

ജഡ്ജി: "ശരി. കണ്ടതു പറഞ്ഞാൽ മതി."

പൗരവഘോഷ്: "കാർ ഞാൻ തിരിച്ചോടിച്ചു കെട്ടിടത്തിന്റെ മുന്നിൽ കൊണ്ടുവന്നു. പഴയ സ്ഥാനത്തേക്കു്. അപ്പോൾ നീലരത്നനും, രത്നകാന്തനും കാറിൽനിന്നിറങ്ങി. അവരുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം ഞാനും ഇറങ്ങി അവരുടെകൂടെ പോയി. ഞങ്ങൾ മൂന്നുപേരുംകൂടി കെട്ടിടത്തിനകത്തു പ്രവേശിച്ചു. ഗോവേണിപ്പടികൾ കടന്നു മുകളിൽ ചെന്നു. മുൻകാണിച്ച മുറിയിൽ ചെന്നു. ഒരു ജഡം അവിടെ കിടന്നിരുന്നു. മേശപ്പുറത്തേക്കു മറിഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. ഇതു മധുസൂദനഘോഷിന്റേതായിരുന്നു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു ജീവനില്ലായിരുന്നു. അടുത്തുതന്നെ ഫോൺ യന്ത്രവും ഒരു ഇൻഷ്വറൻസുസർട്ടിഫിക്കേറ്റും മേശപ്പുറത്തുതന്നെ കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു."

സക്കാർവക്കീൽ: "കാറിന്റെ ഇൻഷ്വറൻസ് സർട്ടിഫിക്കേറ്റല്ലായിരുന്നോ അതു്?"

രാസവിഹാരി: "ഉത്തരം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്ന ഇത്തരം ചോദ്യങ്ങൾ അനുവദിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാകുന്നു."

സക്കാർവക്കീൽ: ''ഇതു ചോദിച്ചു വരുത്താതെ തരമില്ല. എന്നാലെ തെളിവാകൂ. ഈ കാറാണ് കാണാതെപോയതെന്നും, അതു് ഇറക്കിക്കൊണ്ടാണു പ്രതി പോയതെന്നും തെളിയിക്കാനാണ് പ്രതിഭാഗം ശ്രമിക്കുന്നതും. അപ്പോൾ—''

ജഡ്ജി: ''ശരി. വിസ്താരം തുടരണം.''

പൗരവശ്രേഷ്: ''സർട്ടിഫിക്കേറ്റ് ഒരു ബ്യൂക്കു കാറിന്റേതായിരുന്നു. കാർനമ്പർ 1834 എന്നും ഇൻഷ്വറൻസു നമ്പർ 54093 എന്നും ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി.''

സക്കാർവക്കീൽ: ''വാദിഭാഗം വിസ്താരം ഈ സാക്ഷിയെ സംബന്ധിച്ചുതീർന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''മുറിയിൽ കയറിച്ചെന്നപ്പോൾ മധുസൂദനശ്രേഷിന്റെ ശവമാണ് ആദ്യം കണ്ടതു്?''

പൗരവശ്രേഷ്: ''അങ്ങനെ ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല. ഒരു ശവമാണ് കണ്ടതെന്നും അതു മധുസൂദനശ്രേഷിന്റേതാണെന്നു് പിന്നീടറിഞ്ഞു എന്നുമാണു ഞാൻ പറഞ്ഞതു്. എനിക്കു മധുസൂദനശ്രേഷിനെ നേരിട്ട പരിചയമില്ലായിരുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''ആട്ടെ, മധുസൂദനശ്രേഷുമായി ഫോണിൽ വത്തമാനം പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ?''

പൗരവശ്രേഷ്: ''ആ മനുഷ്യനുമായി എനിക്കു് യാതൊരു ഇടപാടും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഫോണിലാകട്ടെ, നേരിട്ടാകട്ടെ ഞാൻ സംസാരിച്ചിട്ടില്ല. കണ്ടുപരിചയവും ഇല്ലായിരുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''തീർച്ചയാണോ? ഒന്നാംപ്രതിയുടെ സ്വത്തുസംബന്ധിച്ചു നിങ്ങൾ ഫോണിൽപ്പോലും ശ്രോഷിനോടു സംസാരിച്ചില്ലേ?''

പൗരവശ്രേഷ്: ''ഇല്ല. ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ എനിക്കു് ആ മനുഷ്യനുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലായിരുന്നു. തീർത്തു പറയാം.''

രാസവിഹാരി: ''ഈ വമ്പിച്ച സ്വത്തിനെപ്പറ്റി വല്ല വരുമായിട്ടു് അങ്ങു സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ടോ?''

സക്കാർവക്കീൽ: (എഴുന്നേറ്റു) ''ഈ ചോദ്യം അനാവശ്യമാണു്. അനുവദിക്കാൻ പാടില്ല.''

ജഡ്ജി: "ആ ചോദ്യം തുടഞ്ഞിരിക്കുന്നു."

രാസവിഹാരി: "എന്നാൽ എന്റെ ക്രാസ് ഈ സാക്ഷിയെ സംബന്ധിച്ചു തീർന്നു."

കോടതിയിൽ കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം അമ്പരന്നു. തുറുപ്പു ചീട്ടെന്നപോലെ വാദിഭാഗത്തുനിന്നു ഹാജരാക്കിയ സാക്ഷി കൊട്ടത്ത മൊഴി മുനവെച്ചു ചോദ്യങ്ങൾകൊണ്ടു്, ചോദിച്ചു തെറ്റിച്ചു സാക്ഷിയുടെ വിശ്വസ്തതയെ ഇല്ലാതാക്കുകയും സാക്ഷിമൊഴി പഴത്തുണിപോലെ പിഞ്ചാക്കി കീറിക്കളയുകയും ചെയ്യുമെന്നു വിചാരിച്ചിരുന്നവർക്കു രാസവിഹാരിയുടെ ഈ ഒഴുക്കൻമട്ടിലുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ അമ്പരപ്പുണ്ടാക്കിയതിൽ അതിശയപ്പെടുവാനില്ല. വിചാരിച്ചിരുന്നതിൽ വേഗം ക്രാസു തീർന്നതുകൊണ്ടു സാക്ഷിക്കൊഴികെ ആർക്കും ആശ്വാസവും വന്നില്ല. ഇതെന്തൊരു കൂത്താണെന്ന ഭാവത്തോടുകൂടി സക്കാർവക്കീൽപോലും രാസവിഹാരിയെ വീക്ഷിച്ചു. എന്നാൽ അക്ഷോഭ്യനായി അദ്ദേഹം സ്വസ്ഥാനത്തിരുന്നു.

അടുത്ത സാക്ഷി പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടറായിരുന്നു. സത്യംചെയ്യ ബോധിപ്പിച്ച മൊഴിയുടെ സാരം ഇങ്ങനെയാണു്: "പേരു് മേഘനാദഘോഷ്. ജോലി പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ. സെൻട്രൽ സ്റ്റേഷനിലെ ഇൻസ്പെക്ടറാണു്. കൃത്യം നടന്ന ദിവസം രാത്രി പതിനൊന്നേകാലിനു് ഞാൻ സ്റ്റേഷനിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ഫോൺവിളി കേട്ടു. ഞാൻതന്നെയാണു് അതു ശ്രദ്ധിച്ചതു്. ഫോണിൽക്കൂടെ മധുസൂദനഘോഷാണു് എന്നെ വിളിച്ചതു്."

രാസവിഹാരി എഴുന്നേല്ക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ സക്കാർവക്കീൽ ഏതോ മുൻകരുതൽ ഭാവിച്ചു് സാക്ഷിയെ നോക്കി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: "സത്യം ചെയ്യ ബോധിപ്പിക്കുന്ന മൊഴിയാണു്. മധുസൂദനഘോഷാണു് ഫോണിൽ വിളിച്ചതെന്നു തെളിയിക്കാൻ സാധിക്കുമോ? നിങ്ങൾക്കു് അദ്ദേഹത്തെ പരിചയമുണ്ടായിരുന്നോ?"

രാസവിഹാരി: (ജഡ്ജിയെ നോക്കി) "വാദിഭാഗത്തുനിന്നുതന്നെ ഇങ്ങനെ ക്രാസ്സു് തുടങ്ങിയാലോ? എന്റെ പഠിച്ച സ്നേഹിതൻ—"

ജഡ്ജി: ''നിങ്ങൾക്കു ചോദിക്കാനുള്ളതു ക്രാസ്സിൽ ചോദിച്ചോളൂ. വിസ്താരം തുടരട്ടെ.''

ഇൻസ്പെക്ടർ: ''ഫോണിൽക്കൂടെ എന്നെ വിളിച്ചതു് മധുസൂദനഘോഷാണെന്നു് ഏറുപറഞ്ഞു. പതിനൊന്നടിച്ചു പതിന്നാലു മിന്നിട്ടായപ്പോഴാണു് എന്നെ ഫോണിൽ വിളിച്ചതെന്നു തെളിയിക്കാം. താൻ മധുസൂദനഘോഷാണെന്നും തന്റെ വക ഒരു ബ്യൂക്ക കാർ, തന്റെ സമ്മതംകൂടാതെ ആരോ ഇറക്കിക്കൊണ്ടു പോയിട്ടുണ്ടെന്നും, അതു് എവിടെക്കണ്ടാലും ആരു് ഓടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നതു കണ്ടാലും തടയണമെന്നും, ഓടിക്കുന്ന ആൾ കുറക്കാരനായതുകൊണ്ടു് അയാളെ അറസ്റ്റു് ചെയ്യണമെന്നും പറഞ്ഞു. കാറിന്റെ നമ്പർ 1834 ആണെന്നും പറഞ്ഞു.''

രാസവിഹാരി: ''ഇത്രയും സംഗതി ഫോണിൽ ഒരുമിച്ചാണോ വിളിച്ചുപറഞ്ഞതു്?''

ഇൻസ്പെക്ടർ: ''അതെ, ഒന്നിച്ചുതന്നെ പറഞ്ഞു.''

രാസവിഹാരി: (ഒരു പ്രമാണം എടുത്തു നോക്കിക്കൊണ്ടു്)''നിങ്ങൾ ഇങ്ങനെയല്ലല്ലൊ ആദ്യം റിപ്പോർട്ടു ചെയ്തതു്. ഘോഷു് ഫോണിൽക്കൂടെ വിളിച്ചു. പിന്നെ കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞാണു കാറിന്റെ കഥ പറഞ്ഞതു് എന്നാണല്ലോ!''

ഇതിൽ ഇൻസ്പെക്ടർ ഗ്ലാനവദനനായി. സർക്കാർവക്കീൽ എഴുന്നേറ്റു.

രാസവിഹാരിയും വിട്ടില്ല. ''നിങ്ങൾ നല്ലവണ്ണം ഓർമ്മിച്ചുനോക്കണം. കാര്യം നടന്നതുപോലെ പറയണം. ഫോൺ വിളി കേട്ട കുറച്ചു കഴിഞ്ഞല്ലേ ഘോഷു് കാറിന്റെ കാര്യം പറഞ്ഞതു്?''

ഗ്ലാനവദനനായ ഇൻസ്പെക്ടർ വിയർത്തുതുടങ്ങി.

''ഒരു ചുമതലയുള്ള ഗവണ്മെന്റുദ്യോഗസ്ഥൻ കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്കുമുൻപു നടന്ന ഒരു സംഭവം ഇങ്ങനെ മറന്നുപോയാലോ? നിങ്ങൾക്കു് ഓർമ്മക്കുഴപ്പം വല്ലതുമുണ്ടോ?''

ഇൻസ്പെക്ടർ: ''ശരി. ഞാൻ മറന്നുപോയി. സംഭവം നടന്നതുപോലെ പറയാം. 'പോലീസ്സ്റ്റേഷനല്ലേ അതു്?' എന്നാണു് ഫോണിൽക്കൂടെ ആദ്യം ചോദിക്കപ്പെട്ടതു്. 'എനിക്കു് ഒരു ക്രിമിനൽക്കുറ്റത്തെപ്പറ്റി അറിയിക്കാനുണ്ടു്.'

ഇത്രയുമാണ് ആദ്യം കേട്ടത്. ഘോഷ് പേരും, വീട്ടുപേരും മുന്നെ പറഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നെ കുറച്ചുനേരത്തേക്ക് ശബ്ദം യന്ത്രത്തിൽ കേട്ടില്ല. ഞാൻ പിന്നെ നമ്പർ നോക്കി തിരികെ വിളിച്ച സ്ഥലത്തേക്ക് വിളിച്ചപ്പോഴാണ് കാറിന്റെ കാര്യം പറഞ്ഞത്.''

രാസവിഹാരി: ''എന്റെ ക്ലാസ് തീർന്നു.''

സക്കർവക്കീലിനു റീ ഇല്ലെന്നു പറഞ്ഞു.

അടുത്ത സാക്ഷി നീലരതനായിരുന്നു. മൊഴിയുടെ സാരം: ''ഘോഷ് രത്നം കമ്പനി'യുടെ പങ്കാളിയായ നീലരതനം ഞാനാണ്. കമ്പനിയിൽ കൂട്ടുകാരനായി മധുസൂദനഘോഷ് മാത്രമേയുള്ളൂ. അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയി. ഈ ആണ്ട് ഒക്ടോബർ ഇരുപത്തിമൂന്നാംതീയതിയാണ് മരിച്ചത്. രാത്രി 11-30നും, 11-36നും മദ്ധ്യേയാണ് മരിച്ചത്. മരിച്ചുകിടക്കുന്നത് ആദ്യം കണ്ടതു ഞാനാണ്. ജീവനോടെ ഒടുവിൽ കണ്ടതും ഞാനാണ്. മേശപ്പുറത്തോട്ടു കമഴ്ന്നു വീണുകിടക്കുന്നതായിട്ടാണ് കണ്ടത്. തല പൊട്ടിയിരുന്നു. വിവരം ഉടൻതന്നെ പോലീസിൽ അറിവുകൊടുത്തു. അന്നു രാത്രിതന്നെ ഒന്നാംപ്രതിയെക്കണ്ടു. അർദ്ധരാത്രി കഴിഞ്ഞാണ്. ഘോഷിന്റെ മരണത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു; കാർമേഘണത്തെപ്പറ്റിയും. പറഞ്ഞപ്പോൾ രത്നകാന്തനും പ്രതിയുടെ സമീപത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. വേറെ ആരും ഒന്നാംപ്രതിയുടെ സമീപത്തു് ഇല്ലായിരുന്നു. താൻ കാറിറക്കിക്കൊണ്ടുപോയെന്നും പന്ത്രണ്ടുമണിയോടെയാണ് അതു മടക്കി കൊണ്ടുപോയതെന്നും ഒന്നാം പ്രതി സമ്മതിച്ചു. ഘോഷിനെ ജീവനോടെ ഒടുവിൽ കണ്ടതു് ജന്നലിൽക്കൂടെ എന്നെ വിളിച്ചു കാര്യം പറഞ്ഞപ്പോഴാണ്. രത്നകാന്തനെ കാറിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാൻ സൗകര്യമുണ്ടോ എന്നാണു ചോദിച്ചതു്. ജഡ്ജിയദ്ദേഹത്തോടു ചോദിച്ചു സമ്മതം വാങ്ങാമെന്നു ഞാനും ഏറ്റു. ഞാൻ പോയി ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. മടങ്ങി ജന്നലിനു താഴെ വന്നു് അദ്ദേഹത്തെ വിവരം അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹം അപ്പോഴും ജന്നലിനു സമീപം നില്ക്കുകയായിരുന്നു. രത്നകാന്തൻ സമ്മതം പ്രതീക്ഷിച്ചു താഴെവന്നു നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഉടൻതന്നെ അയാളും കാറിൽ വന്നു കയറി. വണ്ടിയിൽ

വച്ച് ഞങ്ങൾ അതുവരെ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. പിന്നീട് സംഭവം കണ്ടിട്ട രത്നകാന്തൻ വിളിച്ചു പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞങ്ങൾ പഴയപടി കാറു കൊണ്ടുവന്നിട്ടിട്ട ഘോഷിന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു ചെന്നു. അപ്പോഴാണു ശവം കണ്ടതു്.

ക്രാസ്:

രാസവിഹാരി: "മരിച്ചുപോയ ഘോഷുമായി രാത്രിയിൽ സംസാരിച്ചില്ലെ?"

നീലരത്നൻ: "സംസാരിച്ചു. ഞാൻ പതിനൊന്നുമണിക്കുതന്നെ ചെല്ലണമെന്നു പറഞ്ഞു. കുറച്ചു താമസിച്ചാണു ചെന്നതു്."

രാസവിഹാരി: "എന്തായിരുന്നു സംസാരവിഷയം?"

നീലരത്നൻ: (ജഡ്ജിയോടായി) "ഈ ചോദ്യത്തിനു ഞാൻ ഉത്തരം പറയണോ? ഈ സംസാരത്തിനു കേസുമായി ബന്ധമൊന്നുമില്ല."

ജഡ്ജി: "ഉത്തരം പറയണം."

നീലരത്നൻ: "പ്രതിഭാഗത്തേക്കു ഗുണമുണ്ടാകുന്ന ഒരു കാര്യവും ഞങ്ങൾ സംസാരിച്ചില്ല. പ്രതിവക്കീലിനുതന്നെ അതറിയാം."

ജഡ്ജി: (ഗൗരവത്തിൽ) "സാക്ഷിക്കൂട്ടു് സ്വാഭിപ്രായപ്രകടനത്തിനുള്ള സ്ഥലമല്ല. ചോദിച്ചതിനു് ഉത്തരം പറഞ്ഞാൽ മതി. അല്ലാതെ അനാവശ്യമായി അതും ഇതും പറഞ്ഞാൽ അതു കോർട്ടലക്ഷ്യമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടും. ഓർമ്മിച്ചോളൂ. ഞാൻ താക്കീതു നൽകുന്നു."

നീലരത്നൻ: "ഒന്നാംപ്രതിയെ ആരോ പറഞ്ഞു ഭയപ്പെടുത്തി ധനം കൈക്കലാക്കുന്നുണ്ടെന്ന വിഷയത്തെപ്പറ്റിയാണു ഞങ്ങൾ സംസാരിച്ചതു്."

രാസവിഹാരി: "ഒന്നാംപ്രതിയെ പ്രതിമ എന്ന ദാസി ഭയപ്പെടുത്തി പണം വാങ്ങുന്നുണ്ടെന്നല്ലായിരുന്നോ സംസാരവിഷയം?"

ഈ ചോദ്യം അനാവശ്യമാണെന്നു സർക്കാർഭാഗത്തുനിന്നും എതിർത്തു. എന്നാൽ ക്രാസായതുകൊണ്ടു് കോടതി അനുവദിച്ചു. സാക്ഷി ഉത്തരം പറയാൻ മടിച്ചു. രാസവിഹാരി നിർബ്ബന്ധിച്ചു.

നീലരത്നൻ: "പ്രതിമയുടെ പേരും സംസാരവിഷയമായി."

രാസവിഹാരി: "അതു നിശ്ചയംതന്നെയോ?"

നീലരത്നൻ: "ആ പേരും പറഞ്ഞിരിക്കാം. തീർച്ചു പറയാൻ പ്രയാസം."

രാസവിഹാരി: "അന്നു പകലെ ബാങ്കിൽനിന്നു് ഒരു വലിയ തുക, ആയിരം രൂപയുടെ നോട്ടുകളായി വാങ്ങിപ്പിച്ചില്ലേ?"

നീലരത്നൻ: "എന്നാണു തോന്നുന്നതു്."

രാസവിഹാരി: "ആ പണം ഘോഷിനുവേണ്ടി നിങ്ങളല്ലേ പോയി വാങ്ങിയതു്?"

നീലരത്നൻ: "അല്ല."

രാസവിഹാരി: "നിങ്ങൾ അന്നു വല്ല ബാങ്കിലും പോയോ?"

നീലരത്നൻ: "പോയി. ഘോഷ് പണമെടുത്ത ബാങ്കിലല്ല. വേറൊരു ബാങ്കിൽ."

രാസവിഹാരി: "എന്തിനു്?"

നീലരത്നൻ: "എന്റെ പോക്കിനു് ഈ കേസുമായിയാതൊരു ബന്ധവുമില്ലായിരുന്നു. ഈ ചോദ്യത്തിനുത്തരം പറയണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല."

രാസവിഹാരി: (കോടതിയോടായി) "ഈ ചോദ്യം പ്രതിഭാഗം തെളിവിനു് ആണിക്കല്ലായ ചോദ്യമാണു്. ഇതിനുത്തരം പറയുന്നതു് ആവശ്യമല്ലെന്നു നിശ്ചയിക്കേണ്ടതു സാക്ഷിയുമല്ല. ഉത്തരം പറഞ്ഞുകഴിയുമ്പോൾ അതു ബോദ്ധ്യമാകും."

ജഡ്ജി: "ഉത്തരം പറയു."

നീലരത്നൻ: "പ്രസിഡൻസിബാങ്കിൽ പോയി."

രാസവിഹാരി: "ആരെ കാണാൻ?"

നീലരത്നൻ: "പ്രസിഡൻറിനെ."

രാസവിഹാരി: "നിങ്ങളുടെ കൂട്ടുകമ്പനിയുടെ പേരുംപറഞ്ഞു നിങ്ങൾതന്നെ ഒപ്പിട്ടു് ഒരുലക്ഷം രൂപായോളം കടമായി പല പ്രാവശ്യമായി ആ ബാങ്കിൽനിന്നു പററിയിരുന്നില്ലേ?"

നീലരത്നൻ: ''കൂട്ടുകമ്പനിക്കുവേണ്ടി പ്രസിഡൻസി ബാങ്കുമായി ഇടപാടു നടത്താൻ എനിക്ക് അധികാരം ഉണ്ട്.''

രാസവിഹാരി: ''ഇതുസംബന്ധിച്ചല്ലേ ഘോഷും നിങ്ങളുംതമ്മിൽ സംസാരിച്ചതു?''

നീലരത്നൻ: ''അതെ.''

രാസവിഹാരി: ''ആദ്യം പറഞ്ഞതു—ചീഫിൽ പറഞ്ഞതു—ഞാൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ പറഞ്ഞതു—ഇതല്ലല്ലോ—ഒന്നാംപ്രതിയെ ആരോ വഞ്ചിച്ച കഥയല്ലേ?''

നീലരത്നൻ: ''പങ്കുകച്ചവടക്കാര്യം വേഗം പറഞ്ഞുതീർന്നു. പിന്നെ പ്രതിയുടെ കാര്യം പറഞ്ഞു. പ്രത്യേകിച്ചു പ്രതിയുടെ കുഴപ്പങ്ങളെപ്പറ്റിയും. ഏതോ ഒരു അബദ്ധം പ്രതിക്കു പറ്റിയിട്ടുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു.''

രാസവിഹാരി: ''ആ കുഴപ്പം എന്താണെന്നു പറയാമോ?''

നീലരത്നൻ: ''അവൾക്കു് അടക്കാൻമേലാത്ത പല ദുസ്സ്വഭാവങ്ങളുണ്ടു്. അതേപ്പറ്റിയും അപ്പോൾ പറഞ്ഞില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''പ്രതിയെ രക്ഷിക്കാനായി സത്യത്തിന്മേൽ കളവു ബോധിപ്പിക്കുവാൻ സാക്ഷിമുതിരുകയാണോ?''

നീലരത്നൻ: (കോപത്തോടെ) ''പ്രതിയുടെ രക്ഷ നിങ്ങളെക്കാൾ കൂടുതൽ നോക്കാൻ എനിക്കു കടമ ഉണ്ടു്.''

ജഡ്ജി: (സാക്ഷിയോടു്) ''ഞാൻ മുന്നറിവു തന്നിരുന്നു. അതു കൂട്ടാക്കാതെ ഇങ്ങനെ കോർട്ടലക്ഷ്യം കാണിച്ചതിനു നിങ്ങൾക്കു നൂറുരൂപാ പിഴയിട്ടിരിക്കുന്നു.''

നീലരത്നൻ മ്ലാനവദനനായി.

രാസവിഹാരി: ''കൂട്ടുകമ്പനിക്കാര്യമല്ലാതെ വല്ലതും നിങ്ങൾ അപ്പോൾ സംസാരിച്ചോ?''

നീലരത്നൻ: ''ഇല്ല.''

ഉത്തരം പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ സാക്ഷി അമ്പരന്നു: താൻ തമ്മിൽ ബന്ധമില്ലാതെ പലതും പുലമ്പിയെന്നു് അയാൾക്കു മനസ്സിലായി. പോരെങ്കിൽ ജഡ്ജി തന്നെ തെറ്റിദ്ധരിച്ചും കഴിഞ്ഞു. ആകപ്പാടെ അയാൾ വിഷമിച്ചു. ഇനിയും വേണ്ടതെന്താണെന്നു നിശ്ചയമില്ലാത്ത ഒരു മട്ടു് അയാൾക്കു

വന്നുചേർന്നു. തലകുനിച്ചു കൂടിന്റെ എഴികളിൽ പിടിച്ചും കൊണ്ട് അയാൾ നിലയായി.

രാസവിഹാരി: ''കോടതിക്ക് സമ്മതമുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ സാക്ഷിയെ പിന്നീടൊരിക്കൽ ക്രാസ്സുചെയ്തോളാം. ഇപ്പോൾ ചോദിക്കുന്ന ചോദ്യത്തിനു മറുപടി ശരിക്കു തരാനുള്ള സമചിത്തത സാക്ഷിക്കില്ല.''

ജഡ്ജി: ''ശരി, സമ്മതിച്ചു. അടുത്ത സാക്ഷിയെ വിസ്തരിക്കട്ടെ.''

രത്നകാന്തനായിരുന്നു അടുത്ത സാക്ഷി. അയാൾ സത്യം ചെയ്തു ബോധിപ്പിച്ച മൊഴി താഴെച്ചേർക്കുന്നു:

''പേര് രത്നകാന്തൻ. മധുസൂദനഘോഷിന്റെ പ്രൈവറ്റുസെക്രട്ടറിയായിരുന്നു. കൃത്യദിവസം മധുസൂദനഘോഷിന്റെ സമീപത്തുണ്ടായിരുന്നു. പതിനൊന്നു മുപ്പതിനാണ് അദ്ദേഹത്തെ ഒടുവിൽ ജീവനോടെ കണ്ടതു്. പതിനൊന്നടിച്ചു് ഇരുപത്തേഴു മിനിട്ടു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നീലരത്നൻ ഘോഷുമായി പിരിഞ്ഞു. അതു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എന്തോ മറന്നതു് ഓർമ്മിച്ചെന്നതുപോലെ എന്നെ വിളിച്ചു. നീലരത്നന്റെ പക്കൽനിന്നു് അന്നുതന്നെ ചില പ്രമാണങ്ങൾ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരണമെന്നു് ഏല്പിച്ചു ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തം ബ്യൂക്കുകാറിൽ നീലരത്നന്റെ പുറകെ പോകാനാണു് ആദ്യം പറഞ്ഞതു്. എന്നാൽ ഡ്രൈവർ കാളിപദൻ ഉറങ്ങിപ്പോയതുകൊണ്ടു് അതിനു താമസം വരുമെന്നും നീലരത്നന്റെകൂടെത്തന്നെ അങ്ങോട്ടു പോകണമെന്നും മടക്കത്തിനു കാർ ഡ്രൈവർ കൊണ്ടുവരുമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ എന്നെ കൊണ്ടുപോകുവാൻ നീലരത്നനു സമ്മതമാണോ എന്നു് അദ്ദേഹം വിളിച്ചുചോദിച്ചു. ചോദിച്ചതു മുകളിലത്തെ മുറിയുടെ ജന്നൽ തുറന്നു തല പുറത്തിട്ടുകൊണ്ടാണു്. സമ്മതം പ്രതീക്ഷിച്ചു് ഞാൻ താഴെ ഇറങ്ങി നിന്നിരുന്നു. സമ്മതം കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ കാറിന്റെ സമീപത്തു ചെന്നു. ഓടിയാണു ചെന്നതു്. കാറിൽ കയറി പിറകിലത്തെ സീറ്റിലിരുന്നു. കാർ വിട്ടു. പുറകോട്ടാണു്. തിരിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാനാണു്. പടത്തിൽ അടയാളപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചാണു് കാറിന്റെ ജന്നലിൽക്കൂടെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി

യതു്. എന്തുകൊണ്ടാണു് അങ്ങനെ നോക്കിയതെന്നു് അറിഞ്ഞുകൂടാ. നോക്കിപ്പോയി. കാറിന്റെ പിറകിലത്തെ ജന്നലിൽക്കൂടെ, കണ്ണാടിയിൽക്കൂടെ, നോക്കിയാൽ ഘോഷു് ഇരുന്ന മുകളിലത്തെ മുറിയിൽ നടക്കുന്നതു കാണാമായിരുന്നു. ജന്നലിൽക്കൂടെയാണു കാണാമായിരുന്നതു്. മുകളിലത്തെ മുറിയുടെ ജന്നലിൽക്കൂടെ ഒരാൾ ഘോഷിന്റെ പിറകിൽ നിന്നുകൊണ്ടു ഗരളം വീശി ഘോഷിന്റെ തലയ്ക്കടിക്കുന്നതാണു കണ്ടതു്. അടിക്കുന്ന ആളെ തിരിച്ചറിയാമെന്നായിരുന്നു തോന്നിയതു്. അതു് ആരെന്നും പറയാം.''

ഈ സമയം രാസവിഹാരി എഴുനേറ്റു: ''ഊഹാപോഹങ്ങൾ തെളിവായി സ്വീകരിക്കാൻ പാടില്ല എന്നാണു് എന്റെ അഭിപ്രായം.''

ജഡ്ജി: ''ആ ഭാഗം സാക്ഷിയോടു ചോദിച്ചു വിശദപ്പെടുത്തണം.''

രത്നകാന്തൻ: ''അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ആളുകളെ കണ്ടറിയുവാൻ സാധിച്ചു എന്നാണു തോന്നുന്നതു്. ഗരളംവീശി ഘോഷിന്റെ തലയ്ക്കടിച്ച ആളെ നല്ലവണ്ണം തിരിച്ചറിഞ്ഞു എന്നാണു തോന്നുന്നതു്. അടിക്കുന്ന ആളിന്റെ മുഖം കാണാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. തല എങ്ങനെയാണു പിടിച്ചിരുന്നതെന്നും, തോളുകൾ കണ്ടും ദേഹത്തിന്റെ സ്വരൂപം കണ്ടും ആണു് ആളെ നിശ്ചയിച്ചതു്. മുഖം കാണാതെയും പരിചയമുള്ള ആളിനെ ദൂരെനിന്നു തിരിച്ചറിയാൻ സാധാരണക്കാക്കു കഴിയും.''

ജഡ്ജി: ''സാമാന്യതത്വമൊന്നും സാക്ഷി ഇവിടെ വിസ്തരിക്കേണ്ട.''

രത്നകാന്തൻ: ''ഗരളംകൊണ്ടു തലയ്ക്കടിച്ചതു് ശ്യാമചരണനാണു്. അതു നല്ലവണ്ണം കണ്ടു. വേറെയും ഒരാൾ ആ മുറിയിൽ ശ്യാമചരണന്റെ സമീപത്തു നിന്നിരുന്നു. മുറിക്കകത്തുതന്നെയാണു് ആ ആളും നിന്നിരുന്നതു്. ചുവന്ന സാരി ധരിച്ച ഒരു സ്ത്രീയായിരുന്നു അതു്. ആ സ്ത്രീയുടെ തോൾ, പുറംകൈ, സാരിയുടെ മേൽഭാഗം, തലമുടി ഇവയെ കാണുവാൻ സാധിച്ചുള്ളു. ഇതുംകൊണ്ടു് ആ ആൾ ആരെന്നു്—''

ജഡ്ജി: ''ഇരുന്നൂറ്റി എഴുപതിൽച്ചില്വാനം അടി ദൂര

ത്തിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട്, അതും രാത്രിയിൽ, ഒരു സ്ത്രീയുടെ സാരിത്തുമ്പും തോളും തലമുടിയുടെ അല്പവുംമാത്രം കണ്ടാൽ ആളെ തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കുമെന്നു് എനിക്കു വിശ്വാസമില്ല.''

രാസവിഹാരി: (എഴുനേറ്റു്) ''അതെപ്പറ്റി ഞാൻ തർക്കിക്കുന്നില്ല. സാക്ഷിക്കു് ആളെ സുപരിചിതമാണെങ്കിൽ ഇതും സംഭവിക്കും.''

ജഡ്ജി: ''എതിർപ്പുണ്ടെങ്കിൽ ഈ ഉത്തരം സ്വീകരിക്കുകയില്ല''

രാസവിഹാരി: ''എതിർപ്പില്ല.''

ജഡ്ജി: ''മൊഴി മുഴുവനാക്കൂ.''

രത്നകാന്തൻ: ''ആ സ്ത്രീ സുഹാസിനീദേവിയായിരുന്നു എന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം. എന്നാൽ നല്ല ഉറപ്പുപറയുവാൻ പ്രയാസമാണു്. ചുവന്ന സാരി ധരിച്ചുംകൊണ്ടാണു് അന്നു പ്രതിയെ കണ്ടതു്. തലമുടിയുടെ നിറവും അതുതന്നെ. മൂന്നുകൊല്ലമായി ഞാൻ പ്രതിയെ അറിയും. ഉദ്യോഗം സ്വീകരിച്ചനാൾ മുതൽ ഞാൻ ഘോഷിന്റെകൂടെയാണു താമസം. മൂന്നു കൊല്ലമായി. ആദ്യംമുതൽതന്നെ പ്രതിമയെ അറിയും. ഈ സംഭവം കഴിഞ്ഞു കാർ തിരിച്ചുവിടാൻ നീലരത്നൻ ജഡ്ജി പൗരപ്രഘോഷിനോടു പറഞ്ഞു.''

ജഡ്ജി: ''കണ്ടതു പറഞ്ഞാൽ മതി.''

രത്നകാന്തൻ: ''ഞങ്ങൾ മടങ്ങി മുറിയിൽച്ചെന്നപ്പോൾ തല്പൊട്ടി മധുസൂദനഘോഷ് കിടക്കുന്നതു കണ്ടു.''

ചീഫ് തീർന്നു. ക്രാസ്:

രാസവിഹാരി: ''സാക്ഷിയുടെ കണ്ണിനു് നല്ല കാഴ്ച ഇപ്പോഴുണ്ടു്. ഇല്ലേ?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഉണ്ടു്.''

രാസവിഹാരി: ''ഓടുന്ന കാറിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു്—ഇരുന്നൂറ്റിഎഴുപതിൽച്ചിലാനം അടി ദൂരെ ഇരുന്നുകൊണ്ടു്—ചിലരുടെ അല്പം ചില ഭാഗങ്ങൾ കണ്ടാൽ ആളെ തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കും, ഇല്ലേ?''

രത്നകാന്തൻ: ''സാധിക്കും.''

രാസവിഹാരി: ''നല്ല നിശ്ചയംതന്നെ.''

രത്നകാന്തൻ: ''അതെ. അപ്പോൾ കണ്ടറിഞ്ഞു. അതു സാധിക്കുന്നതാണോ എന്നു പിന്നെയും പരിശോധിച്ചു നോക്കി.''

ജഡ്ജി: ''ഒട്ടവിൽ പറഞ്ഞഭാഗം അനാവശ്യമാണു്.''

രാസവിഹാരി: (കോടതിയെ അഭിസംബോധനം ചെയ്യുകൊണ്ടു്) ''ആ വിവരത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി എനിക്കു് ചിലതു ചോദിക്കാനുണ്ടു്. ദയവായിവിചാരിച്ചു്, അതു് അനുവദിക്കുമാറാകണം.''

ജഡ്ജി: ''ശരി.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ പിന്നെയും പരിശോധിച്ചു?''

രത്നകാന്തൻ: ''രണ്ടുപ്രാവശ്യം പരിശോധിച്ചു.''

രാസവിഹാരി: ''ഓടുന്ന വണ്ടിയിലിരുന്നുകൊണ്ടതന്നെ?''

രത്നകാന്തൻ: ''അതെ.''

രാസവിഹാരി: ''മുറിയിൽ ആളെ നിറുത്തിയിരുന്നു?''

രത്നകാന്തൻ: ''സക്കാർവക്കീലും രണ്ടുമൂന്നു് ഇൻസ്പെക്ടർമാരും.''

രാസവിഹാരി: ''അവരെ തിരിച്ചറിയാൻ സാധിച്ചോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''സാധിച്ചു.''

രാസവിഹാരി: ''ജഡ്ജി പൗരവഘോഷ് ഓടിച്ച വേഗത്തിലായിരുന്നോ കാർ ഓടിച്ചതു്?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഏകദേശം ആ വേഗത്തിൽത്തന്നെ.''

രാസവിഹാരി: ''ജഡ്ജിയുടെ കാറിൽത്തന്നെ ആയിരുന്നോ ഇരുന്നു പരിശോധിച്ചതു്?''

രത്നകാന്തൻ: ''അല്ല; അത്തരം വേറൊരു കാറിൽ.''

രാസവിഹാരി: ''ആ പരീക്ഷണം ആദ്യത്തെ രീതിയിൽത്തന്നെയാണോ നടന്നതു്?''

രത്നകാന്തൻ: ''അതെ.''

രാസവിഹാരി: ''അത്തരം ഒരു പരിശോധനകൂടെ നടത്താൻ സാക്ഷിക്കു സമ്മതമാണോ?''

ഈ ചോദ്യം അനുവദിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണെന്നു

സക്കാർവക്കീൽ തക്കിച്ചു. എന്നാൽ നീതിജ്ഞനും സമചിത്തനുമായ ജഡ്ജി ചോദ്യം തടഞ്ഞില്ല.

"നിങ്ങൾ സാക്ഷിയെ പറഞ്ഞും കാണിച്ചും പഠിപ്പിച്ചപ്പോൾ ഈ കാര്യം പ്രതീഭാഗത്തുനിന്നും കൊണ്ടുവന്നതു ന്യായംതന്നെയാണ്. ചോദ്യത്തിനുത്തരം പറയണം."

കാറു തിരിഞ്ഞടിച്ചു എന്നു സക്കാർവക്കീലിനു തോന്നി. 'വാചാപി പറയിച്ചോന്നിളക്കി വച്ചുറപ്പിച്ചേൻ' എന്ന വിധം ഒരു പരിശോധന കഴിപ്പിച്ചതു പുറത്താകയും ചെയ്തു. ഈ ഓലപ്പഴുതിൽക്കൂടി കൗശലക്കാരനായ രാസവിഹാരി പിടിച്ചുകയറി പല കുഴപ്പങ്ങളും ഉണ്ടാക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു ഭ്രമോദയം തോന്നി. എത്ര മുൻകരുതലുണ്ടായിരുന്നിട്ടും രത്നകാന്തനായ അവരുടെ വിദഗ്ധസാക്ഷിയെ ഇട്ട വട്ടം കറക്കാൻ അവസരമുണ്ടാക്കിയതോർത്തു കുണ്ഠിതപ്പെട്ടു.

രത്നകാന്തൻ: "അങ്ങനെ ഒരു പരിശോധനയ്ക്കുകൂടി വിധേയനാകാൻ ഞാൻ എപ്പോഴും തയാർതന്നെ."

രാസവിഹാരി: "പൗരവഘോഷിന്റെ കാറിൽ അദ്ദേഹംതന്നെ ഓടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഈ പരിശോധന ഏകദേശം കൃത്യം നടന്ന സമയത്തു നടത്തുവാൻ സാക്ഷിക്കു സമ്മതമാണോ?"

കോടതിയിൽ ഒരു ബോംബുപൊട്ടിയാൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന ബഹളം ദൃശ്യമായി. അതുവരെ ഒരു അനാസക്തന്റെ നിലയിൽ എതിർഭാഗത്തുനിന്നും ക്രാസുണ്ടായിരുന്നതു് ഈ കലായക്കോട്ടപൊട്ടിക്കലിനു് കൂടുതൽ ശക്തിവരുത്താനാണെന്നു് അപ്പോഴെ കോടതിക്കും സഭ്യക്കും മനസ്സിലായുള്ളു. രാസവിഹാരി സക്കാർഭാഗത്തുനിന്നും പഴുതടച്ചുകെട്ടിയ വേലി ഒറ്റപ്പിടിക്കു പൊളിച്ചു ദൂരത്തെറിയുകയാണു ചെയ്തതെന്നു് അപ്പോൾ സഭ്യക്കും ജഡ്ജിക്കും ബോദ്ധ്യമായി. താൻ മിടുക്കനാണെന്നും, തനിക്കു തെറ്റുപറ്റിയില്ലെന്നും തെളിയിക്കുവാനായി പറഞ്ഞതു, സത്യമാണെന്നു—ബോദ്ധ്യമാണെന്നു—തെളിയിക്കുവാനായി രത്നകാന്തൻ പിന്നെ നടന്ന പരിശോധനയുടെ കഥ വെളിപ്പെട്ടത്തിയ മണ്ടത്തരമോർത്തു് അദ്ദേഹവും പോലീസുകാരും ലജ്ജിച്ചു. വിഷ്ണുവും പാർവ്വതിയുംകൂടി

കാളകൂടവിഷം ഭക്ഷിച്ച ശിവനെ പിടികൂടിയ അവസ്ഥയാണു് വാദിഭാഗത്തേക്കു വന്നുചേർന്നതു്. ഇങ്ങനെ പരിശോധന നടത്തുന്നതു ശരിയല്ലെന്നു വ്യാഖ്യാനിച്ചാൽ അതു രാസവിഹാരിക്കു നല്ല ഒരു അവസരം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കും. സമ്മതമാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ പിന്നീടുണ്ടാകുന്നതു നിശ്ചയിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണു്. കോടതിയിൽനിന്നു നിശ്ചയിക്കുന്ന അനാസക്തരായ കമ്മീഷനംഗങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടത്തുന്ന രണ്ടാമത്തെ പരീക്ഷ വിജയപ്രദമാണോ എന്നു മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കുവാനും പാടില്ല. പോരെങ്കിൽ പോലീസുകാക്കും രാസവിഹാരിയുടെ പേർ പണ്ടേ കൈച്ചതാണു്. കിട്ടിയ തെളിവിനെ തട്ടിപ്പൊളിക്കമാത്രമല്ല രാസവിഹാരി ചെയ്തിരുന്നതു്. വേറെ ചില വഴിയിൽക്കൂടി തെളിവു ശേഖരിക്കയും അതു ജഡ്ജിക്കും സഭ്യക്കും ബോദ്ധ്യമാകുന്ന രീതിയിൽ അവതരിപ്പിക്കയും ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹം വിദഗ്ധനായിരുന്നു. സക്കാർവക്കീലും രാസവിഹാരിയുംകൂടി പലപ്പോഴും കോടതിയിൽവച്ചു് ഏറ്റുമുട്ടിയിട്ടുണ്ടു്. വിജയം എല്ലായ്പ്പോഴും രാസവിഹാരിക്കായിരുന്നു. ഏതായാലും വരുന്നതുവരട്ടെ എന്നുവച്ചു് സക്കാർവക്കീൽ ഈ ചോദ്യം അനാവശ്യമാണു് എന്നു പറഞ്ഞു.

ജഡ്ജി: "അനാവശ്യമാണോ അല്ലയോ എന്നു നിശ്ചയിക്കേണ്ടതു ഞാനാണു്. നിങ്ങളല്ല. നിങ്ങൾ പരിശോധിച്ച സ്ഥിതിക്കു് ഈ അവസരം പ്രതിഭാഗത്തേക്കും കൊടുക്കേണ്ടതു ന്യായം മാത്രമാണു്. ഉത്തരം പറയണം."

രത്നകാന്തൻ: "പരിശോധന നടത്താൻ എനിക്കു സമ്മതംതന്നെ."

ജഡ്ജി: "കമ്മീഷൻ മുഖാന്തരം ഇങ്ങനെ ഒരു പരിശോധന നടത്തണമെന്നു് അപേക്ഷിക്കാനാണോ ഭാവം?"

രാസവിഹാരി: "അതെ—അപേക്ഷ ചെയ്യാറുണ്ടു്."

ജഡ്ജി: "സക്കാർവക്കീൽ എന്തു പറയുന്നു?"

സക്കാർവക്കീൽ: (ക്ഷമാപണസഹിതം) "ഇതിനെക്കുറിച്ചു് ആലോചിക്കാൻ കുറച്ചു സമയം വേണം; രണ്ടുദിവസം എങ്കിലും."

ജഡ്ജി: "സഭികരെ മെനക്കെടുത്തുന്നതു ശരിയല്ല. പിന്നെ

മുറ്റത്തു നടത്തേണ്ട സെഷൻകേസ് ഇങ്ങനെ നീട്ടിക്കൊണ്ടു പോകുന്നതും ശരിയല്ല. ഇതിനു സമാധാനം നാളെ കോടതി കൂട്ടുംമുമ്പ് എന്നെ അറിയിക്കണം. അതിൽക്കൂടുതൽ സമയം അനുവദിക്കാൻ സൗകര്യമില്ല.''

രാസവിഹാരി തനിക്കു പ്രതികളോട് അല്പം ചിലതു ചോദിച്ചറിയുവാൻ സമ്മതം ചോദിച്ചു. കോടതി അതു് അനുവദിച്ചു. ആദ്യം അദ്ദേഹം സുഹാസിനിയുടെ സമീപം ചെന്നു. ''എന്നെ വിശ്വസിച്ചോളൂ'' എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു. ''അതിനിളക്കം വന്നിട്ടില്ല'' എന്നു് അവൾ ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു മറുപടി പറഞ്ഞു—ശ്യാമചരണൻ വക്കീലിനോടു ചോദിച്ചു—''ആകപ്പാടെ കുഴപ്പമാണല്ലൊ. കുറെയെല്ലാം ഞാൻ ചെയ്തതായേറു് ഒരു സ്റ്റേറുമെൻറ് കൊടുത്താലോ?''

രാസവിഹാരി: ''വരട്ടെ. അങ്ങനെ വേണമെങ്കിൽ ഞാൻ പറയാം.''

ശ്യാമചരണൻ: ''അവളെ രക്ഷപ്പെടുത്തണം.''

വക്കീൽ സ്വന്തം തലയിൽ തൊട്ടുകാണിച്ചു: ''അതിനു വേണ്ടതെല്ലാം ഇതിനകത്തുണ്ടു്.''

10 ''പരിശോധന വിജയംതന്നെ''

'രാസവിഹാരിയുടെ രാമബാണം' എന്ന തലക്കെട്ടിൽ അന്നു വൈകുന്നേരം അടിച്ചിറക്കിയ പത്രത്തലക്കെട്ടു് എല്ലാവരും വായിച്ചു. സാക്ഷിയുടെ അമ്പരപ്പു്, ജഡ്ജിയുടെ ഗൗരവം, കോടതിയിലെ അവസ്ഥ, സക്കാർവക്കീലിൻെറ അത്ഭുതം ഇവയെല്ലാം വിശദമായി പത്രറിപ്പോർട്ടറന്മാർ വർണ്ണിച്ചു. വിസ്താരത്തിലിരിക്കുന്ന കേസ്സായതുകൊണ്ടു് അതു സംബന്ധിച്ചു് അഭിപ്രായമൊന്നും പറയുന്നില്ലെങ്കിലും കാറ്റു് തിരിഞ്ഞടിച്ചെന്നു പത്രക്കാർ വെളിപ്പെടുത്തി. ഇതു തെരുവുനീളെ പാട്ടായി. രാസവിഹാരിയെ എല്ലാവരും പുകഴ്ത്തി. കോടതിയിൽ യാതൊരു ചാഞ്ചല്യവുംകൂടാതെ സ്ഥിതിചെയ്ത സുഹാസിനിയുടെ ഫോട്ടോയും ചിലർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. വക്കീൽ രാസവിഹാരിയുടെ വൈദഗ്ധ്യം അവർ വാനോളം

വാഷ്ടി. സക്കാർവക്കീൽ പരീക്ഷണത്തിനു സമ്മതമാണെന്നു കോടതിയെ അറിയിച്ചു. വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ കമ്മീഷനംഗങ്ങളുമൊത്തു് ഉടൻതന്നെ ചെയ്യണമെന്നും തിങ്കളാഴ്ച രാവിലെ റിപ്പോർട്ട സമർപ്പിക്കണമെന്നും തിങ്കളാഴ്ചമുതൽകൊണ്ടു വിസ്താരം തുടരുന്നതാണെന്നും ജഡ്ജി ശനിയാഴ്ച ഉത്തരവിട്ടു.

കൊലപാതകം നടന്ന കെട്ടിടം അന്നും രാത്രിമുഴുവനും ദീപങ്ങളാൽ ശോഭിക്കപ്പെട്ടു. പത്രറിപ്പോർട്ടറന്മാർ, കമ്മീഷനംഗങ്ങൾ, പോലീസുകാർ, വക്കീലന്മാർ, സാക്ഷികൾ ഇവരെ മാത്രമേ അകത്തേക്കു കടത്തിവിട്ടിരുന്നുള്ളു. സംഭവം നടന്ന മുറിയിൽ രാസവിഹാരി, സക്കാർവക്കീൽ, കമ്മീഷനംഗങ്ങൾ ഇവരും ഇരുപ്പുണ്ടു്.

"ഇതെല്ലാം പോരായോ?" സക്കാർവക്കീൽ ചോദിച്ചു.

രാസവിഹാരി: "കണ്ണുകെട്ടിയാലും രത്നകാന്തൻ ആളുകളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു പറയുമെന്നു തോന്നുന്നതു്. പോലീസുകാർ അയാളെ അത്രമാത്രം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവിടെ പരീക്ഷണത്തിനു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള ആളുകളുടെ വിശദവിവരങ്ങൾ എല്ലാം അവർ പറഞ്ഞു പഠിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ജഡ്ജി പൗരവശ്രേഷ്ഠതന്നെ കാറോടിക്കും. നിശ്ചിതസമയത്തു് അദ്ദേഹം കാറിൽ ഒരു ശബ്ദമുണ്ടാക്കും. നോക്കാൻ പറയും. അപ്പോൾ രത്നകാന്തൻ കാറിലിരുന്നുംകൊണ്ടു നോക്കുമ്പോൾ കണ്ടേക്കാവുന്നവരുടെ ഏകദേശരൂപം അയാൾക്കു പണ്ടേ നിശ്ചയമാണു്. ബുദ്ധിയുള്ളവനായതുകൊണ്ടു മിക്കവാറും വല്ല തുമ്പും കിട്ടിയാൽ അയാൾ ശിഷ്ടം മനസ്സുകൊണ്ടു ശരിക്കു പറയും."

സക്കാർവക്കീൽ: "ഇതിൽക്കൂടുതൽ എന്തു സാധിക്കും?"

രാസവിഹാരി: "മൂന്നാണുങ്ങളും രണ്ടു പെണ്ണുങ്ങളുമുണ്ടു്. അവരിൽനിന്നു രണ്ടുപേരെയാണു തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ പോകുന്നതു്. അവരെയാണു് ഇവിടെ നിറുത്തുന്നതും. ഒരാൾ ഗരള പൊക്കും. പുരുഷന്മാരുടെ കഥയാണെങ്കിൽ മൂന്നിലൊരാളെപ്പറ്റി വണ്ണിച്ചാൽ രത്നകാന്തൻ ജയിക്കും. രണ്ടു സ്ത്രീകൾ മാത്രം ഉള്ളതുകൊണ്ടു കുറച്ചുകൂടെ രത്നകാന്തനു ശരിയായി പറയാൻ അവസരമുണ്ടു്: രണ്ടിൽ ഒന്നു ശരിയാകും. മറ്റതു മൂന്നിലൊന്നും."

സക്കാർവക്കീൽ: ''അഞ്ചുപേരെത്തന്നെ തെരഞ്ഞെടുത്തതു് അധികമാണു്. രാസവിഹാരിയുടെ അഭിപ്രായം ഈ തരത്തിലുള്ളവരെല്ലാം ഇവിടെ വരണമെന്നാണു്. നമ്മളേക്കാൾ കുറച്ചുകൂടി സമചിത്തതയുള്ള കമ്മീഷനെറ തീരുമാനമാണല്ലൊ ഇതു്. അതു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ലല്ലൊ.''

രാസവിഹാരി: ''സമ്മതിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ടു സമ്മതിച്ചേക്കും.''

സക്കാർവക്കീൽ കമ്മീഷനോടായി: ''ശരി, ഞങ്ങൾ കാറിൽ പോകും. ഒരു ജഡ്ജിതന്നെ കാറോടിക്കുന്നതുകൊണ്ടും പ്രതിഭാഗംവക്കീൽ കൂടെയുള്ളതുകൊണ്ടും കാറു ചെറുതായതുകൊണ്ടും മുറിയിൽ ഇരുന്നു് അവിടെ യാതൊരു അലങ്കോലവും നടക്കാതെ നോക്കിക്കണ്ടാൽ മതി. അങ്ങനല്ലേ രാസവിഹാരിബാബു?''

രാസവിഹാരി: ''അതിനു വിരോധമില്ല.''

സക്കാർവക്കീൽ: ''ജഡ്ജി പൗരവശ്ലോഷാണു് കാർ ഓടിക്കുന്നതു്; രാസവിഹാരിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ മുൻസീററിലിരിക്കണം. ഞാനും രത്നകാന്തനും പുറകിലത്തെ സീററിലിരിക്കാം. ഞങ്ങളിറങ്ങിയതിനുശേഷം കമ്മീഷൻ ഒരു സ്ത്രീയേയും പുരുഷനേയും ഇവിടുള്ളവരിൽനിന്നു തിരിച്ചെടുക്കണം. കസാലയുടെ പുറകിൽ ഒരാൾ ഗരളയുമുയത്തിപ്പിടിച്ചു നില്ക്കണം. ഒരു സ്ത്രീ അതിനപ്പുറത്തും. ഇങ്ങനെയല്ലേ വേണ്ടതു്? കാറിൽവച്ചു നടക്കുന്നതും അദ്ദേഹം കേൾക്കുന്നതും ജഡ്ജിയദ്ദേഹംതന്നെ വിവരിക്കും. അവിടെ സൂത്രമൊന്നും നടപ്പില്ല.''

രാസവിഹാരി. ''രത്നകാന്തൻ ഇങ്ങോട്ടു വരുംമുൻപു് എനിക്കു ജഡ്ജി പൗരവശ്ലോഷിനോടു രണ്ടു വാക്കു പറയാനുണ്ടു്...''

സക്കാർവക്കീൽ ഇതു സമ്മതിച്ചില്ല. ''ഏതു രഹസ്യവും എനിക്കുകൂടി അറിയണം.''

രാസവിഹാരി: ''രത്നകാന്തൻ കേൾക്കരുതെന്നേയുള്ളു. നിങ്ങൾ കേട്ടതുകൊണ്ടു്....''

രാസവിഹാരി: (ജഡ്ജി പൗരവശ്ലോഷിനോടായി) ''എല്ലാം ശരിയായി കാർ പിന്നോട്ടോടിക്കാൻ തയ്യാറാകുമ്പോൾ

അങ്ങു ഹാറൺ ഒന്നു ശബ്ദിപ്പിക്കണം. എന്നാലല്ലാതെ മുകളിലുള്ളവർ അറിയുമോ? അപ്പോൾ രത്നകാന്തൻ താഴെ ഇറങ്ങിവരണം. അതു പറയാൻ മാത്രമാണു ഞാൻ സമ്മതം ചോദിച്ചതു്.''

ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ഉള്ളിൽ പലക്കും ചിരിവന്നു. എന്നാൽ അതു് ആരും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിയില്ല. വക്കീലന്മാർ രണ്ടു പേരും താഴത്തേക്കിറങ്ങി നടന്നു.

പൗരവഘോഷ് പഞ്ചായത്തു ജഡ്ജിയല്ല, ഹൈക്കോർട്ടു് ജഡ്ജിയാണെന്നതന്നെ ഭാവിച്ചു. ഈ പരിശോധന എല്ലാം തന്റെ വ്യക്തിപ്രഭാവത്തെ വളർത്താനുള്ള വകയായിത്തീരുമെന്നു് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. അതിനൊത്തവിധം അഭിനയിച്ചു. അദ്ദേഹം ഗൗരവത്തിൽ തിരിഞ്ഞു് ''എല്ലാവരും തയ്യാറായല്ലൊ?'' എന്നു സൂത്രധാരന്റെ ഭാവത്തിൽ ചോദിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''ശരി. ഞാൻ മുൻസീറ്റിൽ കയറാം. എന്നാൽ എന്റെ മാന്യസ്നേഹിതൻ മൂക്കുകണ്ണട എടുത്തു പാക്കറ്റിലിടണം.''

സക്കാർവക്കീൽ: ''അതിന്റെ ആവശ്യം എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''മൂക്കുകണ്ണാടിയും വച്ചു ചിലപ്പോൾ നിങ്ങളും തിരിഞ്ഞുനോക്കാൻ മതി. മനുഷ്യൻ അനുകരണഭ്രാന്തനാണു്. രത്നകാന്തൻ നോക്കുമ്പോൾ ഒരുപക്ഷേ, നിങ്ങൾ അയാളെ അനുകരിക്കാനും മതി. അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ കണ്ണാടിവച്ച നേത്രങ്ങൾക്കു് രത്നകാന്തനെ കാണാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലാത്തതു് കണ്ട എന്നും വന്നേക്കാം, ചില സൂചന അറിയാതെ രത്നകാന്തനോടു ജല്പിച്ചെന്നും വന്നേക്കാം. അതു് ഈ പരീക്ഷണത്തിന്റെ ഫലത്തെ ബാധിക്കയും ചെയ്യും.''

സക്കാർവക്കീൽ: ''അപ്പോൾ എന്റെ മാന്യസ്നേഹിതൻ എന്റെ സത്യസന്ധതയെ ചോദ്യം ചെയ്യുകയാണല്ലൊ.''

രാസവിഹാരി: ''അങ്ങനെ വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഒരു നല്ല നീതിപരിപാലകൻ കൂടെ ഉള്ളതു ഭാഗ്യം. ജഡ്ജിയദ്ദേഹം കണ്ണുതുറന്നതന്നെയാണല്ലൊ ഇരിക്കുന്നതും. അദ്ദേഹം എല്ലാം കേൾക്കുകയും കാണുകയും ചെയ്യുമല്ലൊ.''

ഈ മേമ്പൊടി കൂടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ.

പൗരവശ്രേഷ്ഠ: ''എന്തിനാണ് മഞ്ഞുദാർബാബു വെറുതെ വഴക്കടിക്കുന്നത്? നിങ്ങളല്ലല്ലൊ മുറിയിൽ നടക്കുന്നതു നോക്കേണ്ടതു? രത്നകാന്തനല്ലേ? നിങ്ങൾ കണ്ണാടി വച്ചില്ലെങ്കിലും ദോഷം വരാനില്ല.''

സക്കാർവക്കീലിനു് വഴങ്ങാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതായി.

രാസവിഹാരി: ''പിന്നെ നമ്മുടെ ജഡ്ജിയദ്ദേഹത്തിനോടൊന്നും പറഞ്ഞു ശട്ടംകെട്ടേണ്ടല്ലൊ.'' പൗരവശ്രേഷ്ഠ തലകുലുക്കി സമ്മതിച്ചു. ''അദ്ദേഹം മുന്നോട്ടതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമല്ലൊ.''

സക്കാർവക്കീൽ: ''അതു വേണമെന്നുണ്ടോ? രത്നകാന്തൻ അന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞപ്പോൾ മി. ശ്രേഷ്ഠം തിരിഞ്ഞു നോക്കിക്കാണും. കാറും കൂറച്ചു പതുക്കെ വിട്ടുകാണും. അപ്പോൾ രത്നകാന്തനു കൂറച്ചു സമയവും കിട്ടിക്കാണും.''

രാസവിഹാരി: (തോറ്റവനെപ്പോലെ ഭാവിച്ചു്) ''നമ്മൾ രണ്ടുപേരേക്കാളും ബുദ്ധിയുള്ള ആളാണു് ജഡ്ജിയദ്ദേഹം.'' എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു് എല്ലാവരും കാറിൽക്കയറി ശരിക്കിരുന്നു.

രാസവിഹാരി: ''ഇനിയും രത്നകാന്തനെ വിളിക്കാം.''

പൗരവശ്രേഷ്ഠ ഹാറൻ അടിച്ചു. കൂറച്ചു കാത്തിരുന്നു. കൂറച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടും ആളെ കാണാഞ്ഞിട്ട പൗരവശ്രേഷ്ഠ ഒരുതവണകൂടി ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു. അസഹ്യതയോടുകൂടി തല കാറിന്റെ പുറത്തേക്കിട്ടു് കെട്ടിടത്തിന്റെ മുകളിലേക്കു് അദ്ദേഹം കഴുത്തുതിരിച്ചു നോക്കി.

മുകളിലത്തെ മുറിയിൽ എന്തോ ബഹളം നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തുറന്നുകിടന്ന ജന്നലിൽക്കൂടെ രത്നകാന്തന്റെ തല വെളിക്കു കണ്ടു. അയാൾ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: ''പത്രറിപ്പോർട്ടറന്മാരിൽ ഒരാൾ ഈ പരിശോധന പറഞ്ഞവിധം അല്ല നടക്കാൻ പോകുന്നതെന്നു ശഠിക്കുന്നു. എന്നെ വിട്ടുന്നില്ല.''

സക്കാർവക്കീലിനു ദേഷ്യം വന്നു. 'നാശംപിടിച്ചവർ' എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു് അയാൾ കാറിൽനിന്നു വെളിയിലി

റങ്ങി. ജന്നലിന്റെ സമീപംചെന്നു മുറിയിൽനിന്നു ഒരു ഇൻസ്പെക്ടറെ വിളിച്ചു: "ഞങ്ങൾ മുറിയിൽനിന്നിറങ്ങുന്നതിനുമുമ്പു് ഇതെല്ലാം തീരുമാനിച്ചതല്ലേ? എല്ലാം അതുപോലെ നടക്കണം. യാതൊരു വ്യത്യാസവും വരുത്തരുതു്. പത്രറിപ്പോർട്ടറന്മാർ അടങ്ങിയൊതുങ്ങി നിന്നില്ലെങ്കിൽ അവരെ പിടിച്ചു പുറംതള്ളണം, കേട്ടോ?"

"പരിശോധന മുറയ്ക്കു നടക്കട്ടെ. രത്നകാന്താ, താനിറങ്ങിവരൂ. അകത്തെ കാര്യം പോലീസുകാരും കമ്മീഷനും കൂടെ നോക്കിക്കൊള്ളും."

രത്നകാന്തൻ: (മുകളിൽനിന്നുകൊണ്ടു്) "ഇതാ ഞാൻ വന്നുകഴിഞ്ഞു." ഒരു പത്രറിപ്പോർട്ടറുടെ സ്വരം മുകളിൽനിന്നു കേട്ടു. തല വെളിക്കും കണ്ടു. "ഈ പരീക്ഷണം വേണ്ടത്ര ശരിയായിട്ടില്ല. സ്ത്രീ നില്ക്കുന്നിടത്തു നില്ക്കുന്നതു പുരുഷനാണു്. സ്ത്രീ അവിടെയല്ല നില്ക്കേണ്ടതു്. രത്നകാന്തൻ കൊടുത്ത മൊഴിക്കു വിപരീതമാണു് ഈ നില."

സക്കാർവക്കീൽ അസഹ്യമായ കോപത്തോടുകൂടി, "പട്ടീ! അധികം മോങ്ങിയാൽ നിന്നെ പിടിച്ചു പുറത്തിറക്കും. പിന്നെ നീ എന്തു റിപ്പോർട്ടുചെയ്യും?"

പത്രറിപ്പോർട്ടർ: "സക്കാർവക്കീലങ്ങനെ! ന്യായാധിപനും സാക്ഷികളുടെ മുന്നിൽവച്ചു ഞാൻ നോട്ടീസുതരുന്നു. ബംഗാളിലെ ഒന്നാമത്തെ വർത്തമാനപ്പത്രത്തിന്റെ റിപ്പോർട്ടറെ മുഖമെന്നു സംബോധനചെയ്യുന്നതിനു മാനനഷ്ടത്തിനു കേസുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കണം. ഇവിടെ നടക്കുന്നതൊന്നും ശരിയല്ല എന്നു ഞാൻ തീർത്തുപറയുന്നു."

അപ്പോഴേക്കും അയാളെ ആരോ ജന്നൽവാതില്ക്കൽനിന്നു മാറ്റി. രത്നകാന്തനും ഇറങ്ങിവന്നു. "ആ പത്രക്കാരൻ കൂടി ച്ചു ലക്കില്ലാതാണു കേറിവന്നിരിക്കുന്നതു്. പക്ഷേ, ഈ കാലത്തു് ഇവരെ ഭയപ്പെടണം. ഏതായാലും എന്നെ നാളെ അവർ കൃപ്പസിദ്ധനാക്കും. അതു പേടിച്ചാണു് ഞാൻ വിളിച്ചു പറഞ്ഞതു്."

സക്കാർവക്കീൽ: "അതൊക്കെ നമുക്കു ശരിയാക്കാം. കാറിൽ കയറൂ. ഇനിയും താമസിക്കേണ്ട." അവർ കാറിൽ കയറി. പഞ്ചായത്തു ജഡ്ജി അവർകൾ കാർ സ്റ്റാർട്ടചെയ്തു

പുറകോട്ടവിട്ടു. ''ജഡ്ജിയദ്ദേഹം പറഞ്ഞ രത്നകാന്തൻ പിറകോട്ടു നോക്കാവൂ,'' എന്നു മാത്രം സക്കാർവക്കീലിനോടെന്നവണ്ണം രാസവിഹാരി പറഞ്ഞു.

കുറച്ചുദൂരം ചെന്നപ്പോൾ പൗരവഘോഷ് ''ഇതുതന്നെ സ്ഥല''മെന്നു പറഞ്ഞു. രത്നകാന്തൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. കണ്ണിനു പോരാത്തപോലെ കൈപ്പടം മുകളിൽവച്ച് അയാൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ജഡ്ജി പൗരവഘോഷ് കാർ മുന്നോട്ടവിട്ടു. വേഗം കാർ നിത്തിയിടത്തു കൊണ്ടുനിത്തി.

രാസവിഹാരി തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ''നിങ്ങൾ എന്തു കണ്ടു?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഞാൻ ആളെ മനസ്സിലാക്കി.''

പൗരവഘോഷ്: ''നിങ്ങൾ എന്തു കണ്ടു? പറയണം.''

പാക്കറ്റിൽനിന്നു് അദ്ദേഹം ഒരു കടലാസ്സെടുത്തു.

രത്നകാന്തൻ: ''നീലസർജ്ജുകൊണ്ടുള്ള കോട്ടുധരിച്ച ഒരാൾ. ചുവന്ന സാരി ധരിച്ച ഒരു സ്ത്രീ.''

പൗരവഘോഷ് ഈ വിവരം കടലാസ്സിലെഴുതി ഒപ്പിട്ടു. മറ്റു മൂന്നുപേരും രത്നകാന്തൻ എഴുതി ഒപ്പിട്ടതിന്റെ അടിയിൽ ഒപ്പിട്ടു.

പൗരവഘോഷ്: ''ഇനിയും ഇതു കമ്മീഷന്റെ കൈവശമേല്പിച്ചിട്ടു് എനിക്കു പോകണം. അന്നത്തെപ്പോലെ രാത്രി പകലാക്കാൻ എന്റെ ആരോഗ്യവും പ്രായവും അനുവദിക്കുന്നില്ല. അന്നുറക്കിളച്ച ക്ഷീണം ഇന്നും തീന്നില്ല.''

സക്കാർവക്കീലിനാണു് ആഹ്ലാദം സഹിക്കവയ്യാതായതു്. ആരെയാണു നിത്തുന്നതെന്നു് അദ്ദേഹം ശരിക്കു് ഊഹിച്ചിരുന്നു. അതിനോടൊത്തിരുന്ന രത്നകാന്തൻ പറഞ്ഞതും. ''പരീക്ഷണം വിജയം തന്നെ'' എന്നു് അദ്ദേഹം അറിയാതെകണ്ടു പറഞ്ഞുപോയി. രാസവിഹാരി ഒന്നു മൂളുകമാത്രം ചെയ്തു.

11 "ചക്കിനു കൊണ്ടു"

തിങ്കളാഴ്ച കോടതി കൂടി. തലേദിവസത്തെ പരിശോധനയിൽനിന്നു യാതൊരു ഗുണവും പ്രതികൾക്കു വരാനില്ലെന്നു പരക്കെ അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ഇതിനു തുനിഞ്ഞതു് ഒരു മണ്ടത്തരമാണെന്നുപോലും പലരും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. കലായ്ക്കോട്ടനനഞ്ഞു കത്താതിരുന്നാൽ ഉണ്ടായ വ്യസനം, ഇങ്ങനെ പ്രക്ഷോഭകരമായിത്തീർന്നേക്കാവുന്ന സംഭവം അന്തസ്സാരമില്ലാത്തതായിത്തീർന്നതുകൊണ്ടു പലർക്കും ഉണ്ടായി. എന്നാൽ രാസവിഹാരിയുടെ മുഖത്തു ഗൗരവവും മന്ദസ്മിതവും മാറിമാറി വന്നിരുന്നു.

ഈ നിലയുടെ അർത്ഥം സക്കാർവക്കീലിനും ശരിക്കു മനസ്സിലായില്ല. രാസവിഹാരിയോടു് ഏറ്റു പലവട്ടവും തോറ്റതനിക്കു് ഒരവസരത്തിലെങ്കിലും പകരംവീട്ടാൻ സാധിച്ചെന്നു ഭാവിച്ചു. എങ്കിലും ഉള്ളിൽ ഭയവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ശ്യാമചരണന്റെ കഴുത്തിൽ കയർവീഴാതെ രക്ഷയില്ലെന്നു പലരും മുൻകൂട്ടി വിധിയെഴുതി.

ജഡ്ജി ആസനസ്ഥനായി. "രത്നകാന്തനെ ക്രാസ്സുചെയ്തുതുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണു് ഈ പരീക്ഷണം വേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചതു്. പരീക്ഷണത്തിന്റെ കമ്മീഷൻറിപ്പോർട്ടു് എനിക്കു കിട്ടി. അതു തെളിവായി സ്വീകരിക്കണോ? വക്കീലന്മാർ എന്തു പറയുന്നു?"

സക്കാർവക്കീൽ: "ഏറ്റവും ശ്രദ്ധിച്ചുനടത്തിയ പരീക്ഷണമായിരുന്നു അതു്. ഫലം വിജയപ്രദവുമായിരുന്നു. സ്വീകരിക്കണമെന്നാണു് എന്റെ അഭിപ്രായം."

രാസവിഹാരി: "ഞാൻ എതിർക്കുന്നില്ല. എനിക്കു് ഇതിൽ ഭാഗഭാക്കായവരിൽ ചിലരെക്കൂടി ഒന്നു വിസ്തരിക്കാൻ അനുവാദം വേണം. ഈ തെളിവിനെക്കൂടി ആസ്പദമാക്കിയെനിക്കിപ്പോൾ പറയാനുള്ളു. രത്നകാന്തന്റെ മൊഴിയുടെ ക്രാസ്സു് തീർന്നില്ല."

ജഡ്ജി: "ശരി, രത്നകാന്തന്റെ വിസ്താരം നടക്കട്ടെ."

രത്നകാന്തൻ കൂട്ടിൽ കയറി.

രാസവിഹാരി: "മരിച്ചുപോയ മധുസൂദനഘോഷിന്റെ

വ്യാപാരസംബന്ധമായ ഇടപാടുകളെപ്പറ്റിയെല്ലാം സാക്ഷിക്കു നല്ല നിശ്ചയമില്ലേ?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഉണ്ട്.''

രാസവിഹാരി: ''ഘോഷിന്റെ ബൃക്കുകാറിന്റെ ഇൻഷ്വറൻസിന്റെ കാലാവധി എന്നു തീരുമായിരുന്നു?''

രത്നകാന്തൻ: ''കഴിഞ്ഞ ഒക്ടോബർ ഇരുപത്താറാം തീയതി, അതായതു പ്രതിയുടെ മരണം കഴിഞ്ഞു് മൂന്നുദിവസം കഴിയുമ്പോൾ—''

രാസവിഹാരി: ''പ്രതി ശ്യാമചരണനെ വിവാഹംകഴിച്ചതുകൊണ്ടു് പ്രതിയോടു സാക്ഷിക്കു പ്രത്യേകവിരോധമുണ്ടോ?''

ഈ ചോദ്യം അവിചാരിതമായിരുന്നു. ചോദ്യം പുറത്തേക്കു കേട്ടപ്പോൾ ആളുകൾ ഉത്സാഹഭരിതരായി. രാസവിഹാരിയെ എല്ലാവരും ശ്രദ്ധിച്ചു നോക്കി.

രത്നകാന്തൻ: (ക്ഷോഭത്തോടുകൂടി) ''ഇതു വെറും കള്ളം. ഞാൻ അങ്ങനെ വിചാരിച്ചിട്ടേ ഇല്ല. കുമാരിയോടു് എനിക്കു സഹോദരവാത്സല്യമാണുള്ളതു്. ഈ കേസ്സിൽനിന്നു കുമാരിയെ ഒഴിവാക്കാൻ ഞാൻ വളരെ യത്നിച്ചു. എന്നാൽ നിവൃത്തിയില്ലാത്ത ഘട്ടത്തിലേ കുമാരിയുടെ കഥ ഞാൻ പറഞ്ഞുള്ളു.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങളും ഒന്നാംപ്രതിയും തമ്മിൽ ഉള്ളാലെ രസമില്ല, ഇല്ലേ?''

രത്നകാന്തൻ: ''അയാളുമായി എനിക്കു വലിയ ചങ്ങാത്തമില്ല. അയാളെപ്പറ്റി എനിക്കതുമേ അറിഞ്ഞുകൂടാ.''

രാസവിഹാരി: ''വൈരമില്ലെങ്കിലും സ്നേഹമില്ല, ഇല്ലേ?''

രത്നകാന്തൻ: ''അങ്ങനെയാണു ഞങ്ങളുടെ നില.''

തോറെന്നുഭാവിച്ചു രാസവിഹാരി ഇരുന്നു.

സക്കാർവക്കീൽ റീക്കു് എഴുന്നേറ്റു. ജഡ്ജി അതിനു് അനുവാദം കൊടുത്തു.

സക്കാർവക്കീൽ: ''സാക്ഷി, ആളെ തിരിച്ചറിയാം കാറിൽനിന്നു നോക്കിയാലും എന്നു പറഞ്ഞില്ലേ? അങ്ങനെ ഒന്നുകൂടി പരിശോധിക്കാമെന്നും സമ്മതിച്ചില്ലേ?''

രത്നകാന്തൻ: ''സമ്മതിച്ചു. അതുപോലെ ഇന്നലെ രാത്രി ഒന്നുകൂടി പരിശോധിച്ചു.'' (തുടർന്ന് ആ പരിശോധിച്ച കഥ മുഴുവൻ പറഞ്ഞു.)

രാസവിഹാരി: (കോടതിയോടായി) ''ഇത്രയുംകൂടി സക്കാർവക്കീൽ ചോദിച്ച സ്ഥിതിക്ക് എനിക്കു സാക്ഷിയെക്കൊണ്ടു ചിലതുകൂടി ചോദിച്ചുവരുത്തണമെന്നുണ്ട്. കൂടുതൽ ചില തെളിവും ഹാജരാക്കാനുണ്ട്.''

ജഡ്ജി: ''ശരി, സമ്മതിച്ചു.''

രാസവിഹാരി: ''രണ്ടാമതു പരിശോധന നടത്തിയതിന്റെ പൂർണ്ണവിവരം പറഞ്ഞോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഇല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ഈ പരിശോധനയ്ക്കായി നിങ്ങൾ ഇരുമുൻപ് നിങ്ങളും ഒരു പത്രറിപ്പോർട്ടറുമായി കുറച്ചു വാക്കുതർക്കമുണ്ടായില്ലേ?''

രത്നകാന്തൻ: ''വാക്കുതർക്കം നടന്നു. ഈ പരിശോധനയിൽ എന്തോ കൃത്രിമം ഉണ്ടെന്ന് അയാൾ തർക്കിച്ചു. നേരത്തെ പറഞ്ഞു നിശ്ചയിച്ചതിൽനിന്നും ഒന്നും മാറാൻ പാടില്ലെന്ന് എല്ലാവരും ശഠിച്ചു. അയാൾ എന്നെ പിടികൂടി. കുറച്ചുനേരത്തേക്കു വിട്ടില്ല. ഒടുവിൽ സക്കാർവക്കീൽ അയാളെ ഭയപ്പെടുത്തി.

രാസവിഹാരി: ''അപ്പോൾ സക്കാർവക്കീലും ഞാനും താഴെ കാറിലിരിക്കുകയായിരുന്നു. നിങ്ങൾ മുകളിൽ ഘോഷിന്റെ മുറിയിൽ നില്ക്കുകയുമായിരുന്നു, ഇല്ലേ?''

രത്നകാന്തൻ: ''അതെ. വെറുതെ ഉപദ്രവമുണ്ടാക്കിയാൽ പിടിച്ചു പുറത്താക്കുമെന്ന് സക്കാർവക്കീൽ പോലീസുകാരെക്കൊണ്ടു പറയിച്ചിട്ടാണ് ശല്യം ഒഴിഞ്ഞതു്.''

ഈ വാചകം സഭികർ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ സ്വന്തനിലയ്ക്കു വല്ല വ്യവസായങ്ങളും നടത്തുന്നുണ്ടോ? വേറെ ചില കൂട്ടുകെട്ടുകൂടി വ്യവസായങ്ങൾ നടത്തുന്നുണ്ടോ?''

രത്നകാന്തൻ: ''ഇല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''കള്ളപ്പേരുവച്ചു വേറൊരു കൂട്ടുകാരനും

കൂടി 'നീലകണ്ഠകമ്പനി' എന്ന പേരിൽ സാട്ടാക്കച്ചവടം നടത്തുന്നില്ലേ?''

സാക്ഷി കുറച്ചുനേരം മിണ്ടാതെ നിന്നു. ''ഇല്ല. നീലകണ്ഠകമ്പനി എന്നു് ഇപ്പോഴാണു് കേൾക്കുന്നതു്.''

രാസവിഹാരി: ''എന്റെ ചോദ്യം തീർന്നു.''

സാക്ഷി കൂട്ടിൽനിന്നിറങ്ങി.

ജഡ്ജി: ''അടുത്ത സാക്ഷി.''

രാസവിഹാരി: ''അടുത്ത സാക്ഷിയെ കൂട്ടിൽ കയറ്റും മുൻപു് എനിക്കു നീലരത്നനെ ഒന്നുകൂടി ക്രാസ്സുചെയ്യാൻ അനുവാദം വേണം.''

ജഡ്ജി: ''അനുവദിച്ചു.''

നീലരത്നൻ കൂട്ടിൽ കയറി.

രാസവിഹാരി: ''മരണദിവസം രാത്രിയിൽ മധുസൂദനഘോഷുമായി നിങ്ങൾ സംസാരിച്ചില്ലേ?''

നീലരത്നൻ: ''അതിന്റെ പൂർണ്ണവിവരം മുമ്പു പറഞ്ഞല്ലോ.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ പതിനൊന്നടിച്ചു് ഏഴര മിനുട്ടായപ്പോൾ ഘോഷിന്റെ മുറിയിലെത്തി. പതിനൊന്നരയ്ക്കു പിരിഞ്ഞു. ഘോഷിനെ കണ്ട സമയം ഇത്ര സൂക്ഷ്മമായി പറഞ്ഞതു് എങ്ങനെ?''

നീലരത്നൻ: ''മധുസൂദനഘോഷ് കണിശക്കാരനായിരുന്നു. ഏഴര മിനുട്ടു താമസിച്ചതിനു് എന്നോടു വളരെ ശണ്ഠകൂടി.''

രാസവിഹാരി: ''പതിനൊന്നു മുപ്പതുവരെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു, ഇല്ലേ?''

നീലരത്നൻ: ''ഉവ്വു്.''

രാസവിഹാരി: ''ആ സംഭാഷണം ഒരു വഴക്കിലല്ലേ അവസാനിച്ചതു്?''

നീലരത്നൻ: ''പൂർണ്ണവിവരം മുമ്പു പറഞ്ഞിരുന്നല്ലോ.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾതന്നെ നോട്ടുകൾ എഴുതിക്കൊടുത്തു് ഒരു ലക്ഷം രൂപയോളം പ്രസിഡൻസി ബാങ്കിൽനിന്നു കമ്പനിക്കുവേണ്ടി വാങ്ങിച്ചിരുന്നില്ലേ?''

നീലരത്നൻ: ''ഉവ്വു്.''

രാസവിഹാരി: ''അവിടെ എഴുപത്തയ്യായിരം രൂപയല്ലാതെ നിക്ഷേപിച്ചിരുന്നോ?''

നീലരത്നൻ: ''അതേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.''

രാസവിഹാരി: ''മറ്റു പല ബാങ്കുകളിലും കമ്പനിവക പണം ധാരാളം കിടക്കുമ്പോൾ എന്തിനു കൂടുതൽ പലിശയ്ക്ക് ഇവിടുന്ന് കടംവാങ്ങി? ഈ നോട്ടുകൾ നിങ്ങൾ ഘോഷിനെ അറിയിക്കാതെ എഴുതിക്കൊടുത്തതല്ലേ? പണം സ്വന്ത ആവശ്യത്തിനുമല്ലേ വാങ്ങിയതു?''

നീലരത്നൻ: ''അല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''ലക്ഷക്കണക്കിനു് കുറഞ്ഞപലിശ കിട്ടത്തക്കവിധത്തിൽ പലയിടത്തും നിക്ഷേപങ്ങൾ കമ്പനിയുടെ പേരിൽ കിടന്നപ്പോൾ ഇങ്ങനെ ഇവിടുന്നു കൂടുതൽ പലിശയ്ക്ക് പണം വാങ്ങാൻ കായ്യം?''

നീലരത്നൻ: ''അതു് ഒരു വ്യാപാരരഹസ്യം. അവക്കു ഞങ്ങളുടെ ഇടപാടു വേണമെന്നും എത്ര വേണമെങ്കിലും കടം തരാമെന്നും പറഞ്ഞിരുന്നു?''

രാസവിഹാരി: ''നോട്ടിന്റെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞെന്നും അതുകൊണ്ടു് പണം ഉടൻ തന്നുതീർക്കണമെന്നും ബാങ്കുകാർ കമ്പനിക്കു നോട്ടീസയച്ചിരുന്നില്ലേ? ഈ നോട്ടീസ് കണ്ടപ്പോഴാണു് കടം വാങ്ങിയിട്ടുണ്ടെന്നു ഘോഷിനു മനസ്സിലായതു്; ഇല്ലേ?''

നീലരത്നൻ: ''നിശ്ചയം പറയാൻ പാടില്ല!''

രാസവിഹാരി: ''ഈ നോട്ടീസിൻപടിയുള്ള ഇടപാടു് മൂന്നുദിവസത്തിനകം തീർത്തുകൊള്ളണമെന്നു് ഘോഷ് നിങ്ങളോടു പറഞ്ഞില്ലേ?''

നീലരത്നൻ: ''ഓർമ്മയില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''കുറച്ചുകൂടി കാലാവധി വേണമെന്നു പറയാൻ നിങ്ങൾ അന്നു ബാങ്കിന്റെ പ്രസിഡന്റിനോടു് കേണു യാചിച്ചില്ലേ? അതു സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു ബാങ്കുകാർ പറഞ്ഞില്ലേ?''

നീലരത്നൻ: ''നിശ്ചയം പറയാൻ പാടില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''പണം ബാങ്കിൽ കൊടുത്തുതീർക്കാൻ

സാധിച്ചില്ലെന്നു പറയാനല്ലെ നിങ്ങൾ ഘോഷിന്റെ അട്ടക്കൽ രാത്രിയിൽ പോയതു്?''

നീലരത്നൻ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല.

രാസവിഹാരി ഗൗരവം ഭാവിച്ചു. ''അന്നതന്നെ ഇടപാടു തീർത്തില്ലെങ്കിൽ കള്ളപ്രമാണങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചതിനു നിങ്ങളെ പോലീസിൽ ഏല്പിക്കും എന്നു മധുസൂദനഘോഷ് തീർത്തുപറഞ്ഞില്ലെ? നിങ്ങളെ പോലീസിലേല്പിച്ചു് അപമാനിക്കരുതെന്നു നിങ്ങൾ ഘോഷിനോടു കാലുപിടിച്ചിരന്നില്ലേ?''

നീലരത്നൻ കൂട്ടിൽനിന്നു കുഴങ്ങി; അയാളുടെ മുഖം വെളുത്തു. കൈകൾ താങ്ങുവാനെന്നവണ്ണം കൂടിന്റെ അഴികളിൽ ബലവിച്ചുപിടിച്ചു. ഒടുവിൽ ''ഇതെല്ലാം പച്ചക്കള്ളം'' എന്നു മാത്രം പറഞ്ഞു. ക്ഷീണിച്ച എതിരാളിയെ പുറത്തു ചാടിക്കാൻ സർവ്വശക്തിയും പ്രയോഗിച്ചു് ഗ്രന്ഥിക്കാരൻ പ്രഹരിക്കുന്നതുപോലെ രാസവിഹാരി നിർദ്ദയമായി പിന്നെയും ചോദ്യങ്ങൾ തുടങ്ങി.

രാസവിഹാരി: ''പണം ബാങ്കിൽ തിരികെ ഇട്ടില്ലെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ഘോഷ് കോപിച്ചില്ലേ? നിങ്ങളെ പോലീസിലേല്പിക്കാനല്ലേ ഫോണിൽക്കൂടി പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്കു വിളിച്ചതു്? ഇതു കണ്ടുംകൊണ്ടുനിന്നപ്പോഴല്ലെ ഇനിയും ഘോഷിനെ വച്ചേച്ചാൽ നിങ്ങൾക്കു മാനഹാനി ഭവിക്കുമെന്നു തോന്നിയതു്?''

നീലരത്നൻ: ''അങ്ങനെ പറയുവാൻ തെളിവൊന്നും ഇല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലാണു് നിങ്ങൾ ചെന്നതേരുന്നതെന്നു മനസ്സിലായപ്പോഴല്ലേ പിറകിൽ മറവിൽനിന്നുകൊണ്ടു് 'ഗരളാ'യ്ക്കു ഘോഷിന്റെ തല തല്ലിപ്പൊളിച്ചതു്?''

സക്കാർവക്കീൽ: ''ഇതെല്ലാം അനാവശ്യചോദ്യങ്ങളാണു്. തടയണം. വക്കീൽ സാക്ഷിയെ ഭയപ്പെടുത്തുന്നു. പോരെങ്കിൽ ഇതിനു തെളിവുമില്ല.''

ജഡ്ജി: ''ചോദ്യം അനുവദിച്ചു. ഉത്തരം പറയണം.''

നീലരത്നൻ: (ഉറക്കെ) ''ഞാൻ ഇങ്ങനെ ഒന്നും ചെയ്തില്ല.''

രാസവിഹാരിയുടെ ഗൗരവം കൂടി. നീലരത്നന്റെ അമ്പരപ്പും വർദ്ധിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''തല തല്ലിപ്പൊളിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ, ഘോഷ് പോലീസിൽ കുറേകരമായ ഒരു സംഗതി അറിയിക്കാനുണ്ടെന്ന ഫോൺവാത്ത പറഞ്ഞതു നിങ്ങൾ ഓത്തില്ലേ? അപ്പോഴല്ലേ മേശപ്പുറത്തു കിടന്ന ഇൻഷ്വറൻസ് സർട്ടിഫിക്കേറ് നിങ്ങൾ കണ്ടതു? പോലീസുകാർ നിങ്ങളെ പിടികൂടാതിരിക്കാനല്ലെ, പോലീസ്സ്റ്റേഷനിൽനിന്നു ഫോണിൽ ഇങ്ങോട്ട വിളിച്ചപ്പോൾ കാർമോഷണക്കഥ പറഞ്ഞതു. കാറിന്റെ നമ്പരും മറ്റും ആ സർട്ടിഫിക്കേറു നോക്കിയല്ലേ വായിച്ചതു?''

ഈ ചോദ്യങ്ങൾക്കൊന്നും നീലരത്നൻ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. രാസവിഹാരി പിന്നീടും ചോദിച്ചു.

''സ്വയം രക്ഷപ്പെടല്ലേ ഈ വഴി പ്രയോഗിച്ചതു. മുഴുവനാക്കാതെ കിടന്ന ഫോൺസന്ദേശത്തെപ്പറ്റി പോലീസുകാർ വിളിച്ചുചോദിച്ചില്ലേ?''

നീലരത്നൻ: ''ഇതൊന്നും നടന്നതല്ല.''

രാസവിഹാരി: ''അപ്പോഴല്ലേ രത്നകാന്തൻ മുറിയിൽ കയറിവന്നതു.''

ഉത്തരമില്ല.

''നിങ്ങൾ രണ്ടാളുകളുംകൂടി പങ്കുചേർന്നല്ലേ 'നീലകണ്ഠ കമ്പനി' നടത്തുന്നതു. ആ കമ്പനി നടത്തിയ സാട്ടാക്കച്ചവടത്തിൽ നിങ്ങൾക്കു ഒരുലക്ഷം രൂപായോളം നഷ്ടം വന്നില്ലേ? അതു നികത്താനല്ലേ പ്രസിഡൻസിബാങ്കിൽനിന്നു പണം ഘോഷറിയാതെ, കമ്പനിയുടെ പേരിൽ പ്രമാണങ്ങൾ കൊടുത്തു നിങ്ങൾ പററിയതു?''

നീലരത്നൻ: ''ഇതിനൊന്നും തെളിവില്ലല്ലൊ.''

രാസവിഹാരി: ''നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരുംകൂടി ഉടൻ കൂടിയാലോചിച്ചല്ലേ കൊലക്കുറ്റം മറ്റുവല്ലവരുടെയും തലയിലാക്കാൻ ശ്രമിച്ചതു. അമ്മാവനും മരുമകളുംകൂടി നടന്ന

വഴക്ക് ഈ കൊലയ്ക്ക് കാരണമാക്കിത്തീർക്കാം എന്നു നിങ്ങൾ ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിച്ചില്ലേ?''

നീലരത്നൻ: (പതറിയസ്വരത്തിൽ) ''ഇതൊന്നും ഞാൻ ചിന്തിച്ചുപോലുമില്ല.''

രാസവിഹാരി: ''പൗരവഘോഷിനു മധുസൂദനഘോഷിനെ നേരിട്ടു പരിചയമില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടും ഒച്ചപോലും പരിചയമില്ലെന്നും അറിഞ്ഞുംകൊണ്ടല്ലേ നിങ്ങൾ താഴോട്ടിറങ്ങി കാറിൽ കയറാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ രത്നകാന്തൻ ജനൽ തുറന്നു് മധുസൂദനഘോഷായി ഭാവിച്ചു് നിങ്ങളെ വിളിക്കണമെന്നു് ഏർപ്പാടുചെയ്തതു്. ഘോഷിന്റെ പാക്കറ്റു്, മരിച്ചുകിടന്ന സമയം നിങ്ങൾ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ കണ്ട രണ്ടു് ആയിരംരൂപാനോട്ടല്ലേ കടിച്ചുകിടന്ന കാളിപദന്റെ പാക്കറ്റിൽ കൊണ്ടിട്ടതു്? ഗരളയും ഒളിച്ചുവച്ചതു് നിങ്ങളല്ലേ? ഇതിനായിട്ടല്ലെ പതിനൊന്നരവരെ നിങ്ങൾ അവിടെ താമസിച്ചതു്? ജനൽ തല്ലിപ്പൊളിച്ചതും കാൽപ്പാടുകൾ ഉണ്ടാക്കിയതും നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരുംകൂടിച്ചെന്നല്ലേ?''

മുറുക്കുവരുന്ന ചോദ്യങ്ങളാകുന്ന അമ്പുകൾക്കു പ്രത്യുത്തരമെയ്യാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാത്തവണ്ണം നീലരത്നൻ തലകുനിച്ചു നിലകൊണ്ടു. രാസവിഹാരി ഒടുവിൽ ബ്രഹ്മാസ്ത്രവും പ്രയോഗിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''ഇതെല്ലാം ആലോചിച്ചു നിശ്ചയിച്ചുംകൊണ്ടല്ലേ നിങ്ങൾ താഴത്തേക്കിറങ്ങിയതു്. നിങ്ങൾ കാറിൽ കയറിയപ്പോൾ മധുസൂദനഘോഷാണെന്നു ഭാവിച്ചു് രത്നകാന്തൻ നിങ്ങളെ വിളിച്ചില്ലേ? മുകളിലെ ജന്നലിൽക്കൂടെ തല വെളിക്കു കാട്ടി വിളിച്ചതു് രത്നകാന്തനല്ലായിരുന്നോ? നിങ്ങൾ കാറിൽനിന്നു് ഇറങ്ങിച്ചെന്നു രത്നകാന്തനോടല്ലേ സംസാരിച്ചതു്?''

ഇങ്ങനെ മുറുക്കുപാഞ്ഞുവന്ന ചോദ്യങ്ങളാകുന്ന പ്രഹരങ്ങളേറ്റു് നീലരത്നന്റെ പ്രജ്ഞ നശിച്ചു് അയാൾ കട്ടിൽത്തന്നെ തലകറങ്ങിവീഴാൻ ഭാവിച്ചു. ഒടുവിൽ കോടതിയിലെ സിൽബന്ധികൾ അയാളെ എടുത്തു വെളിക്കുകൊണ്ടുപോയി കിടത്തേണ്ടിവന്നു. കോടതിയിലുള്ളവരെല്ലാം

രാസവിഹാരിയുടെ ഈ ക്രാസ്സിനെപ്പറ്റിത്തന്നെ പറയാൻ തുടങ്ങി.

രാസവിഹാരി: ''എനിക്ക് ഇനിയും ഈ സാക്ഷിയെ ക്രാസ്സുചെയ്യേണ്ട.''

ജഡ്ജി: (സക്കാർവക്കീലിനോടായി) ''റീയുണ്ടോ?''

സക്കാർവക്കീൽ ഒരു മറുപടിയും പറഞ്ഞില്ല.

ജഡ്ജി: ''അടുത്ത സാക്ഷിയെ വിസ്തരിക്കാൻ തുടങ്ങും മുൻപു് രാസവിഹാരിക്കു വല്ലവരെയും ഒന്നുകൂടെ ക്രാസ്സുചെയ്യണമെന്നുണ്ടോ?''

രാസവിഹാരി: ''പഞ്ചായത്തുജഡ്ജി പൗരവശ്ലോഷിനെ ഒന്നുകൂടി വിസ്തരിക്കണമെന്നു മുൻപുതന്നെ ബോധിപ്പിച്ചിരുന്നു.''

ജഡ്ജി: ''അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു.''

ആദ്യം മൊഴി കൊടുക്കുവാൻ വന്ന പൗരവശ്ലോഷുതന്നെയാണോ കൂട്ടിൽ കയറിയതെന്നു പലർക്കും സംശയം തോന്നി. പണ്ടത്തെ ധാടിയും മോടിയും ഉറച്ച നിലയും എല്ലാം പമ്പകടന്നു. പോരെങ്കിൽ നീലരത്നനെ ചോദ്യംകൊണ്ടു നിർദ്ദയം മർദ്ദിക്കുന്നതു് അദ്ദേഹം മുന്നിൽ കാണുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

രാസവിഹാരി: ''ഇന്നലത്തെ പരിശോധനസമയത്തു് നിങ്ങൾ കാറിൽ ഇരിക്കുകയല്ലായിരുന്നോ?''

പൗരവശ്ലോഷ്: ''അതെ.''

രാസവിഹാരി: ''രത്നകാന്തൻ വരാൻ താമസിച്ചപ്പോൾ നിങ്ങൾ കഴുത്തു വെളിയിലിട്ടു ശ്ലോഷിന്റെ മുറിയിലേക്കു നോക്കിയില്ലേ?''

പൗരവശ്ലോഷ്: ''ഉവ്വ്.''

രാസവിഹാരി: ''വണ്ടിയുടെ മുകൾഭാഗം താണായിരുന്നതുകൊണ്ടു് കഴുത്തു തിരിച്ചല്ലേ നോക്കിയതു്?''

പൗരവശ്ലോഷ്: ''അതെ.''

രാസവിഹാരി: ''അപ്പോൾ രത്നകാന്തൻ മുകളിലത്തെ ജന്നലിൽ വന്നു നിന്നുംകൊണ്ടു ജന്നൽ തുറന്നു തല വെളിക്കിട്ടുംകൊണ്ടു് സക്കാർവക്കീലിനോടു് എന്തോ പറഞ്ഞില്ലേ?''

പൗരവഘോഷ്: ''ഉവ്വ്.''

രാസവിഹാരി: ''അങ്ങു ബുദ്ധിമാനാണ്. ഒരു നീതിപരിപാലകനാണ്. നല്ലവണ്ണം ഓർമ്മിച്ചുപറയണം. അങ്ങയുടെ നില ഓർമ്മിക്കണം. മുകളിലത്തെ നിലയിൽനിന്നു പരീക്ഷണം നടന്ന ദിവസം കേട്ട ശബ്ദവും മരണദിവസം നിങ്ങൾ കാറിലിരുന്നപ്പോൾ കേട്ട ശബ്ദവും ഒന്നായിരുന്നില്ലേ?''

രാസവിഹാരിയുടെ ഈ ചോദ്യം ഏവരേയും അമ്പരപ്പിച്ചു. ജഡ്ജിപോലും അറിയാതെ 'എന്തു്' എന്നു ചോദിച്ചുപോയി. ഏവരും പൗരവഘോഷ് എന്തുപറയുന്നു എന്നു ജിജ്ഞാസയോടെ ശ്രദ്ധിച്ചു. പൗരവഘോഷിന്റെ നിലയും അസുഖപ്രദമായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം വിവർണ്ണമായി. നില്ക്കുവാൻപോലും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രയാസമായി. ദേഹം ആകെ വിയർത്തു. വലിയ സ്വേദബിന്ദുക്കൾ മുഖത്തു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. നില്ക്കുന്നതു കോടതിയിലാണെന്നുപോലും അദ്ദേഹം മറന്നു.

പൗരവഘോഷ്: (പതറിയ സ്വരത്തിൽ) ''എന്റെ ദൈവമേ! ഈ ചോദ്യം കഴിഞ്ഞ പത്തുമിനിട്ടിനുള്ളിൽ ഞാൻ എന്നോടുതന്നെ ഒരു നൂറുപ്രാവശ്യം ചോദിച്ചതാണ്. മനസ്സാക്ഷിക്കു വിരുദ്ധമായി ഞാൻ എങ്ങനെയാണു പറയുന്നതു്. രണ്ടു ശബ്ദവും ഒരുപോലെയാണ് ഇരുന്നതെന്നേ എനിക്കു പറയാൻ സാധിക്കൂ.''

രാസവിഹാരി: ''ഈ സാക്ഷിയുടെ ക്രാസ്സു തീർന്നു.''

വിജയമാല്യം അണിഞ്ഞ ഭാഗ്യവാന്റെ നിലയോടുകൂടി രാസവിഹാരി പ്രതിക്കൂട്ടിലേക്കു നോക്കി ചിരിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നു.

തങ്ങൾ ഏതോ രസകരമായ ഒരു നാടകാഭിനയം കാണുകയാണെന്നും ഇത്ര തന്മയത്വത്തോടെ അഭിനയിച്ച നടനെ കരഘോഷംകൊണ്ടു് അനുമോദിക്കാതെ തരമില്ലെന്നും എല്ലാവരും വിചാരിച്ചുപോയി.

''നിശ്ശബ്ദം'' എന്നു് അധികാരികൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

സർക്കാർവക്കീലിന്റെയും പോലീസുകാരുടെയും തലപുകഞ്ഞു. പരീക്ഷണത്തിനു സമ്മതിച്ചതും അതിനുവേണ്ടി

യത്നിച്ചതും ഭീമാബദ്ധമായിപ്പോയെന്നും ആ പരീക്ഷണമാണ് ഇങ്ങനെ തെളിവുണ്ടാക്കിയതെന്നും അവക്ക് ബോദ്ധ്യമായി.

സഭ്യക്കും ബോദ്ധ്യംവന്നു.

പ്രതിക്കൂട്ടിൽ പോലീസുകാർ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നവരല്ല കുറ്റംചെയ്തവരെന്നും ഇനിയും ഇവരെപ്പറ്റി എന്തുപറഞ്ഞാലും ബോദ്ധ്യംവരികയില്ലെന്നും അവക്കും തോന്നി.

സാക്ഷിക്കൂട്ടിൽനിന്നതന്നെ എടുത്തിറക്കിയ നീലരത്നൻ ഇതുകൂടെ കേട്ടപ്പോൾ മിക്കവാറും ഒരു ഭ്രാന്തനായി.

രത്നകാന്തൻ വിവശനായി.

കഴുത്തിൽനിന്നു് ഒരു ഭാരം നീങ്ങിയെന്നു പ്രതിക്കൂട്ടിൽനിന്ന ദമ്പതിമാക്കു തോന്നി.

സക്കാർവക്കീൽ പൗരവഘോഷിനെ പിന്നെ വിസ്തരിക്കാൻ തയാറായില്ല.

ഇനിയും നമുക്കു കോടതിമുറിയിൽ അധികം നില്ക്കേണ്ട. മധുസൂദനഘോഷിനെ അടിച്ചുകൊന്നതു നീലരത്നനായിരുന്നെന്നും, അതിനു സഹായിച്ചതു് രത്നകാന്തനായിരുന്നെന്നും അവർതമ്മിൽ ചേന്നു നടത്തിയിരുന്ന 'നീലകണ്ഠകമ്പനി' യുടെ സാട്ടാക്കച്ചവടത്തിൽ ഉണ്ടായ നഷ്ടം തീർക്കാനാണ് അടിക്കടി പ്രസിഡൻസിബാങ്കിൽനിന്നു് മധുസൂദനഘോഷിനെ അറിയിക്കാതെ കൂട്ടുകമ്പനിയുടെ പേരിൽ നീലരത്നൻതന്നെ കടംവാങ്ങിച്ചിരുന്നതെന്നും, അതു് അറിഞ്ഞപ്പോഴാണു് ഘോഷ് കയത്തതെന്നും, പണം തിരിച്ചിടാൻ മൂന്നുദിവസത്തെ അവധി കൊടുത്തെന്നും, അതിനിടയിൽ പണം തിരിച്ചിടാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നും, അതുകൊണ്ടു കുപിതനായി മധുസൂദനഘോഷ്, നീലരത്നനെ കുറ്റക്കാരനാക്കി പോലീസിലേല്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെന്നും, അങ്ങനെ അവമാനിതനാകാൻ പോയപ്പോഴാണു നീലരത്നൻ, ഘോഷിന്റെ തല തല്ലിപ്പൊളിച്ചതെന്നും രാസവിഹാരി തെളിവുകളും സാക്ഷിമൊഴികളുംകൊണ്ടു വിശദീകരിച്ചു. പ്രസിഡൻസിബാങ്കിന്റെ പ്രസിഡൻറിനെ വിസ്തരിച്ചതോടുകൂടെ എല്ലാം വെളിവായി. പോരെങ്കിൽ രത്നകാന്തൻ ഈ കൊലക്കുറ്റത്തിൽ

തന്റെ പങ്ക് ഏറ്റുപറഞ്ഞു മാപ്പുസാക്ഷിയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

യാതൊരുവിധമായ സംശയങ്ങൾക്കുപോലും ഇടകൊടുക്കാത്തവിധം നിരപരാധികളാണ് സുഹാസിനിയും ശ്യാമചരണനും എന്നു വിധിയിൽ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു....

ഇങ്ങനെ "കൊക്കിനുവെച്ചതു ചക്കിനുകൊണ്ടു."

12 "ഒരു നല്ല കീർത്തനം പാടൂ"

രാസവിഹാരി ആഫീസിലിരിക്കുകയാണ്. പഴയ കസേരയിൽത്തന്നെ സുഹാസിനി അദ്ദേഹത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിപ്പുണ്ട്. കൃതജ്ഞതയും സന്തോഷവും നിറഞ്ഞ കണ്ണുകൾകൊണ്ട് ആ യുവതി വക്കീലിനെ പുഷ്പാഞ്ജലി കഴിച്ചു. മനസ്സിൽ തോന്നുന്ന വാക്കുകൾകൊണ്ട് തനിക്കു പറയാനുള്ളതു മുഴുവൻ എത്ര ശ്രമിച്ചാലും പറഞ്ഞുതീർക്കാൻ സാധിക്കാത്തവിധം കുഴങ്ങുന്ന ശ്യാമചരണൻ എന്താണു വേണ്ടതെന്നറിയാത്ത മട്ടിൽ കുഴങ്ങുന്നു.

രാസവിഹാരി: "ഇത്ര വിഷമംപിടിച്ച ഒരു കേസ് എനിക്കു വാദിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടില്ല. ഒന്നാമതുതന്നെ സുഹാസിനി എല്ലാം എന്നോടു തുറന്നുപറഞ്ഞില്ല. പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ഇത്ര വിഷമിക്കേണ്ടായിരുന്നു. വെറുതെ കാറിറക്കിക്കൊണ്ടുപോയെന്നു കള്ളംപറഞ്ഞു. ആ ഊഹം വച്ചുകൊണ്ട് എന്തെല്ലാം അബദ്ധത്തിൽ ഞാൻ ചാട്ടമായിരുന്നെന്നോ?"

സുഹാസിനി: "കുറേറം നടന്ന സമയത്തു് ഞാൻ അവിടെ ഇല്ലെന്നു തെളിയിക്കാൻ അതു് ഒരു നല്ല കാരണമാണെന്നു വിശ്വസിച്ചാണു പറഞ്ഞതു്. പറഞ്ഞുപോയതുകൊണ്ട് അതു മുറുകെ പിടിക്കയും ചെയ്തു."

രാസവിഹാരി: "അമ്മാവൻ കാറിന്റെ കണക്കെഴുതിയതു ദുർഭാഗ്യം. അതുമല്ല, രണ്ടാമതു നീലരത്നൻ കള്ളം പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയതും. പഠിച്ച കള്ളന്മാർ പറയുന്ന കള്ളത്തിനു്

ഒരു ഗുണമുണ്ട്. അവർ വേണ്ടയിടത്തു മാത്രമേ കള്ളം പറയൂ. മറ്റതു മുഴുവൻ സത്യംതന്നെ പറയും. എന്നാൽ നീലരത്നൻ അങ്ങനെ ചെയ്തില്ല. സംഭവസമയം മാറിമറിച്ചതു കൊണ്ട് അയാൾ കുഴങ്ങി. പോരെങ്കിൽ ഒന്നു ധൃതിയുംവെച്ചു. കാറിൽ കയറിയിരുന്നപ്പോഴാണു സംഭവം നടക്കുന്നതു കണ്ടതായി നടിച്ചതു്. കാർ സ്വസ്ഥാനത്തു കൊണ്ടിടാൻ രണ്ടു മിനിട്ടിൽ കൂടുതൽ വേണ്ടിവരുകയില്ല. ഇതിനിടയ്ക്കു് അരമണിക്കൂർകൊണ്ടു നടന്ന സംഭവം നടന്നതായി ഇവർ സങ്കല്പിച്ചു വിശ്വസിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അതായിരുന്നു ഒന്നാമത്തെ തെറ്റു്. പിന്നീടാണു കുമാരിയെ കൂട്ടുക്കാൻ അവർ ആലോചിച്ചതു്. ആദ്യം കൊട്ടത്ത മൊഴിയും പിന്നീടു കോടതിയിൽ കൊട്ടത്ത മൊഴിയും തമ്മിൽ ഇണങ്ങാതായി. ഇവയുടെ വ്യത്യാസവും സമയക്കുറവും ഒക്കെ ചേർത്തു വാദിച്ചാലും കുറ്റം നിങ്ങൾ ചെയ്തതാണെന്നു തെളിയുകയില്ല. അതുകൊണ്ടു സംശയത്തിന്റെ ഗുണംവച്ചു നിങ്ങളെ വെറുതെ വിട്ടുവിക്കാനും പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. 'കുറ്റം ചെയ്തതാണെന്നു തെളിവില്ല' എന്ന വിധികൊണ്ടു നിങ്ങൾ രക്ഷപ്പെട്ടാലും സംശയം തീരുകില്ല. അതു പോരെന്നും നിങ്ങളല്ല കുറ്റക്കാരെന്നു വരുത്തുക മാത്രമല്ല, കുറ്റം ചെയ്തവരെ ശിക്ഷിക്കണമെന്നും ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചു. അതിനു വേണ്ട തെളിവുകൾ ശേഖരിച്ചു. അതാണു് ഇതിലും രസാവഹമായതു്. കോടതിയിൽ കുറച്ചു കണ്ണുരുട്ടും സക്കാർവക്കീലിനെ ഭയപ്പെടുത്തലും സാക്ഷികളെ ചോദിച്ചു കുറുക്കുകയും എല്ലാം ഞാൻ ചെയ്തു. ആ പഞ്ചായത്തു ജഡ്ജി പൗരവത്സലോഷിനെക്കൊണ്ടു രത്നകാന്തന്റെ ശബ്ദമാണു കൊലനടന്ന ദിവസം കേട്ടതെന്നു് ഒന്നു സമ്മതിപ്പിക്കാൻ ഞാനെത്ര വിഷമിച്ചാണു സാധിച്ചതെന്നറിയാമോ? എന്റെ ക്രാസ് ഇതിനായിട്ടാണെന്നും, രണ്ടാമതു പരീക്ഷ നടത്തിയതു് ഇതിനായിട്ടാണെന്നും ഒരു ഊഹം വല്ലവർക്കും കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ ഇങ്ങനെയൊന്നും നടക്കുകയില്ലായിരുന്നു.''

സുഹാസിനി: ''ആ രംഗം ഞാൻ മറക്കുകയില്ല. തലയ്ക്കടി കൊണ്ടപ്പോൾപ്പോലും അമ്മാവൻ ഇത്രയും വേദന അനുഭവിച്ചുകാണില്ല. ആ ചോദ്യം അവിചാരിതമായി ചെന്ന

പ്പോൾ ആ പഞ്ചായത്തുജഡ്ജി വിയത്തുപോയി. സഭികരും സ്തംഭിച്ചു. ഞാൻ പ്രത്യേകം ഓർക്കുന്ന മൂന്നു രംഗങ്ങൾ. ഒന്നാമത്തേതു് പരീക്ഷയ്ക്കു വിധേയമാകാമോ എന്നു ചോദ്യം. രണ്ടാമത്തേതു് കുറേം നടക്കുന്നതെങ്ങനെയെന്നു ചോദിച്ചു വരുത്താൻ നീലരത്നനെ രണ്ടാമതു വിസ്തരിച്ചതു്. മൂന്നാമത്തേതു് പഞ്ചായത്തുജഡ്ജിയോടുള്ള ചോദ്യം. ഈ മൂന്നവസരത്തിലും സഭികന്മാരും ജഡ്ജിയും അമ്പരന്നുപോയി. അങ്ങു വക്കീലല്ല, അപസർപ്പകനാണു്. അങ്ങയെ എത്ര സ്തുതിച്ചാലും മതിയാകയില്ല. അങ്ങയുടെ പാടവം—''

രാസവിഹാരി: (ഇടയ്ക്കു തടഞ്ഞു്) ''ഇതിനൊന്നും ഞാനല്ല ഉത്തരവാദി. ആന കടന്നുപോയപ്പോൾ കാണാതിരിക്കുകയും, പിന്നീട്ട കാൽപ്പാട്ട നോക്കി കടന്നുപോയതു് ആനയാണെന്നു കണ്ടുപിടിക്കാൻ ശ്രമിക്കയും ചെയ്ത ഒരു മണ്ടന്റെ നിലയായിരുന്നു എനിക്കുണ്ടായിരുന്നതു്.''

സുഹാസിനി: ''അപ്പോൾ അങ്ങു നിയമഗ്രന്ഥങ്ങളല്ല ശാകുന്തളവും വായിക്കും ഇല്ലേ? ശരിയാണു് ഞാൻ ഒരു ശകുന്തളയായിപ്പോയി; അറിയാതെതന്നെ.'' എന്നുപറഞ്ഞു ചിരിച്ചു.

രാസവിഹാരി: ''ഏതായാലും നന്നായി. ഞാൻ കുറെ വാക്കുമഭിനയവും നടത്തി. എന്നാൽ കുമാരിയുടെ കഴുത്തിൽ വീണ കുരുക്കഴിച്ചതു ഞാനല്ല. കോടിക്കണക്കിനുള്ള വമ്പിച്ച സ്വത്തിനവകാശിയായ കുമാരിയെ രക്ഷിച്ചതിനു വേണ്ടതേളിവു ശേഖരിച്ചുതന്നതു് ദൈവത്തെപ്പോലെ ഒളിവിൽ വർത്തിക്കുന്ന ഒരു സാധുവാണു്. നീലരത്നനെയും, പ്രതിമയേയും, രത്നകാന്തനേയും പറഞ്ഞിച്ചു് അവരറിയാതെ അവരുടെ രഹസ്യങ്ങൾ പുറത്തുകൊണ്ടുവന്ന ആ മഹാശയൻ ഈ സേവനങ്ങൾക്കു ചോദിച്ച പ്രതിഫലമാണു് ഇതിലും വിചിത്രം. എനിക്കു തരാമെന്നു പറഞ്ഞ ഫീസു മുഴുവൻ അദ്ദേഹത്തിനു കൊടുത്താലും മതിയാകയില്ല. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബില്ലിലെ തുക 325 ക. 4 ണ. 7 സ. ആണു്.''

സുഹാസിനി: ''അദ്ദേഹത്തെ ഒന്നു പരിചയപ്പെട്ടുത്തിത്തരുമോ?''

രാസവിഹാരി: ''സാദ്ധ്യമല്ല. ലാക്കപ്പിൽ കിടന്ന നരകിച്ചതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഇനിയും കുറ്റംചെയ്യുകയില്ലായിരിക്കും. എന്നാൽ ബംഗാളത്തു ലാക്കപ്പിൽ കിടന്ന നരകിക്കാത്തവർ ധാരാളമുണ്ട്. അവരിൽ പലരും കുറ്റം ചെയ്യും. അതു പോലീസുകാർ കണ്ടുപിടിക്കയുമില്ല. അവരിൽ ചിലരെയെല്ലാം നല്ലപാഠം പഠിപ്പിക്കാനായി അദ്ദേഹം ഒളിവിൽത്തന്നെ കഴിയണം. പടിപടിയായി തെളിവുകൾ ശേഖരിച്ച് അദ്ദേഹം എന്നെ ഏല്പിച്ചു. ഞാൻ അതുപയോഗിച്ചു. എനിക്കു നിങ്ങളോട് ഇനിയും ഇത്രയെ പറയാനുള്ളു. സത്യമെ ജയിക്കു. ഒന്നരണ്ടു കള്ളം കാണിച്ചപ്പോൾ ഇത്രയും നിങ്ങളനുഭവിച്ചു. ഇനിയും ഇങ്ങനെ ചെയ്യരുതു്.''

സുഹാസിനി: ''പണം തന്നു് അങ്ങയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താനെനിക്കു കഴിയും. പക്ഷേ, അതുകൊണ്ടു വല്ലതുമാകുമോ? അങ്ങയോടുള്ള കടപ്പാടു തീർത്താൽ തീരില്ല.''

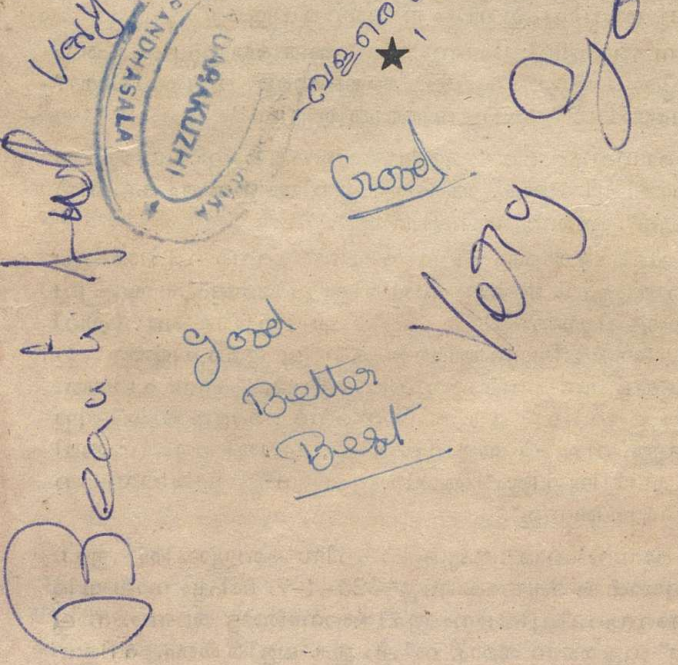
രാസവിഹാരി: ''അതിനു വേറൊരു മാർഗ്ഗം പറയാം. നല്ലവരായി ജീവിക്കുക, അതുമതി. ഇനിയും ഇത്തരം കുടുക്കിൽ ചാടരുതു്. എന്നെ സമീപിക്കരുതു്.''

വളരെയൊക്കെ പറയണമെന്നു് അവർ വിചാരിച്ചെങ്കിലും അദ്ദേഹം അതിനു സമ്മതിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം പ്രൈവറ്റുസെക്രട്ടറിയെ വിളിച്ചു. ലളിത ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു കയറിവന്നു. ''മേൽവിലാസക്കാരനെ കണ്ടില്ല എന്നു പറഞ്ഞു് ഇന്നു മടങ്ങിവന്ന കവർ ഇങ്ങു കൊണ്ടുവരൂ,'' എന്നു പറഞ്ഞു. ലളിത മുദ്രവെച്ച ഒരു തപാൽകവർ കൊണ്ടു വക്കീലിനു കൊടുത്തു. വക്കീൽ അതു പൊളിച്ചു. പലയിടത്തും സഞ്ചരിച്ചിട്ടു മടങ്ങിയ പത്തു് ആയിരംരൂപാനോട്ടുകളായിരുന്നു അതിലുണ്ടായിരുന്നതു്.

രാസവിഹാരി: ''എന്റെ ഫീസ് അയ്യായിരം രൂപ. മറ്റെയാൾക്കു കൊടുക്കേണ്ടതു് 325-4-7. ശിഷ്ടം നാലായിരത്തിഅറുന്നൂറ്റിച്ചില്വാനം രൂപ ഞാനങ്ങോട്ടു തരണം. നാല്നോട്ട് ഇതുതന്നെ തരാം. ശിഷ്ടം തുക ലളിത തരും. പിന്നെ ഞാൻ പറഞ്ഞതു മറക്കരുതു്. ഇനിയും കള്ളം പറയാനായി ഇങ്ങോട്ടു വരരുതു്. വന്ദനം.''

അവൾ യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞപ്പോൾ രാസവിഹാരി ലളിതയെ പിന്നീട്ടും വിളിച്ചു: "ലളിതേ, ഒന്നു പാട്ട—ഒരു നല്ല കീർത്തനം." രാസവിഹാരി പാട്ടു കേൾക്കാനായി കസാലയിലേക്കു ചാരിക്കിടന്നു. കവികണ്ഠാഭരണൻ വരുന്നതുവരെ നേരം പോകേണ്ടേ?"

ലളിത കണ്ണും തെളിച്ചു" "മധുരിപു ഹാസിനി, മധുര സുഹാസിനി രാസവിലാസിനി—രെ" എന്നു പാടിത്തുടങ്ങി.

3-5

ചിരിക്കുന്ന പെണ്ണ്

പ്രശസ്തസാഹിത്യകാരനായ ശ്രീ മാടശ്ശേരി മാധവവാരിയർ രചിച്ച ഒരു ഡിറ്റക്ടീവുനോവൽ. സുഹാസിനി, ഒരു കോടീശ്വരന്റെ പുത്രിയാണു്. അച്ഛനമ്മമാർ മരിച്ചുപോയതുകൊണ്ടു് അമ്മാവനായ മധുസൂദനഘോഷിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലാണു് അവൾ ജീവിച്ചുവന്നതു്. തന്റെ പുത്രി 22 വയസ്സിനു മുമ്പു് സ്വമേധയാ വിവാഹം ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ സ്വത്തുക്കളൊന്നും അവൾക്കു കൊടുക്കാതെ, അനാഥമന്ദിരങ്ങൾക്കു സംഭാവനനല്കണമെന്നു വ്യവസ്ഥചെയ്തിട്ടുള്ള വിൽപ്പത്രം അച്ഛൻ, അമ്മാവനായ മധുസൂദനഘോഷിനെ ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

എന്നാൽ തന്റേടക്കാരിയായ സുഹാസിനി, 20–ാംവയസ്സിൽതന്നെ ശ്യാമചരണനുമായി രജിസ്റ്റർ വിവാഹം ചെയ്യുകയാണുണ്ടായതു്. അതുകൊണ്ടു്, പിതൃസ്വത്തിനവകാശിയല്ലാതാവുകയും!... അങ്ങനെയിരിക്കെ, അമ്മാവൻ കൊല്ലപ്പെട്ടു!!

സുഹാസിനിയും ശ്യാമചരണനുംകൂടിയാണോ ആ കൊലപാതകം നടത്തിയതു്? അല്ല എന്നു്, വക്കീൽ രാസവിഹാരി തെളിയിക്കുന്നു. യഥാർത്ഥകുറ്റവാളികളെ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ രാസവിഹാരിയും അപസർപ്പകനായ കവികണ്ഠാഭരണനും കൂടി നടത്തുന്ന അന്വേഷണങ്ങളും, അവയുടെ വിജയവും!

നാഷനൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ
കോട്ടയം തിരുവനന്തപുരം എറണാകുളം തൃശ്ശൂർ

ചിരിയും ചിന്തയും

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org